

Allegretto Žilina

**Dom umenia
Fatra, Žilina
3. – 8. apríl 2017**

**XXVII.
stredoeurópsky
festival
koncertného
umenia
Central
European
Music Festival**

Organizátor / Main organizer

HUDOBNÉ CENTRUM

štátna príspevková organizácia zriadená Ministerstvom kultúry SR

MUSIC CENTRE SLOVAKIA

Subsidiary organisation of the Ministry of Culture of the Slovak Republic

S finančným príspevkom / With financial support

Hlavní partneri / Main partners

Hlavný mediálny partner / Main media partner

Mediálni partneri / Media partners

Partneri / Partners

Allegretto
Žilina

HUDOBNÉ CENTRUM / MUSIC CENTRE SLOVAKIA

ALLEGRETTO

XXVII. STREDOEURÓPSKY FESTIVAL KONCERTNÉHO UMENIA

27TH CENTRAL EUROPEAN MUSIC FESTIVAL

3. – 8. apríl 2017 / 3rd – 8th April, 2017

Žilina, Dom umenia Fatra / Fatra House of Arts

organizátor / organizer:

HUDOBNÉ CENTRUM
MUSIC CENTRE SLOVAKIA

v spolupráci / in co-operation with

ŠTÁTNY KOMORNÝ ORCHESTER ŽILINA
SLOVAK SINFONIETTA ŽILINA

SPOLOK KONCERTNÝCH UMELCOV
ASSOCIATION OF SLOVAK CONCERT ARTISTS

ROZHLAS A TELEVÍZIA SLOVENSKA
RADIO AND TELEVISION OF SLOVAKIA

Festival sa koná pod záštitou ministra kultúry Slovenskej republiky Mareka Maďariča
The festival is held under the auspices of Minister of Culture of the Slovak Republic Marek Maďarič

FESTIVALOVÝ VÝBOR / FESTIVAL COMMITTEE

Eva BLAHOVÁ
Ivan GAJAN
Miloš JURKOVIČ
Ján Vladimír MICHALKO
Eugen PROCHÁČ
Vladimír ŠALAGA
Igor VALENTOVIČ

CENA FESTIVALU ALLEGRETTO ŽILINA

sa udeľuje za najvýraznejší interpretačný výkon na 27. ročníku festivalu Allegretto Žilina
držiteľ získa ponuku účinkovania na nasledujúcom ročníku festivalu

ALLEGRETTO ŽILINA FESTIVAL PRIZE

*is awarded for the most distinguished performance at the 27th Allegretto Žilina Festival
the holder of the prize will be offered an opportunity to give a concert at the next edition of the Festival*

CENA SYMFONICKÉHO ORCHESTRA SLOVENSKEHO ROZHLASU

SLOVAK RADIO SYMPHONY ORCHESTRA PRIZE

CENA JANÁČKOVEJ FILHARMÓNIE OSTRAVA

JANÁČEK PHILHARMONIC OSTRAVA PRIZE

CENA PRIMÁTORA MESTA ŽILINA PRE NAJMLADŠIEHO ÚČASTNÍKA FESTIVALU

PRIZE OF THE MAYOR OF THE CITY OF ŽILINA FOR THE YOUNGEST PARTICIPANT OF THE FESTIVAL

CENA PUBLIKA

AUDIENCE PRIZE

Vážení festivaloví návštevníci,

na pohostinnej pôde Štátneho komorného orchestra sa aj tento rok v prvom aprílovom týždni stretne najmladšia generácia interpretov vážnej hudby z desiatich krajín na hudobnom festivale Allegretto Žilina. Výrazné interpretačné talenty, víťazi prestížnych medzinárodných hudobných súťaží tak na niekoľko dní obohatia kultúrny i spoločenský život mesta a celého regiónu severného Slovenska. Práve tento stredoeurópsky festival koncertného umenia, ktorý vstupuje do svojho 27. ročníka, robí Žilinu súčasťou európskej scény klasickej hudby. Svojím programovým zameraním má jedinečné poslanie výrazne podporiť ďalšie umelecké smerovanie mladých hudobných talentov a udelením ceny festivalovej poroty a ďalších ocenení im uľahčiť cestu do hudobného sveta.

Klasická hudba si dnes v „obklúčení“ inými hudobnými lákadlami ťažšie hľadá miesto na hudobnej scéne, čo osobitne platí vo vzťahu k mladému hudobnému publiku. Iste to vnímajú aj začínajúci talentovaní hudobníci, ktorí zvažujú, akému hudobnému žánru sa budú venovať a „upíšu“ mu svoju budúcnosť, venujúc hodiny, týždne i roky svojho úsilia na dosiahnutie interpretačnej virtuozy, majstrovstva, ktoré ich priblíži k ich vysnívanej ceste na svetové hudobné pódia. Tí, čo sa rozhodli pre vážnu hudbu, pre Händela, Mozarta, či Čajkovského, si preto na tohtoročnom Allegrette zaslúžia nielen pozorné a nestranné posúdenie ich interpretačného umenia od festivalového výboru, ale rovnako i vnímavé, pozorné a žičlivé publikum.

Verím, že práve takéto publikum ich v žilinskom Dome umenia čaká.

Marek Maďarič
minister kultúry Slovenskej republiky

Dear visitors to the festival,

once again this year, in the first week of April, the youngest generation of performers of classical music from ten countries comes together on the hospitable premises of the Slovak Sinfonietta, at the Allegretto Žilina festival of music. For some days these strikingly gifted performers, winners of prestigious music competitions, will enrich the cultural and social life of the city and an entire region of northern Slovakia. It is precisely this Central European Music Festival, which is now entering its 27th year, that makes Žilina part of the European classical music scene. With its programme focus it unambiguously has a mission to give strong support to the further artistic development of young talents in music and to ease their path into the music world by conferring the Festival Committee Prize and other festival awards.

Classical music, “besieged” as it is today by other musical attractions, finds it harder to win a place on the music scene, and that is particularly so with regard to the young music public. Certainly, talented beginner musicians are aware of this when they deliberate on which music genre they are going to apply themselves to and “assign” their future to, devoting hours, weeks and years of effort to attaining virtuosity as a performer, the master quality that will bring nearer their dreamt-of journey to the music stages of the world. And therefore those who have decided for classical music, for Händel, Mozart, or Tchaikovsky, deserve not only an attentive and impartial judgment of their performers’ art by the Festival Committee at this year’s Allegretto; equally they deserve a perceptive, attentive and well-disposed audience.

I believe that precisely such an audience awaits them in the Žilina House of Arts.

A handwritten signature in black ink, consisting of a tall, narrow vertical stroke on the left, followed by a series of loops and a horizontal line that ends in a small upward flick.

Marek Maďarič
Minister of Culture of the Slovak Republic

Vážení festivaloví hostia,

27. ročník Stredoeurópskeho festivalu koncertného umenia Allegretto Žilina sme koncipovali ako podujatie s viacerými ambíciami. Pochopiteľne v popredí stál záujem predstaviť Vám výnimočných interpretov – laureátov medzinárodných interpretačných súťaží. V siedmich festivalových koncertoch budete mať príležitosť vypočuť si 11 skvelých mladých umelcov, v podaní ktorých zaznejú diela posledných troch storočí.

Nemenej dôležitou ambíciou festivalového výboru bolo posilniť zastúpenie slovenského interpretačného umenia na festivale. Na siedmich koncertoch budú spoluúčinkovať naše popredné komorné i orchestrálne telesá, predstavia sa naši sólisti aj dirigent. Po prvýkrát vystúpi na festivale Slovenský mládežnícky orchestr, históriu ktorého sme začali písať iba minulý rok. Mladá generácia slovenských inštrumentalistov sa bude prezentovať aj na tradičnom Koncerte víťazov súťaží slovenských konzervatórií. Prepojenie nášho mladého i zrelého interpretačného umenia s medzinárodne ocenenými mladými umelcami vnímame ako nevyhnutnú podmienku k úspešnému napredovaniu našich interpretov.

Obohacujúci dialóg chceme viesť i s publikom – v dramaturgii festivalu sme mysleli na diela slovenských skladateľov resp. diela autorov, ktorých životné osudy boli so Slovenskom úzko spojené a okrem osvedčených festivalových skladateľských mien sme zaradili do programov koncertov aj mená tvorcov, diela ktorých sa na pódiách neobjavujú pravidelne.

Festival symbolicky rámcujú dve diela významných jubilujúcich skladateľských osobností – Tance z Galanty Zoltána Kodályho a Placatus Ladislava Burlasa. Prvé zaznie na úvodnom koncerte v podaní domáceho Štátneho komorného orchestra a pripomenieme si ním 50. výročie úmrtia niekdajšieho trnavského gymnazistu a druhé odznie na záverečnom koncerte Symfonického orchestra Slovenského rozhlasu a bude symbolickým pozdravom deväťdesiatnikovi, ktorý zasadol do tých istých školských lavíc 45 rokov po Kodályovi.

Veríme, že medzinárodnému festivalu prospeje spomenutá pestrosť aspirácií a nádejame sa, že publikum privedie do festivalového auditória nielen želanie zažiť skvelé interpretačné výkony, ale aj zvedavosť a vôľu spoznávať nové mená a menej frekventované diela.

Želáme Vám príjemný festivalový týždeň s množstvom umeleckých zážitkov!

Igor Valentovič
Hudobné centrum

Dear festival guests,

When planning the 27th year of Allegretto Žilina, the Central European Music Festival, we had a number of ambitions in mind. Naturally, first and foremost we wanted to introduce you to exceptional musicians, laureates of international performance competitions. In the seven festival concerts you will have an opportunity to hear 11 splendid young artists, who will perform works from the last three centuries.

For the festival committee, a no less important ambition was to strengthen the representation of Slovak performing art at the festival. Our foremost chamber and orchestral bodies will be appearing at the seven concerts; our soloists and a conductor will be there also. Appearing at the festival for the first time is the Slovak Youth Orchestra, whose history we began to write only last year. The young generation of Slovak instrumentalists will also be presented at the traditional Concert of the Laureates of the Slovak Conservatories Competitions. We see the linking of our performing art, both youthful and mature, with internationally award-winning young artists as an indispensable condition for helping our performers on their onward path.

We want to conduct an enriching dialogue with the public also: in the dramaturgy of the festival we were thinking of works by Slovak composers or authors whose life fates were closely linked with Slovakia, and apart from the names of composers who are well-established at festivals we also included in our programmes the names of some whose works are not regularly staged.

The festival is symbolically framed by two works by important composers now celebrating life jubilees: *Dances from Galanta* by Zoltán Kodály and *Planctus* by Ladislav Burlas. The first will be heard at the opening concert rendered by the Žilina-based Slovak Sinfonietta, and with it we will commemorate the 50th anniversary of the death of a one-time Trnava secondary school pupil; the second will be heard at the concluding concert by the Slovak Radio Symphony Orchestra and will be a symbolic greeting to a 90-year-old who sat in the same school benches 45 years after Kodály.

We believe that the above-mentioned diversity of aspirations will be to the festival's benefit, and we hope that the public will bring to the auditorium not only the desire to experience splendid performances but also curiosity and a willingness to get to know new names and less frequented works.

We wish you a pleasant festival week and many artistic delights!

Igor Valentovič
Music Centre Slovakia

PONDELOK 3. 4. – 19:00

str. 10

OTVÁRACÍ KONCERT

Štátny komorný orchester Žilina

Kerem Hasan, *dirigent (Veľká Británia)*

Timea Acsai, *flauta (Maďarsko)*

Alexey Stadler, *violončelo (Rusko)*

W. A. Mozart, J. Haydn, Z. Kodály

UTOROK 4. 4. – 16:00

str. 24

KONCERT VÍŤAZOV SÚŤAŽÍ SLOVENSKÝCH KONZERVATÓRIÍ ZA ROK 2017

UTOROK 4. 4. – 19:00

str. 26

Davide Giovanni Tomasi, *gitara (Taliansko)*

Mucha Quartet (*Slovenská republika*)

M. Castelnovo-Tedesco, D. Aguado y Garcia,

G. Regondi

STREDA 5. 4. – 19:00

str. 34

Ingrida Gápová, *soprán (Slovenská republika)*

Bartłomiej Wezner, *klavír, čembalo (Poľsko)*

G. F. Händel, I. J. Paderewski, K. Slavický

Michał Kocot, *organ (Poľsko)*

J. S. Bach, J. Alain, J. Reubke

ŠTVRTOK 6. 4. – 19:00

str. 46

Janáčkova filharmónia Ostrava

Gabriel Bebeșelea, *dirigent (Rumunsko)*

Aleksey Semenenko, *husle (Ukrajina)*

J. L. Bella, J. Sibelius, D. Šostakovič

PIATOK 7. 4. – 19:00

str. 58

Slovenský mládežnícky orchester

Martin Majkút, *dirigent (Slovenská republika)*

Jakub Čižmarovič, *klavír (Slovenská republika)*

M. Moyzes, P. I. Čajkovskij, A. Dvořák

SOBOTA 8. 4. – 19:00

str. 72

ZÁVEREČNÝ KONCERT

Symfonický orchester Slovenského rozhlasu

Jiří Rožeň, *dirigent (Česká republika)*

Sergey Malov, *viola (Rusko)*

G. Ligeti, B. Bartók, L. Burlas, M. Kabeláč

SPRIEVODNÉ PODUJATIE:

ŠTVRTOK 6. 4. – 9:00

Workshop s organistom Michałom Kocotom
Dom umenia Fatra Žilina

Zmena programu a účinkujúcich vyhradená.

MONDAY 3RD APRIL, 7 P. M.

p. 11

OPENING CONCERT

The Slovak Sinfonietta Žilina

Kerem Hasan, *conductor (United Kingdom)*

Timea Acsai, *flute (Hungary)*

Alexey Stadler, *cello (Russia)*

W. A. Mozart, J. Haydn, Z. Kodály

TUESDAY 4TH APRIL, 4 P. M.

p. 25

CONCERT OF THE LAUREATES OF THE SLOVAK CONSERVATOIRES COMPETITIONS 2017

TUESDAY 4TH APRIL, 7 P. M.

p. 27

Davide Giovanni Tomasi, *guitar (Italy)*

Mucha Quartet (*Slovak Republic*)

M. Castelnuovo-Tedesco, D. Aguado y Garcia,

G. Regondi

WEDNESDAY 5TH APRIL, 7 P. M.

p. 35

Ingrida Gápová, *soprano (Slovak Republic)*

Bartłomiej Wezner, *piano, harpsichord (Poland)*

G. F. Händel, I. J. Paderewski, K. Slavický

Michał Kocot, *organ (Poland)*

J. S. Bach, J. Alain, J. Reubke

THURSDAY 6TH APRIL, 7 P. M.

p. 47

Janáček Philharmonic Ostrava

Gabriel Bebeșelea, *conductor (Romania)*

Aleksey Semenenko, *violin (Ukraine)*

J. L. Bella, J. Sibelius, D. Shostakovich

FRIDAY 7TH APRIL, 7 P. M.

p. 59

Slovak Youth Orchestra

Martin Majkút, *conductor (Slovak Republic)*

Jakub Čižmarovič, *piano (Slovak Republic)*

M. Moyzes, P. I. Tchaikovsky, A. Dvořák

SATURDAY 8TH APRIL, 7 P. M.

p. 73

CLOSING CONCERT

Slovak Radio Symphony Orchestra

Jiří Rožeň, *conductor (Czech Republic)*

Sergey Malov, *viola (Russia)*

G. Ligeti, B. Bartók, L. Burtas, M. Kabeláč

FRINGE EVENT:

THURSDAY 6th April, 9 a. m.

Workshop with the organist Michał Kocot

Fatra House of Arts Žilina

The programme and musicians are subject
to change without prior notice.

PONDELOK

3. 4. – 19:00

OTVÁRACÍ KONCERT

Štátny komorný orchester Žilina

Kerem Hasan, *dirigent (Veľká Británia)*

Timea Acsai, *flauta (Maďarsko)*

Alexey Stadler, *violončelo (Rusko)*

Wolfgang Amadeus Mozart (1756 – 1791)

Predohra k opere La Clemenza di Tito KV 621 5´

Koncert pre flautu a orchester G dur KV 313 25´

Allegro maestoso

Adagio non troppo

Rondo. Tempo di Menuetto

Joseph Haydn (1732 – 1809)

Koncert pre violončelo a orchester

č. 1 C dur Hob. VIIb:1 30´

Moderato

Adagio

Finale. Allegro molto

Zoltán Kodály (1882 – 1967)

Tance z Galanty 18´

MONDAY

3RD APRIL, 7 P. M.

OPENING CONCERT

The Slovak Sinfonietta Žilina

Kerem Hasan, *conductor* (United Kingdom)

Timea Acsai, *flute* (Hungary)

Alexey Stadler, *cello* (Russia)

Wolfgang Amadeus Mozart (1756 – 1791)

Overture to the opera La Clemenza di Tito KV 621 5´

Flute Concerto in G major K. 313 25´

Allegro maestoso

Adagio non troppo

Rondo. Tempo di Menuetto

Joseph Haydn (1732 – 1809)

Cello Concerto No. 1 in C major Hob. VIIb:1 30´

Moderato

Adagio

Finale. Allegro molto

Zoltán Kodály (1882 – 1967)

Dances of Galánta 18´

Majster viedenského klasicizmu **Wolfgang Amadeus Mozart** (1756 – 1791) sa komponovaniu opier venoval prakticky po celý život. Jeho hudobno-dramatické dielo na jednej strane lemujeme pokus o komédiu na latinský text *Apollo et Hyacinthus* KV 38 (1767), ktorú vytvoril ako 11-ročný a na druhej strane jeho posledná opera seria **La clemenza di Tito** KV 621 (1791), dokončená tri mesiace pred smrťou. Objednávku od českých stavov na vytvorenie slávnostnej opery ku korunovácii cisára Leopolda II., plánovanú na 6. septembra 1791, dostal Mozart zrejme v júli toho istého roka. Ak by sme si aj odmysleli, že jeho zdravotný stav v tom čase už nebol práve najlepší a paralelne musel pracovať i na opere *Čarovná flauta*, na vytvorenie mal neuveriteľne krátky čas – menej než dva mesiace. *La clemenza di Tito* (Titova dobrotivosť, na Slovensku uvádzaná aj pod názvom Titus) nikdy nedosiahla popularitu ostatných jeho neskorších opier. Aj v celkovej štatistike uvádzania nasleduje až s odstupom po jeho piatich najhranejších operách: *Únos zo Serailu*, *Figarova svadba*, *Don Giovanni*, *Così fan tutte* a *Čarovná flauta*. Dôvodov možno vidieť viacero. V prvom rade, žáner opery seria už bol v čase vzniku do značnej miery v tieni opery buffa i nemeckého singspielu. Úspechu nenapomohlo ani nie celkom vydarené libreto Caterina Mazzolu podľa Metastasiovej predlohy, ktoré už bolo v minulosti spracované viacerými skladateľmi. Predsa však v opere nájdeme aj veľmi vydarené miesta, ktoré odzrkadľujú Mozartov vycibrený neskorý štýl. To sa týka okrem iného aj inštrumentácie, ktorej farebnosť možno dobre obdivovať už v samotnej predohre k opere. Svojím charakterom pripomína akoby vstupnú časť symfónie. Jasný pôdorys sonátovej formy vykresľujú dve kontrastné skupiny tém, ktoré sa po rozvedení zprezývajú v zrkadlovom poradí.

Kým o klarinete je známe, že Mozart ho mal obzvlášť rád a zaslúžil sa o jeho etablovanie v orchestri, koncertantnej i komornej tvorbe (predovšetkým pod vplyvom interpretačného majstrovstva Antona Stadlera), ku flaute prechovával o dosť rezervovanejší vzťah. V jednom liste otcovi sa dokonca zmienil, že je to nástroj, ktorý „nedokáže ani strpieť“. Napriek tomu jej postavil nesmrteľný pomník v opere *Čarovná flauta*, a to nielen v názve, ale i jej využitím v rámci orchestrálnej partitúry. Mozartova tvorba pre sólovú flautu a orchester však neprekračuje charakter príležitostných diel. Oba jeho flautové koncerty (G dur a D dur) vznikli, spolu s tromba kvartetami pre flautu, husle, violu a violončelo, na objednávku holandského hudobného nadšenca Ferdinanda De Jeana. O tom, že Mozart objednávke nemal chuť venovať príliš veľa času, môže svedčiť aj fakt, že ako 2. flautový koncert sa rozhodol len prepísať svoj starší hobojo- vý koncert (pôvodne v tónine C dur). Podľa pôvodnej dohody mal za skladby od De Jeana získať pomerne vysokú sumu – 200 guldenov. Objednávka však počítala s vytvorením troch flautových koncertov, a tak Mozart dostal vyplatenú len polovicu odmeny (96 guldenov). Nič to však nezmenilo na tom, že jeho **Koncert pre flautu a orchester č. 1 G dur KV 313** je sviežim virtuóznym dielom, ktoré môže sólistovi ponúknuť priestor ukázať po každej stránke svoje interpretačné umenie. Prvá časť (v sonátovej forme) i posledná časť (rondo vo forme menuetu) zachovávajú slávnostný náladu skladateľových salzburských divertiment a serenád. Namiesto originálnej druhej, pomalejšej časti koncertu (*Adagio non troppo*) možno Mozart zamýšľal umiestniť skladbu, ktorú dnes poznáme ako zachované *Andante* C dur pre flautu a orchester KV 315. Je však možné, že *Andante* je fragmentom sľúbeného tretieho flautového koncertu.

Hoci **Koncert pre violončelo a orchester C dur Hob. VIIb:1 Josepha Haydna** (1732 – 1809) dnes už patrí medzi často uvádzané diela, určite nie je na škodu pripomenúť, že jeho novodobá história má len niekoľko desiatok rokov a je spätá s územím bývalého Československa. Dlhé roky bol totiž považovaný za stratený, a to až do roku 1961, kedy

sa jeho opis podarilo objaviť v pražskom Národnom múzeu. Dobu vzniku diela možno určiť približne do obdobia 1761 až 1765, teda do prvých rokov Haydnovej služby na Esterházyho dvore. V podobnom čase vznikli aj jeho symfónie č. 6, 7 a 8, ktoré hýria sólistickým využitím nástrojov orchestra. To mohlo byť pre skladateľa podnetom napísať na podnet svojho priateľa, violončelistu Josepha Franza Weigla, aj samostatnú koncertantnú kompozíciu. Koncert je formovo koncipovaný do troch sonátových častí v tradičnom tempovom rozvrhu. Oproti sólovému violončelu stojí v okrajových častiach pomerne malé orchestrálne obsadenie: dva hoboje, dva lesné rohy a sláčikové nástroje. V pomalej časti sa dychové nástroje dokonca celkom odmlčia, čím nástup briskného finále vytvára ešte väčší moment kontrastu. Miesta pre sólové kadencie skladateľ umiestnil pred záver prvej a druhej časti.

Životopis významného maďarského skladateľa a etnomuzikológa **Zoltána Kodálya** (1882 – 1967) je v jeho detských a mládežníckych rokoch úzko spojený s územím dnešného Slovenska. Bol synom prednostu železničnej stanice Frigyesa Kodálya, ktorý v rámci svojho povolania viackrát menil pôsobisko a rodina sa sťahovala spolu s ním. Tak sa domovom mladého Zoltána na niekoľko rokov stala Galanta (1885 – 1892) a potom Trnava (1892 – 1910). Rok 1892 bol zároveň rokom, kedy začal v Trnave študovať na arcibiskupskom gymnáziu. Bol vynikajúcim študentom, obzvlášť inklinoval k jazykom a literatúre. Z domáceho prostredia vedel hrať na viacerých hudobných nástrojoch, k intenzívnejšiemu štúdiu hudby ho však zlákal až jeho spolužiak Mikuláš Schneider (vtedy, samozrejme, ešte bez prírmenia Trnavský), keďže hudobné predmety sa na škole vyučovali ako nepovinné. Spolu v roku 1900 nastúpili na Uhorskú kráľovskú hudobnú akadémiu v Budapešti do kompozičnej triedy Hansa Koesslera. Ich študijné cesty sa po roku rozišli, pretože Schneider sa rozhodol prestúpiť na konzervatórium do Viedne. Kodály zúročoval svoj talent v humanitných smeroch štúdiom nemeckého a maďarského jazyka, a zároveň pokračoval v štúdiu hudby. Kompozičný diplom získal v roku 1904. V nasledujúcom roku začal pracovať na zbieraní a nahrávaní ľudových piesní v rôznych častiach Uhorska, svoje poznatky zúročil vo vedeckej práci na tému „Strofická stavba maďarských ľudových piesní“. V tomto období sa tiež dostal do kontaktu s Béloom Bartókom, s ktorým ho spojilo celoživotné priateľstvo. Späťosť oboch skladateľov s folklórom bola dôležitým momentom, ktorý ovplyvnil aj ich tvorbu. Podľa vzoru európskych skladateľov (Brahmsove Uhorské tance, Dvořákovce Slovanské tance, Janáčkovce Lašské tance, Borodinove Polovecké tance, Rumunské rapsódie Georga Enescu či Maďarské tance Béloom Bartóka) vytvoril Zoltán Kodály dva cykly orchestrálnych tanečných suít: Tance z Marosszéku z roku 1929 a **Tance z Galanty** z roku 1933. Poslednými vzdal symbolický hold mestu, na ktoré sa viazali jeho pekné spomienky z útleho detstva. V spracovaní Kodály imituje štýl cigánskych ľudových kapiel, pričom použité melódie siahajú do hlbších vrstiev uhorského folklóru (verbunkový štýl). Skladba po prvýkrát zaznela ešte v roku vzniku na koncerte orchestra Budapeštianskej filharmonie pod taktovkou Ernő Dohnányiho.

Juraj Bubnáš

KEREM HASAN (1992)

dirigent / conductor

SK: Narodil sa v Londýne v roku 1992 a ako päťročný sa začal venovať hre na klavíri. Už ako pätnásťročný sa postavil pred orchester – na Junior Royal Academy of Music v Londýne, kde dirigoval úvodnú časť Apalačskej jari Aarona Coplanda. Klavír a dirigovanie potom študoval na Royal Conservatoire of Scotland a neskôr na Hochschule für Musik Franz Liszt vo Weimare. V súčasnosti je študentom Zürišskej umeleckej univerzity v dirigentskej triede Johanna Schlaefliho. V minulom roku absolvoval dirigentský kurz na prestížnej Letnej akadémii v rámci Aspen Music Festival (Robert Spano, Hugh Wolff, Federico Cortese), po ktorom získal Dirigentskú cenu Roberta J. Hartha a pozvanie na účinkovanie v rámci ďalšieho ročníka. Očakávajú ho tiež majstrovské kurzy s osobnosťami dirigentského umenia, akými sú Bernard Haitink, David Zinman, Edo de Waart, Gianandrea Noseda a Esa-Pekka Salonen.

K významným úspechom v doterajšej kariére Kerema Hasana patrí finále v Donatella Flick Conducting Competition 2016, vďaka čomu sa mohol postaviť pred London Symphony Orchestra na koncerte v londýnskom Barbican Centre. V aktuálnej sezóne bude tiež spolupracovať s Meininger Hofkapelle a Musikkollegium Winterthur a prijal pozvanie Vladimira Jurowského na asistovanie pri London Philharmonic Orchestra. Debutoval tiež s telesami Royal Northern Sinfonia, Tonhalle-Orchester Zürich, BBC Scottish Symphony Orchestra, Royal Flemish Philharmonic, Royal Scottish National Orchestra a Lucerne Festival Strings. Kerem Hasan je od minulého roka štipendistom Nemeckej hudobnej rady v programe Dirigentenforum, získal tiež podporu od rady ABRSM (The Associated Board of the Royal Schools of Music), Solti Foundation a Help Musicians UK. O momente, kedy sa rozhodol venovať sa naplno dráhe dirigenta, Kerem Hasan hovorí v rozhovore pre portál bachtrack.com: „Absolvoval som

dvojtýždňovú stáž v English National Opera. (...) O opere som nevedel nič, o jej dirigovaní ani nehovoriac. Povedal som si však, prečo nie. Strávil som dva týždne sledovaním skúšok, sedením na všetkých produkčných mítingoch, kastingoch, stretával sa s korepetítormi, technikmi, knihovníkmi, režisérmami a videl som, že je úlohou dirigenta spojiť toto všetko dohromady. A vedel som, že je to presne to, čo chcem robiť.“

EN: *“The beautifully hushed entry of Leonora’s prayer theme [Verdi’s overture to La forza del destino] gradually building up to its climax was magical.”*
Bachtrack.com

The young British conductor Kerem Hasan, born in London in 1992, studied piano and conducting at the Royal Conservatoire of Scotland, and continued his studies at the Hochschule für Musik Franz Liszt Weimar. He is currently a student at the Zurich University of the Arts with Johannes Schlaefli.

As a finalist of the Donatella Flick Conducting Competition, Hasan has conducted the London Symphony Orchestra in concert at the Barbican Centre, London. Recent engagements include performances with the Meininger Hofkapelle and Musikkollegium Winterthur, as well as an invitation to assist Vladimir Jurowski at the London Philharmonic Orchestra.

He has made his debut with the Royal Northern Sinfonia, and has conducted the Tonhalle Orchestra Zurich, BBC Scottish Symphony Orchestra, Royal Flemish Philharmonic, Royal Scottish National Orchestra and Lucerne Festival Strings. Recent masterclasses he has been invited to take part in include those with Bernard Haitink, David Zinman, Edo de Waart, Gianandrea Noseda and Esa-Pekka Salonen.

Kerem Hasan joined the Dirigentenforum of the Deutscher Musikrat in 2016. He is the grateful recipient of scholarships from the ABRSM, Solti Foundation and Help Musicians UK.

In summer 2016 Kerem Hasan attended the Conducting Academy of Aspen Music Festival where he studied with Robert Spano, Hugh Wolff and Federico Cortese. He was subsequently awarded the Robert J. Harth Conductor Prize which sees his return to Aspen as a Conducting Fellow in 2017.

TIMEA ACSAI (1988)

flauta / *flute*

SK: Víťazka Medzinárodnej flautovej súťaže v Pekingu (2012) a finalistka súťaže v japonskom Kóbe (2013) pochádza zo severomaďarského mesta Mór, kde sa ako sedemročná začala venovať hre na flaute. Študovala na Konzervatóriu Bélu Bartóka v Budapešti (Gyula Csetényi) a na budapeštianskej Lisztovej akadémii (Lóránt Kovács, János Bálint), ktorú absolvovala v roku 2010. Vo vzdelávaní aj získavaní praxe v orchestrálnej hre potom pokračovala v Nemecku: študovala na Hochschule für Musik, Theater und Medien v Hannoveri (Andrea Lieberknecht) a na Hochschule für Musik und Theater v Mníchove (Andrea Lieberknecht, Philippe Boucly, Gudrun Hinze).

V tomto období bola taktiež členkou Junge Deutsche Philharmonie, v sezóne 2012/2013 bola štipendistkou Karajanovej akadémie Berlínskych filharmonikov a neskôr zastávala posty sólového flautistu (resp. zástupcu na tomto poste) v orchestroch Komickej opery v Berlíne, NDR Elbphilharmonie v Hamburgu a u Berlínskych filharmonikov, v aktuálnej sezóne pôsobí v Gürzenich-Orchester v Kolíne nad Rýnom a Konzerthausorchester Berlin.

Svoje vzdelanie si dopĺňala na majstrovských kurzoch u umelcov, akými sú Béla Drahos, Lóránt Kovács, Emilio Galante, Davide Formisano, Andrea Lieberknecht, András Adorján, Emanuel Pahud, Gergely Ittzés, Dejan Gavric a Henrik Wiese.

Popri spomenutých oceneniach získala Timea Acsai rad víťazstiev na maďarských flautových súťažiach či na Medzinárodnej flautovej súťaži v gréckom Solúne (2007). V roku 2009 skončila ako druhá vo flautovej kategórii na Interpretačnej súťaži v rámci Pražskej jari, o rok neskôr sa dostala do semifinále Medzinárodnej flautovej súťaže ARD v Mníchove.

EN: Winner of the 2015 Beijing International Music Competition and finalist of the 5th Kobe International Flute Competition in 2013, Tímea Acsai comes from the town of Mór in Northern Hungary where she began playing the flute at the age of seven. She studied under Gyula Csetényi at the Béla Bartók Conservatory of Music in Budapest and under Lóránt Kovács and János Bálint at the Liszt Academy which she graduated in 2010.

She continued her education and developing the practice of orchestral playing in Germany: she studied under Andrea Lieberknecht at the Hochschule für Musik, Theater und Medien in Hannover and at the Hochschule für Musik und Theater in Munich (with Andrea Lieberknecht, Philippe Boucly and Gudrun Hinze). She was also a member of the Junge Deutsche Philharmonie, during the season 2012/2013, she was an Academist of the Karajan Academy of the Berlin Philharmonic and later, she was the solo flutist (or a substitute for this post) at the Komische Oper Berlin, NDR Elbphilharmonie in Hamburg and Berlin Philharmonic. In the current season, she is a member of the Gürzenich-Orchester in Cologne and Konzerthausorchester Berlin.

She participated in masterclasses with Béla Drahos, Lóránt Kovács, Emilio Galante, Davide Formisano, Andrea Lieberknecht, András Adorján, Emmanuel Pahud, Gergely Ittzés, Dejan Gavric and Henrik Wiese.

Besides the abovementioned prizes, Tímea Acsai was awarded first prizes at several flute competitions in Hungary or in the Greek Thessaloniki (2007). In 2009, she won the second prize at the Prague Spring International Music Competition, a year later, she made it to the semifinals of the ARD International Flute Competition in Munich.

ALEXEY STADLER (1991)

violončelo / violoncello

SK: „V programe, preukazujúcom vysoký štandard, ktorý Petrenko dosiahol s Liverpoolčanmi, nasledovala interpretácia Šostakovičovho Prvého violončelového koncertu v podaní Rusa Alexeya Stadlera, ktorý na poslednú chvíľu zaskakoval za chorého Trulsa Mørka a urobil tak so ctou. Po expertnom, takmer metodickom úvode dosahoval Stadlerov výkon stále hlbší ponor, ktorý, ako sa zdalo, prenikal k samotnej podstate diela,“ napísal kritik britského denníka Guardian o vystúpení mladého ruského violončelistu v londýnskej Royal Albert Hall po boku Royal Liverpool Philharmonic a Vasilija Petrenka na festivale BBC Proms 2016.

Nadšenie vzbudili aj jeho minuloročné debutové vystúpenia so San Francisco Symphony a Orchestra della Svizzera Italiana pod taktovkou Vladimira Ashkenazyho či účinkovania s Tokyo Metropolitan Symphony Orchestra a Young Philharmonic Orchestra Jerusalem Weimar pod vedením Michaela Sanderlinga. Alexey Stadler sa začal venovať hre na violončele už ako štvorročný. Študoval u Alexeja Lazka a na Hudobnom učilišti Rimského-Korsakova v Petrohrade. Popri štúdiu absolvoval rad majstrovských kurzov u osobností, akými sú Lynn Harrell, Steven Isserlis, Natalia Gutman, Michael Sanderling, Alexander Rudin, Alexander Knyazev, David Geringas a Frans Helmerston. V roku 2012 dosiahol víťazstvo na TONALI Grand Prix v Hamburgu, ešte predtým však získal rad ocenení na ruských interpretačných súťažiach: bol Mladým talentom v rokoch 2008, 2009 a 2010, Ruskou nádejou v rokoch 2008 a 2009, ocenenia za komornú hru získal (spolu s klaviristkou Karinou Sposobinou) v Taliansku a Rakúsku. V roku 2008 nahral Sonátu pre violončelo Sergeja Rachmaninova na nástroji A. Jacouta, ktorý patril do zbierky cára Mikuláša II. Svoje druhé CD, venované miniatúram pre violončelo a klavír, nahral v spolupráci s Karinou Sposobinou pre vydavateľstvo Northern Flowers.

Ako komorný hráč sa prezentoval na Heidelberg Spring Festival, Verbier Festival a Festspiele

Mecklenburg-Vorpommern, v roku 2012 sa zúčastnil na festivale Chamber Music Connects the World usporiadanom Kronbergovou akadémiou, kde vystupoval s Gidonom Kremerom, Yurim Bashmetom a Christianom Tetzlaffom. V minulom roku tiež odohral recitály s českým klaviristom Lukášom Vondráčkom v Mariínskome divadle a na Menuhinovom festivale v Gstaade. Ako sólista spolupracoval okrem iných s orchestrom Mariínského divadla v Petrohrade, s Irish Chamber Orchestra pod vedením dirigentov Valerija Gergijeva a Marka Janowského, priaznivý ohlas kritiky znamenala jeho nahrávka Dona Quixota Richarda Straussa s orchestrom Hochschule für Musik Franz Liszt vo Weimare. V aktuálnej sezóne absolvuje vystúpenia s Deutsches Symphonie-Orchester Berlin, Aténskym štátnym orchestrom, s Riga Sinfonietta a DalaSinfoniettan. Bude taktiež sólistom Haydn Orchestra na turné v Nemecku a Taliansku.

„Pozornosť publika pritiahol v pomalejšť časti, ktorú premenil na širokú, krásnu a trpkosladkú rapsódiu... Stadlerovo podanie pomalejšť hudby zapôsobilo ako zjavenie. Jeho hra sa môže chváliť kombináciou kávovočierneho sláčikového tónu a ohybnej flexibility, hudba dal punc emocionálnej dvojznačnosti, ktorá pôsobila podmaňujúco,“ zhodnotila Stadlerov výkon v Šostakovičovom koncerte so sanfranciskými symfonikmi pod Ashkenazyho taktovkou kritika v San Francisco Chronicle.

EN: One of the finest young cellists of his generation and winner of the 2012 TONALi Grand Prix in Hamburg, Alexey Stadler's 2016-2017 season sees him appear in a number of high level engagements across Europe, performing with Deutsches Symphonie-Orchester Berlin, Athens State Orchestra, Riga Sinfonietta and DalaSinfoniettan. He will be the Haydn Orchestra's soloist on tour in Germany and Italy. Chamber music recital lead him to the Mariinsky Theatre or the Menuhin Festival in Gstaad. He produced sensational performances in his recent debuts at BBC Proms under Vasily Petrenko, with San Francisco Symphony and Orchestra della Svizzera Italiana, both with Vladimir Ashkenazy, and the Tokyo Metropolitan Symphony Orchestra as well as the Young Philharmonic Orchestra Jerusalem Weimar, both under the baton of Michael Sanderling. Festival appearances in-

cluded the International Chamber Music Festival Stavanger, St. Petersburg's White Nights Festival and the Schleswig-Holstein Musik Festival. Alexey Stadler performs with orchestras such as the Mariinsky Orchestra, St. Petersburg Philharmonic Orchestra, and the Irish Chamber Orchestra under renowned conductors such as Valery Gergiev and Marek Janowski. He recorded Richard Strauss' Don Quixote with the orchestra of the Hochschule für Musik Franz Liszt in Weimar for broadcast on Mitteldeutscher Rundfunk, receiving high acclaim from the critics. A keen chamber musician, Alexey Stadler has appeared in recitals and chamber music programmes at festivals such as Heidelberg Spring Festival, Verbier Festival and Festspiele Mecklenburg-Vorpommern. In 2012 he took part in the Kronberg Academy's Chamber Music Connects the World Festival, where he performed with Gidon Kremer, Yuri Bashmet and Christian Tetzlaff. He has received several awards, including the national titles Young Talent (2008, 2009 and 2010) and Hope of Russia (2008, 2009). He has won first prizes at competitions in France and Austria and also received chamber music prizes in Italy and Austria with pianist Karina Sposobina. In 2008 he recorded Rachmaninov's Cello Sonata on an instrument by A. Jacout which had once belonged to the Russian Emperor Nicholas II. His second CD, featuring cello miniatures, was released in 2009 on the label Northern Flowers. Born into a family of musicians, Alexey Stadler began to play the cello at the age of four. He commenced his studies with Alexey Lazko and continued his education at the Rimsky-Korsakov College of Music in St. Petersburg. He has participated in masterclasses with Lynn Harrell, Steven Isserlis, Natalia Gutman, Michael Sanderling, Alexander Rudin and Alexander Knyazev, and more recently he has attended regular masterclasses with David Geringas and Frans Helmerson. Alexey Stadler studied with Wolfgang Emanuel Schmidt at the Hochschule für Musik Franz Liszt in Weimar and has a scholarship from the Oscar und Vera Ritter-Stiftung in Hamburg.

ŠTÁTNY KOMORNÝ ORCHESTER ŽILINA

SK: Štátny komorný orchester Žilina (ŠKO) vznikol v roku 1974 ako jediný orchester „mozartovského typu“ na Slovensku. V roku 1977 získal medzinárodné uznanie, keď sa stal festivalovým orchestrom Salzburger Festspiele. Zakrátko dostal pozvanie na Pražskú jar a potom nasledovali úspešné koncerty na mnohých festivaloch v celej Európe a zámorí (Wiener Festwochen, Frühling Festival a Haydn Festival vo Viedni, Sofijské hudobné týždne, Festa Musica Pro v Assisi, Katalánske festivaly, Festival El Djem v Tunise, Hudba v starom Krakove, Jarný festival Budapešť, Bratislavské hudobné slávnosti, Melos Étos v Bratislave, Janáčkov máj, Mozartfest Schwetzingen, Festival slovanskej hudby na Cypre, Schleswig-Holstein Festival, Festival de Manaus v Brazílii, Flámsky festival v Belgicku, Aspekte Salzburg, Johann Strauss Festival vo Viedni, Bodensee Festival vo Švajčiarsku, Medzinárodný hudobný festival v Ankare, Slovinské hudobné dni v Lubláne či NCPA Festival Peking), vystúpenia v najprestížnejších sálach ako napr. Musikverein a Konzerthaus vo Viedni, Katedrála sv. Františka v Assisi, Veľká sála Petrohradskej filharmónie, Palác hudby v Barcelone, Kráľovská opera v Bruseli, Concertgebouw v Amsterdame, Symphony Hall v Osake, Metropolitan Art Hall v Tokiu, Teatro Abadia v Madride, Gasteig v Mníchove, Invalidovňa v Paríži, Glenn Gould Studio v Toronte, Konzerthaus a Komická opera v Berlíne, Pavilhão Atlântico v Lisabone, National Center of Performing Arts v Pekingu či Art Center v Soule. Orchester usku-točnil takmer tritisíc koncertov doma, ako aj v 35 krajinách sveta – vo väčšine európskych krajín, v Tunisku, Turecku, Arménsku, Číne, Južnej Kórei, štyrikrát v Japonsku, dvakrát v USA, dvakrát v Kanade a ako prvý slovenský orchester na juhoamerickom kontinente – v Brazílii.

ŠKO nahral vyše 70 CD s hudbou od baroka až po súčasnosť pre vydavateľstvá v rôznych krajinách. Odohral vyše 300 slovenských skladieb, z toho polovicu premiérovu. 190-krát odznela

v podaní ŠKO slovenská hudba na koncertoch v zahraničí, o. i. v Kanade, USA, Japonsku, Južnej Kórei.

Na poste šéfdirigenta sa vystriedali medzinárodne renomovaní dirigenti – Eduard Fischer, Jan Váta, Leoš Svárovský a Oliver Dohnányi – a ako hosťujúci dirigenti mnohí uznávaní dirigenti z celého sveta. Od 42. sezóny je šéfdirigentom ŠKO britský dirigent Simon Chalk.

S orchestrom účinkoval celý rad popredných umelcov: dirigenti Ondrej Lenárd, Oliver Dohnányi, Leoš Svárovský, Vladimír Válek, Ľudovít Rajter, Petr Vronský, Claus Peter Flor, Eve Queler, Alexander Schwinck, Peter Maag, Tsugio Maeda, Ernst Märzendorfer, Misha Katz, Martin Sieghardt, Stefan Lano, Janusz Powlony, Paweł Przytocki, Vincent La Selva, Marco Armiliato, Karel Mark Chichon, Christian Benda, Dwight Bennett, Christian Pollack, Peter Breiner, Vladimír Kiradjiev, Niels Muus, Jean Bernard Pommier, Daniele Rustioni, Simon Chalk, Francesco Angelico, Nicola Giuliani, Theodore Kuchar, Elim Chan, sólisti Igor Oistrach, Narciso Yepes, André Gertler, Václav Hudeček, Ivan Ženatý, Liana Isakadze, Olga Martinova, Jindřich Pazdera, Dalibor Karvay, Pavel Šporcl, Mikhail Gantvarg, Baiba Skride, Sophia Jaffé, Vanessa Mae, Daniel Müller-Schott, Petr Nouzovský, Anatole Liebermann, Marián Lapšanský, Peter Toperczer, Paul Badura-Skoda, Eugen Indjić, Till Fellner, Timur Sergeyenia, Ludmil Angelov, Matej Arendárik, Jean Bernard Pommier, Michael Kofler, Juraj Bartoš, Andy Miles, Peter Dvorský, Sergej Kopčák, Edita Gruberová, Georg Tichy, Pavol Bršlík, Gabriela Beňačková, Magdalena Kožená, Ľuba Orgonášová, Ľubica Vargicová, Ľubica Rybárska, Magdaléna Hajóssyová, Gustáv Beláček, Izabella Labuda, Martin Babjak, Peter Mikuláš, Otokar Klein, Tomáš Šelc, Benno Schollum, Ildikó Raimondi, Olivia Stapp, Jolana Fogašová, Mária Porubčinová, Jana Kurucová, Eva Hornyáková, Vesselina Kasarova, Vittorio Grigolo, Pretty Yende, Daniele Rigosa, David Miller, Sarah Joy Miller, Kremena

Dilcheva, skupina Il Divo a ďalší. Špecifické obsadenie telesa určuje jeho dramaturgické smerovanie, ktoré sa sústreďuje hlavne na hudbu klasicizmu, raného romantizmu a na hudbu 20. a 21. storočia s dôrazom na slovenskú hudbu. Zaujímavým obohatením dramaturgie sú programy Hudba je len jedna s prepojením žánrov. Veľkej oblube u publika sa tešia aj programy z operného a operetného repertoáru. Už desať rokov je ŠKO zapojený aj do veľkého medzinárodného projektu ONE (Orchestra Network for Europe), podporovaného Európskou komisiou, ktorý predstavuje významnú spoluprácu európskych orchestrov a umožňuje aj uvedenie veľkých symfonických a symfonicko-zborových skladieb svetového repertoáru. V rokoch 2011 – 2016 ŠKO uskutočnil niekoľko koncertných turné s vokálnou skupinou Il Divo v európskych metropolách – Bratislave, Prahe, Berlíne, Hamburgu, Frankfurtu, Lipsku, Mnichove, Viedni, Salzburgu, Zürichu, Ženeve, Barcelone, Madride, Lisabone, Lodži, Gdańsku, Budapešti, Záhrebe, Ľublane, Belehrade, Amsterdame, Helsinkách, Malmö, Bruseli a ďalších, počas ktorých si ich vypočulo takmer 450 tisíc poslucháčov.

THE SLOVAK SINFONIETTA ŽILINA

EN: The Slovak Sinfonietta Žilina (The State Chamber Orchestra Žilina) is one of the best known professional orchestras in Eastern Europe and holds a very important position in Slovak musical life. It was founded in 1974 as the only “classical period” chamber orchestra in Slovakia. Since then the orchestra has attained a prominent position in both the Slovak and Czech Republics, as well as achieving a considerable international reputation.

Its 34 members are graduates of the major Czech and Slovak music academies and many of them are winners of international competitions and active both as soloists and chamber musicians. The quality of the players, together with the experience and musicianship of the founding music director and conductor Eduard Fischer (1930-1993), ensured the orchestra’s rapid artistic growth. Subsequent chief conductors were Jan Valta, Leoš Svárovský and Oliver von Dohnányi. Simon Chalk was appointed Chief Conductor of the Slovak Sinfonietta Žilina in September 2015.

The Principal Conductor of the Slovak Sinfonietta is Theodore Kuchar. Chief conductor emeritus is maestro Tsugio Maeda from Japan.

In 1977 the orchestra attained international recognition when it was invited to the Salzburg Festival and designated the official orchestra of that prestigious festival. Soon afterwards there were appearances at the “Prague Spring” and the major festivals throughout Europe, including Wiener Festwochen, Spring Festival and Haydn Festival in Vienna, Sofia’s Musical Weeks, Festa Musica Pro in Assisi, Festival de Catalunya in Spain, Festival El Djem in Tunisia, Festival de Bonaguil in France, Music in Old Krakow, Budapest Spring Festival, Bratislava Music Festival, Melos-Ethos Bratislava, Mozartfest Schwetzingen, Mozart Sommer Schloss Salem, Schleswig - Holstein Festival, Festival de Manaus in Brasilia, Festival van Vlaanderen, Aspekte Salzburg, Johann

Strauss Festival in Vienna, Bodensee Festival in Switzerland, Ankara Musik Festival, Slovenian Music Days, NCPA Festival Beijing, and many others.

The Sinfonietta has played at such prestigious international venues as the Musikverein and Konzerthaus Vienna, Concertgebouw Amsterdam, Philharmonic Halls in Berlin, Munich and Cologne, House of Artists Prague, Tonhalle Düsseldorf, Komische Oper and Konzerthaus Berlin, St. Francis' Cathedral Assisi, L' Auditori Barcelona, Palau St. Jordi and Palau de la Musica Catalana Barcelona, Teatro Arriaga Bilbao, the Symphony Hall Osaka, Tokyo's Metropolitan Hall, Theatre de la Monnaie Brussels, Mozarteum Salzburg, Teatro Abadía and Palacio de Deportes Madrid, Tonhalle Zürich, Pavilhão Atlântico Lisbon, NCPA Beijing, Les Invalides and L' église de la Madeleine Paris, and the Great Concert Hall of the St. Petersburg Philharmonic, among others.

Among the prominent artists who have performed with the orchestra are conductors Peter Maag, Marco Armiliato, Theodore Kuchar, Claus Peter Flor, Jean-Bernard Pommier, Nicholas Kraemer, Erik Zinnermand, Alexander Schwinck, Misha Katz, Vladimír Válek, Petr Vronský, Ľudovít Rajter, Christian Benda, Dwight Bennett, Christian Pollack, Peter Breiner, Vladimír Kiradjiev, Ernst Märzendorfer, Martin Sieghardt, Stefan Lano, Janusz Powlony, Volker Schmidt Gertenbach, Georg Mais, Urs Schneider, Ondrej Lenárd, Francesco Angelico, Daniele Rustioni.

Soloists who have performed with the orchestra include Igor Oistrach, Narciso Yepes, André Gertler, Václav Hudeček, Sophia Jaffé, Baiba Skride, Dalibor Kárvay, Liana Issakadze, Vanessa Mae, IL DIVO, Marián Lapšanský, Eugen Indjic, Till Felner, Paul Badura Skoda, Timur Sergeyenia, Ludmil Angelov, Michael Kofler, Peter Dvorský, Sergej Kopčák, Vittorio Grigolo, Michél Senéchal, Stefan Elenkov, Edita Grúberová, Vesselina Kasarova, Georg Tichy, Pavol Breslik, Otokar Klein, Peter Mikuláš, Gabriela Beňačková, Magdaléna

Kožená, Luba Orgonášová, Magdaléna Hajossyová, Gustáv Beláček, Jana Kurucová, Izabela Labuda, Benno Schollum, Ildikó Raimondi, and Olivia Stapp.

The Slovak Sinfonietta Žilina is a member of the Orchestra Network for Europe – ONE®, a distinctive network of classical symphony orchestras initiated in 2004. Focusing on addressing the specific issues of the classical music sector, ONE® has designed cooperation projects promoting intercultural dialogue and extending artistic reach across borders. Since 2005 the network has received support from the European Union under the Culture and Creative Europe Programmes for five successive periods of activity called ONE, ONE a new dimension, ONE® step further, ONE® goes places and ONE® is more (2015 – 2019).

UTOROK

4. 4. – 16:00

KONCERT VÍŤAZOV SÚŤAŽÍ ŠTUDENTOV KONZERVATÓRIÍ SLOVENSKEJ REPUBLIKY 2017

1/

Petri Makkonen (1967)
Disco-toccata

Jozef Piták, akordeón

4. ročník z triedy Igora Vlacha
Konzervatórium J. L. Bellu Banská Bystrica

2/

Henri Vieuxtemps (1820 – 1881)
Koncert pre husle a orchester a mol op. 37
1. časť Allegro

Emma Tarkayová, husle

5. ročník z triedy Františka Töröka
Peter Tarkay, klavír
Konzervatórium Bratislava

3/

Mikuláš Schneider Trnavský (1881 – 1958)
Vesper Dominicae
Nôžka z cyklu Slzy a úsmevy

Adolphe Charles Adam (1803 – 1856)
Ária Chapeloua z opery Postilion z Lonjumeau

Andrej Vancel, tenor

z triedy Vlasty Hudecovej
Andrea Báležová, klavír
Cirkevné konzervatórium Bratislava

4/

Eugen Suchoň (1908 – 1993)
Sonata rustica z cyklu Obrázky zo Slovenska
Moderato e sostenuto
Adagio
Allegro assai

Miloš Biháry, klavír

6. ročník z triedy Petra Čermana
Konzervatórium Bratislava

5/

Richard Strauss (1864 – 1949)
Štyri piesne op. 27
č. 2 Cäcilie
č. 4 Morgen!

Osem piesní z cyklu Posledné listy, Op. 10
č. 8 Allerseelen (Dušičky)

Andrea Pietrová, soprán

6. ročník z triedy Dagmar Livorovej
Karin Remencová, klavír
Konzervatórium Bratislava

6/

Moritz Moszkowski (1854 – 1925)
Španielske tance op. 12 č. 2, 3 a 5

Klavírne duo Peter Dekrét a Marek Masarik

4. ročník z triedy Evy Cáhovej
Konzervatórium J. L. Bellu Banská Bystrica

TUESDAY

4TH APRIL, 4 P. M.

CONCERT OF THE LAUREATES OF THE SLOVAK CONSERVATOIRES COMPETITION 2017

1/

Petri Makkonen (1967)
Disco-toccata

Jozef Piták, accordion

Conservatory of Ján Levoslav Bella
in Banská Bystrica

2/

Henri Vieuxtemps (1820 – 1881)
Violin Concerto in A minor Op. 37
I. Allegro

Emma Tarkayová, violin

Peter Tarkay, piano
Bratislava Conservatory

3/

Mikuláš Schneider Trnavský (1881 – 1958)
Vesper Dominicae
Nôžka (Shank) from the cycle Tears and Smileys

Adolphe Charles Adam (1803 – 1856)
Le Postillon de Lonjumeau, aria of Chapelou
from the opera Le Postillon de Lonjumeau

Andrej Vancel, tenor

Andrea Báležová, piano
Bratislava Church Conservatory

4/

Eugen Suchoň (1908 – 1993)
Sonata rustica from Pictures from Slovakia
Moderato e sostenuto
Adagio
Allegro assai

Miloš Biháry, piano

Bratislava Conservatory

5/

Richard Strauss (1864 – 1949)
Four Songs Op. 27
No. 2 Cäcilie
No. 4 Morgen!

Eight Songs from Last Pages Op. 10
No. 8 Allerseelen (All Souls' Day)

Andrea Pietrová, soprano

Karin Remencová, piano
Bratislava Conservatory

6/

Moritz Moszkowski (1854 – 1925)
Spanish Dances Op. 12, No. 2, 3 and 5

Piano Duo: Peter Dekrét and Marek Masarik

Conservatory of Ján Levoslav Bella
in Banská Bystrica

UTOROK

4. 4. – 19:00

Davide Giovanni Tomasi, gitara (Taliansko)

Mucha Quartet (Slovenská republika)

Juraj Tomka, 1. husle

Andrej Baran, 2. husle

Veronika Prokešová, viola

Pavol Mucha, violončelo

Mario Castelnuovo-Tedesco (1895 – 1968)

El sueño de la razón produce monstruos z cyklu
24 *Caprichos de Goya* op. 195

6´

Dionisio Aguado y Garcia (1784 – 1849)

Rondo č. 2 z cyklu 3 Rondos brillantes op. 2

9´

Giulio Regondi (1822 – 1872)

Etuda č. 2 z cyklu 10 etud

6´

Introdukcia a Caprice op. 23

9´

Mario Castelnuovo-Tedesco (1895 – 1968)

Kvinteto pre gitaru a sláčikové kvarteto op. 143

25´

Allegro, vivo e schietto

Andante mesto

Scherzo: Allegro con spirito, alla Marcia

Finale: Allegro con fuoco

TUESDAY

4TH APRIL, 7 P. M.

Davide Giovanni Tomasi, *guitar (Italy)*

Mucha Quartet (*Slovak Republic*)

Juraj Tomka, *1st violin*

Andrej Baran, *2nd violin*

Veronika Prokešová, *viola*

Pavol Mucha, *cello*

Mario Castelnuovo-Tedesco (1895 – 1968)

*El sueño de la razón produce monstrous from
24 Caprichos De Goya Op. 195*

6'

Dionisio Aguado y Garcia (1784 – 1849)

Rondo No. 2 from 3 Rondos brillantes Op. 2

9'

Giulio Regondi (1822 – 1872)

*Etude No. 2 from 10 Etudes
Introduction and Caprice Op. 23*

6'

9'

Mario Castelnuovo-Tedesco (1895 – 1968)

*Quintet for Guitar and String Quartet Op. 143
Allegro, vivo e schietto
Andante mesto
Scherzo: Allegro con spirito, alla Marcia
Finale: Allegro con fuoco*

25'

Vznik koncertného repertoáru šesťstrunovej gitary bol od začiatku silne previazaný s aktivitami jej hráčov – gitarových virtuózov. Krátko po jej vzniku nastala „zlatá éra“, doba, ktorej dominovali najmä talianski a španielski hráči, nachádzajúci útočisko mimo svoj domov – najčastejšie v Paríži, Londýne a vo Viedni. K nim sa neskôr pridali i gitaristi z Francúzska, Nemecka, či Rakúsko-Uhorska. Žiaľ, sláva gitary v ranoromantickej epoche nemala dlhé trvanie a v polovici storočia sa z koncertného priestoru takmer vytratila. „Do hry“ sa opäť vrátila vďaka Španielom na konci 19. storočia, kedy novodobá éra gitarových virtuózov povstala z tradície španielskeho folklorizmu a sa stala východiskom pre modernú gitaru 20. storočia.

Už v prvej tretine 19. storočia došlo k výraznému vzostupu úrovne gitarovej hry a v tejto oblasti dominujúcim Talianom dokázali spočiatku konkurovať iba dvaja španielski hráči – Fernando Sor so svojim o pár rokov mladším nasledovníkom **Dionisiom Aguadom** (1784 – 1849). I keď ich osobné vzťahy boli vraj príkladné a neraz spolu i hrávali, v otázkach techniky hry si každý šiel vlastnou cestou. Kým Sor sa viac pridŕžal tradície, Aguadov prístup je dodnes považovaný za novátorský. Sorova virtuozita bola založená na elegancii, farebnosti a ľahkosti hry, Aguado vynikal najmä v technickej brilantnosti. Nápomocné mu v tom mohli byť viaceré nové prístupy i hra s nechtami na pravej ruke. Na rozdiel od Sora, ktorý bol veľmi tvorivý i ako skladateľ, Aguado skomponoval len niekoľko koncertných kompozícií. Všetky však vynikajú svojou náročnosťou a brilantnosťou a naznačujú hranice medzi technikou hry ranoromantickej a modernej éry napriek tomu, že vznikli na začiatku 19. storočia. **Rondo č. 2 a mol** je súčasťou opusu 2, ktorý vyšiel roku 1827 v Paríži. Tvorila ho tri veľké rondá, v ktorých Aguado zúročuje svoje nadpriemerné hráčske schopnosti a ponúka priestor pre prezentáciu vrcholnej podoby gitarového umenia 19. storočia. V Rondo č. 2 nasleduje po vznešenej introdukcii tradičná forma veľkého ronda s pôsobivou témou tanečného charakteru. Bravúrný charakter a dominanciu hráčskej ekvilibristiky ako stavebného základu diela podporujú mnohé virtuózne pasáže rozložených akordov, či stupnicových behov a celkový dojem dotvárajú viaceré kadencie, ktoré predchádzajú každému návratu témy.

Predstavu romantického hrdinu v podobe nespútaného virtuóza dotvára v prípade **Giulia Regondiho** (1822 – 1872) aj jeho životný osud pripomínajúci Dickensove príbehy. Regondi sa narodil v Ženeve, no jeho matka, pravdepodobne nemeckého pôvodu, zomrela pri pôrode. Ujal sa ho otec (podľa niektorých zdrojov otčim) – taliansky gitarista, ktorý čoskoro rozpoznal jeho nevídaný talent a vycítil šancu zbohatnúť vďaka koncertným vystúpeniam zázračného dieťaťa. Úspešné európske turné smerovalo do Paríža, kde chlapcova hra zaujala aj slávneho Sora, ktorý deväťročnému gitaristovi venoval svoju Fantaisie „Souvenir d’Amitié“, op. 46. Turné Regondiovcov vyvrcholilo sériou koncertov v Londýne a na Britských ostrovoch. Vtedy však otec podľahol pokušeniu a 13-ročného Regondiho aj s celým niekoľkotisícovým majetkom opustil. Za pomoci priateľov a náhradných rodičov musel mladý hudobník začať odznova, no jeho nadanie ho čoskoro odmenilo a stal sa koncertným partnerom najvýznamnejších hudobníkov doby. Ako 14-ročný koncertoval s klaviristom Moschelesom, či slávnou sopranistkou Mariou Malibran. Regondiho však oslovil aj novoobjavený nástroj, ktorý sa od roku 1829 rýchlo šíril po celej Británii. Bola ním malá gombíková ťahacia harmonika – anglická koncertína. Regondi sa stal vyhľadávaným hráčom i na koncertné a ako virtuóz na oboja nástroje pokračoval v početných koncertných cestách po Európe. Medzi jeho ďalších hudobných partnerov patrili napríklad Clara Schumannová, či violončelista Joseph Lidel. Viedenský recenziť ho roku 1841 nazval „*Paganini gitary, ktorý imitujú husle, harfu, mandolínu, či dokonca klavír, pretvára gitaru na nástroj, aký sme doteraz nepoznali*“. Skladateľ Regondi venoval gitare len sedem kompozícií a 10 etud. Skladby boli zároveň i jeho koncertným repertoárom, vďaka čomu sú, podobne ako v Aguadovom prípade, nevídanej náročnosti. Kompozičný jazyk je však v gitarovom repertoári vzácné rýdzo romantický. Popri Prešporčanovi Mertzovi a Francúzovi Costem sa zaraduje k „hústke“ gitarových tvorcov, ktorým sa východiskom stal európsky inštrumentálny romantizmus. Cyklus 10 etud objavil americký historik a vydavateľ Matanya Ophee v Rusku roku 1987. Dva nezá-

vislé rukopisy, ktoré však nie sú Regondiho, našiel v Moskve a Petrohrade. Etudy súborne vyšli roku 1995 v USA. **Etuda č. 2** vyniká najmä „výletmi“ do netradičných a v gitarovej hudbe veľmi ojedinelých tónin. Pre Regondiho hráčsku úroveň zrejme nebolo problémom zachádzať do tónin As dur, Cis dur, či B dur, ktoré sú v gitarovej literatúre 19. storočia skôr raritou. Londýnska tlač spomína roku 1864 Regondiho vystúpenie v Hannover Square Rooms, na ktorom zaznelo **Introduction et Caprice, op. 23**. Je záverečnou skladbou päťice koncertných diel - op. 19 – 23, vydaných v tom istom roku u londýnskeho vydavateľa Jeana Andrého. Sú výsledkom viac ako tridsaťročného vývoja mimoriadne nadaného koncertného hráča a skladateľa. Neslýchanú úroveň virtuozity Regondi predstavil do diela, ktoré vyniká najmä prostredníctvom dlhých tremolových pasáží, rozsiahlych arpeggiových sekvencií, melódii sprevádzaných invenčným akordickým sprievodom, či rýchlych stupnicových behov. Regondiho záverečné opusy dokladujú, že v bohatom svete gitarových virtuózov 19. storočia vynikal mimoriadnou hráčskou úrovňou, no i invenčnosťou a ojedinelou poetikou.

Novodobí hrdinovia klasickej gitary povstali z tradície španielskej gitarovej školy, ktorej otcom bol Francisco Tárrega. Jeho odkaz rozvíjali hneď niekoľkí hráči a gitaroví tvorcovia (Emilio Pujol, Miguel Llobet), no najúspešnejšiu koncertnú kariéru zaznamenal Andrés Segovia. Segovia sa stal vedúcou osobnosťou gitary 20. storočia. Súčasťou jeho interpretačného prístupu bolo aj neúnavné budovanie nového repertoáru. Segoviovi sa to podarilo vďaka nepretržitým koncertným aktivitám, ktorých nedeľnou súčasťou bolo uvádzanie novej hudby mnohých európskych skladateľov. Popri sólovej literatúre vznikali koncertantné diela pre gitaru a orchester či rozličné skladby komornej hudby s gitarou. Segovia udržiaval dobré kontakty s viacerými skladateľskými osobnosťami a ne-jeden z nich mu venoval takmer celé svoje gitarové dielo. Medzi jeho blízkych priateľov patrili i taliansky skladateľ **Mario Castelnuovo-Tedesco** (1895 – 1968), ktorý venoval gitare desiatky svojich kompozícií napriek tomu, že na nej nikdy nehral. Medzi jeho vrcholné sólové diela nepochybne patrí cyklus 24 Caprichos de Goya, op. 195, ktorého inšpiráciou bola tvorba španielskeho maliara Francisca Goyu (1746 – 1828). Z dovedna osemdesiatich obrazov - Caprichos, ktoré reflektujú vojnové roky a Napoleonovu inváziu do Španielska na prelome 18. a 19. storočia, si Castelnuovo-Tedesco vybral dvadsaťtri. Cyklus dokončil roku 1961 a opäť je dielom, ktoré kladie mimoriadne nároky na hráča, v tomto prípade interpreta 20. storočia. Capricho č. 18 je hudobnou reflexiou obrazu číslo 43: **El sueño de la razón produce monstruos (Keď rozum sníva, budia sa démoni)**. Jeho celý podtitul vraví, že: „*dôsledkom fantázie bez rozumu sú beznádejné monštrá, ak sa však fantázia spojí s rozumom, stáva sa matkou umení a zdrojom ich zázrakov*“. Obraz, ktorý je považovaný za jeden z Goyových autoportrétov, zobrazuje spiaceho muža obklopeného rôznorodými zvieracími príšerami, z ktorých vynikajú sova či netopier. Hudobný obraz Castelnuova-Tedesca využívajúci formu chaconny s piatimi variáciami, je uzatvorený v clivej rekapitulácii. Segovia stál aj pri zrode Tedescovho **Kvinteta pre gitaru a sláčikové nástroje, op. 143**. Keď mu roku 1950 ponúkol nemecký muzikológ Alfred Leonard vystúpenie na komornom koncerte, Segovia svoju účasť podmienil uvedením nového diela pre gitaru a sláčikové kvarteto. Prvé dve časti vznikli veľmi promptne a následne ho po Segoviovej chvále autor dokončil. Premiéra sa uskutočnila roku 1951 – skladba bola uvedená spolu s Paganiniho sláčikovým kvartetom – a dielo sa stalo štandardom v Segoviovom koncertnom repertoári. Castelnuovo-Tedesco vychádzal z haydnovského klasicistického štvorčastového cyklu rýchla – pomalá – tanečná časť a rýchle finále. Výrazný vplyv španielskej hudby cítiť naprieč všetkými časťami. Nielen časté využitie gitarových rasguád, ale i španielska téma druhej časti či rytmus habanery vo finále dokazujú silný vplyv južanského naturelu, ktorý Castelnuovo-Tedesco po prvýkrát precítil, keď ako mladý skladateľ roku 1913 navštívil Španielsko. Kvinteto sa stalo kľúčovým dielom svojho druhu v gitarovom repertoári 20. storočia a gitara sa v ňom azda po prvýkrát vo svojej novodobej histórii úspešne konfrontuje s médiom sláčikového kvarteta.

Martin Krajčo

DAVIDE GIOVANNI TOMASI (1991)

gitara / guitar

SK: „Uchvátil nás svojou bezchybnou a okúzľujúcou technikou a výrazovou zrelosťou, celkom nezvyčajnou u takého mladého hudobníka...“, napísal o hre mladého talianskeho gitaristu týždenník Il Risveglio popolare.

Davide Giovanni Tomasi sa narodil v roku 1991 v Pavii. Štúdium na Konzervatóriu Guida Cantelliho v Novare (Guido Fichtner) absolvoval s významením už ako osemnásťročný. V štúdiu pokračoval na Hudobnej akadémii Chigiana v Siene (Oscar Ghiglia), ktorú zakončil s čestným diplomom. Zúčastnil sa tiež na majstrovských kurzoch u osobností gitarového umenia, akými sú Judicaël Perroy, Carlo Marchione, Pavel Steidl, Zoran Dukić, Manuel Barrueco a ďalší. V súčasnosti navštevuje Segoviovu gitarovú akadémiu v talianskom Pordenone (Paolo Pegoraro, Adriano Del Sal). Na konte má množstvo ocenení z medzinárodných interpretačných súťaží. Získal prvé ceny na gitarových súťažiach v Tokiu, Gargnane, čiernohorskom Nikšići, chorvátskom Grožnjane, na súťažiach Emilia Pujola v Sassari, Corrada Albu a Ferdinanda Carulliho v Ríme, prvú cenu a Cenu publika na súťaži v portugalskom Viseu a na Medzinárodnej gitarovej súťaži Claxica v Castel d'Aiano, prvú cenu spomedzi všetkých nástrojových kategórií na Premio Fondazione CRT Ivrea. K cenným úspechom patria aj druhé miesta na belehradskom Guitar Art, na London International Guitar Competition a na súťažiach v lichtenštajnskom Eschene a maďarskom Szegede či tretie ceny na súťažiach Ruggera Chiseu v Camogli, Forum Gitarre Wien (dvakrát v 2014 a 2015), na Medzinárodnej gitarovej súťaži Sernancelhe v Portugalsku a tiež Štátna umelecká cena (2011) udeľovaná talianskym ministrom školstva najlepším hudobníkom študujúcim v Taliansku.

Tomasi vystupoval v koncertných sálach po celom svete – popri Taliansku hral v sálach vo Viedni, Londýne či Tokiu. Jeho žilinský debut nebude jeho prvým účinkovaním na Slovensku: Davide Giovanni Tomasi sa slovenskému publiku predstavil

v minulom roku na 41. medzinárodnom gitarovom festivale J. K. Mertza v Koncertnej sieni Klarisky v Bratislave.

EN: *“He has really amazed us with his flawless and enchanting technique and his expressive maturity, uncommon in such a young musician”* (Carla Zanetti Occleppo - “Il Risveglio Popolare”).

Davide Giovanni Tomasi was born in 1991 in Pavia, Italy. He graduated cum laude from the Conservatory in Novara with M° Guido Fichtner when he was only eighteen years old. Afterwards he was accepted at Chigiana Academy in Siena, where he studied with M° Oscar Ghiglia and was awarded a Diploma of Merit. He has performed all over the world at important venues, such as the Auditorium of Museo del Violino in Cremona, National Forum of Music in Wroclaw, Teatro Coccia in Novara, the Aula Magna of University La Sapienza in Rome, Teatro Verdi in Sassari, the Institute of Italian Culture in Paris, Großer Ehrbar Saal in Vienna, Hakuju Hall in Tokyo, Kings Place in London, Klarisky Hall in Bratislava, and many others. He is the second prize winner of Guitar Masters 2016 (Wroclaw, Poland). He has won several awards besides: first prize at Tokyo International Guitar Competition, at Gargnano International Guitar Competition and at Emilio Pujol International Guitar Competition in Sassari, first prize and Audience prize at Viseu International Guitar Competition (Portugal), first prize at Niksic International Guitar Competition (Montenegro), at Groznjan International Guitar Competition (Croatia), at Corrado Alba International Guitar Competition and at Ferdinando Carulli International Guitar Competition in Rome, first prize and Audience prize at Claxica International Guitar Competition in Castel d'Aiano, first prize among all instruments at Premio Fondazione CRT in Ivrea, second prize (first prize not assigned) at Guitar Art Interna-

tional Competition in Belgrade, second prize at London International Guitar Competition, at Seville International Guitar Competition, at Ligita International Guitar Competition in Eschen (Lichtenstein), at Szeged International Guitar Competition (Hungary) and at Nagoya International Guitar Competition (Japan), third prize at Jan Edmund Jurkowski Memorial Guitar Competition in Tychy (Poland) at Ruggero Chiesa International Guitar Competition in Camogli, at Forum Gitarre Wien (2014 and 2015) and at Sernancelhe International Guitar Competition (Portugal). Moreover, in 2011 he won the National Prize of Arts, awarded by the Italian Ministry of Education to the best musicians studying in Italy. He has taken part in many masterclasses with prominent teachers and soloists, such as Judicael Perroy, Carlo Marchione, Pavel Steidl, Zoran Dukic, Manuel Barrueco and many others. At present he is attending masterclasses with M° Paolo Pegoraro and M° Adriano Del Sal at the Segovia Academy in Pordenone (IT). Since 2016 he has been a D'Addario Artist.

MUCHA QUARTET

SK: Mucha Quartet vzniklo v roku 2003 na pôde Konzervatória v Bratislave a patrí k významným komorným telesám na Slovensku. Prvým učiteľom kvarteta bol Stanislav Mucha, otec violončelistu Pavla Muchu a primárius Moyzesovho kvarteta, ktoré za svojich študentských čias nieslo názov „Muchovo kvarteto“. Komornú hudbu študovali na VŠMU v Bratislave v triede Jána Slávika, na Universität für Musik und darstellende Kunst vo Viedni u Johannesu Meissla, a taktiež na Escuela Superior de Música Reina Sofía v Madride pod vedením Güntera Pichlera. Získali 2. cenu na Medzinárodnej interpretačnej súťaži Nadácie Bohuslava Martinů v Prahe (2010), 3. cenu na medzinárodnej súťaži Gianni Bergamo Classic Music Award 2012 v Lugane, sú víťazmi súťaže Josef Windisch Preis 2013 (Viedeň). Na medzinárodnej súťaži Premio Paolo Borciani 2014 získali 2. cenu a Cenu publika. Obdržali 1. cenu na Medzinárodnej súťaži komornej hudby Antonína Dvořáka 2014 (Praha), ako aj 1. cenu na Medzinárodnej súťaži Leoša Janáčka 2015 (Brno).

Mucha Quartet získalo významné umelecké impulzy na medzinárodných interpretačných kurzoch Internationale Sommerakademie 2012 a 2013 v Reichenau pod vedením profesorov: Peter Schuhmayer, Johannes Meissl, Othmar Müller, Hatto Beyerle, Miguel da Silva, Evgenia Epshstein, Jan Talich, Petr Prause, Josef Klusoň, András Keller. Zúčastnili sa tiež na prestížnych majstrovských kurzoch v Schwarzenbergu (Günter Pichler), Académie musicale de Villecroze (Miguel da Silva, Alfred Brendel), McGill International String Quartet Academy Montreal (Gerhard Schulz, Michael Tree, Norman Fischer, Atar Arad).

Mucha Quartet pravidelne koncertuje na festivaloch a kultúrnych podujatiach doma i v zahraničí – napr. Bratislavské hudobné slávnosti, Pražská jar, Concentus Moraviae, recitál vo viedenskom Musikvereine, Bordeaux String Quartet Festival, Festival Allegretto v Žilina, Nedelňé matiné v Mirbachovom paláci, Albrechtina – (Ne)známa hudba,

Komorný cyklus Slovenskej filharmónie. Kvarteto vystúpilo tiež v Luxemburskej filharmónii, na Musiksommer Reichenau, Schubertiade Schwarzenberg či počas oficiálnej návštevy britskej kráľovnej Alžbety II. na Slovensku v roku 2008. V roku 2016 absolvovali koncertné turné v Južnej Kórei a v Číne. V auguste 2013 získali cenu primátora mesta Piešťany za propagáciu slovenskej hudby. K ich nahrávkam patrí profilové CD (Diskant, 2013) a *Slovenské spevy* Bélu Bartóka v spolupráci s Ivou Bittovou (Pavian Records, 2016).

Medzi ich periodické projekty patrí musica_litera (spojenie vážnej hudby a umeleckého slova).

EN: Mucha Quartet, established in 2003 at the Conservatory in Bratislava, is one of the prominent chamber ensembles in Slovakia. The quartet's first instructor was Stanislav Mucha, father of the cellist Pavol Mucha and the 1st violinist of the Moyzes Quartet, which bore the name "Mucha Quartet" in its student years. The members studied chamber music at the Academy of Performing Arts in Bratislava in the class of Ján Slávik, at the University of Music and Performing Arts in Vienna in the class of Johannes Meissl, and also at the Escuela Superior de Música Reina Sofía in Madrid in the class of Günter Pichler. The ensemble was awarded 2nd prize at the International Bohuslav Martinů Competition in Prague (2010) and 3rd prize at the Gianni Bergamo Classic Music Award 2012 in Lugano. They were the winners of the Josef Windisch Prize 2013 (Vienna). At the international competition Premio Paolo Borciani 2014 they were awarded 2nd prize and the Prize of the Public. They gained 1st prize at the Antonín Dvořák International Chamber Music Competition 2014 (Prague), as well as 1st prize at the Leoš Janáček International Competition 2015 (Brno). Mucha Quartet received important artistic stimuli at the International Summer Academy 2012 and 2013 in Reichenau (AT) under the ar-

tistic leadership of Peter Schuhmayer, Johannes Meissl, Othmar Müller, Hatto Beyerle, Miguel da Silva, Evgenia Epshtein, Jan Talich, Petr Prause, Josef Klusoň, András Keller. They have also taken part in the following prestigious masterclasses – Schwarzenberg (AT) – Günter Pichler; Académie musicale de Villecroze (FR) – Miguel da Silva, Alfred Brendel; McGill International String Quartet Academy Montreal (Canada) – Gerhard Schulz, Michael Tree, Norman Fischer, Atar Arad. Mucha Quartet regularly performs at various music festivals and cultural events in Slovakia and abroad – Bratislava Music Festival, Prague Spring, Concensus Moraviae, recital at the Viennese Musikverein, Bordeaux String Quartet Festival, Allegretto Žilina Festival, Sunday Matinée in the Mirbach Palais, Albrechtina – (Un)Known Music, chamber cycle of The Slovak Philharmonic, Luxembourg Philharmonic, Music Summer Reichenau, Schubertiade Schwarzenberg, and at the official visit of the British Queen Elisabeth II. to Slovakia in 2008. In 2016 they performed on tours in South Korea and China. In August 2013 they were awarded the Prize of the Mayor of Piešťany for the promotion of Slovak music. Their recordings include their profile CD (Diskant, 2013) and Slovak Songs by Béla Bartók in co-operation with Iva Bittová (Pavian Records, 2016). Among their occasional projects we may mention musica_litera (joining classical music and the artistic word).

STREDA

5. 4. – 19:00

Ingrida Gápová, *soprán (Slovenská republika)*
Bartłomiej Wezner, *klavír, čembalo (Poľsko)*

Georg Friedrich Händel (1685 – 1759)

As when the dove, ária Galatey z opery
Acis a Galatea HWV 49 7´

Oh sleep, why dost thou leave me, ária Semele
z oratória Semele HWV 58 4´

Neghittosi, or voi che fate?, ária Dalindy
z opery Ariodante HWV 33 4´

Ignacy Jan Paderewski (1860 – 1941)

Štyri piesne na poéziu Adama Asnyka op. 7 12´
Gdy ostatnia róża zwiędła
Siwy koniu
Szumi w gaju brzezina
Chłopca mego mi zabrali

Klement Slavický (1910 – 1999)

Ej, srdénko moje, piesne na slová moravskej
ľudovej poézie 17´
Nad Strážnicú jasno
Šohajku s modrýma očima
Těžko temu kameňovi
Pověz mi, má milá
Studená rosenka
Byla sem ešte malá

Michał Kocot, *organ (Poľsko)*

Johann Sebastian Bach (1685 – 1750)

Prelúdium a fúga E dur BWV 566 10´

Jehan Alain (1911 – 1940)

Variácie na tému Clémenta Janequina 7´

Julius Reubke (1834 – 1858)

Sonáta c mol pre organ „Žalm 94“ 25´
Grave
Adagio
Allegro

WEDNESDAY

5TH APRIL, 7 P. M.

Ingrida Gápová, *soprano (Slovak Republic)*
Bartłomiej Wezner, *piano, hapsichord (Poland)*

Georg Friedrich Händel (1685 – 1759)	<i>As when the dove, aria of Galatea from the opera Acis and Galatea HWV 49</i>	7´
	<i>Oh sleep, why dost thou leave me, aria of Semele from the oratorio Semele HWV 58</i>	4´
	<i>Neghittosi, or voi che fate?, aria of Dalinda from the opera Ariodante, HWV 33</i>	4´
Ignacy Jan Paderewski (1860 – 1941)	<i>Four Songs to Poems by Adam Asnyk Op. 7</i>	12´
	<i>The Days of Roses Are Vanished</i>	
	<i>To My Faithful Steed</i>	
	<i>The Birch Tree and the Maiden</i>	
Klement Slavický (1910 – 1999)	<i>My Love Is Sent Away</i>	
	<i>Oh, My Heart So Wretched, songs to words of Moravian folk poems</i>	17´
	<i>Here the Sky Is Sunny</i>	
	<i>Sky-blue Eyes</i>	
	<i>Heavy Is that Weighty Boulder</i>	
	<i>Tell Me, My Bonnie Lass</i>	
	<i>There Was a Chilly Dew</i>	
	<i>I Was Small Then and Gawky</i>	

Michał Kocot, *organ (Poland)*

Johann Sebastian Bach (1685 – 1750)	<i>Prelude and Fugue in E major BWV 566</i>	10´
Jehan Alain (1911 – 1940)	<i>Variations sur un thème de Clément Janequin</i>	7´
Julius Reubke (1834 – 1858)	<i>Organ Sonata in C minor on the 94th Psalm</i>	25´
	<i>Grave</i>	
	<i>Adagio</i>	
	<i>Allegro</i>	

Význam **Georga Friedricha Händela** (1685 – 1759) ako barokového velikána hudobných dejín dozaista netreba zdôrazňovať. Je autorom 612 kompozícií, vyznačujúcich sa nielen kompozičných majstrovstvom, ale aj osobitou syntézou rozličných národných štýlov či nevšedným dramatickým nábojom, pričom k mimoriadne ceneným patria práve jeho početné opery (42) i oratóriá (26). Z opery *Acis a Galatea*, HWV 49 na libreto Johna Gaya, premiérovanej v roku 1718, pochádza ária Galatey **As when the dove**, jediné hudobné číslo v diele, ktoré nie je originál, ale vzniklo prepracovaním Amo Tirsi z kantáty *Clori, Tirsi e Fileno*. Ária **Oh sleep, why dost thou leave me** z 2. dejstva oratória *Semele*, HWV 58 na text Williama Congreva vychádzajúci z Ovídiových *Meta-morfóz*, je vyjadrením žiaľu Semele za snom, ktorý jej prebudením skončil. Premiéra oratória sa konala v roku 1744 v Covent Garden a na tom istom mieste, len v roku 1735, zaznela po prvýkrát i opera *seria Ariodante*, HWV 33, z ktorej 3. dejstva zaznie ária **Dalindy Neghittosi, or voi che fate?**.

Poliak **Ignacy Jan Paderewski** (1860 – 1941) sa väčšmi ako skladateľ do povedomia zaradil ako úspešný klavírny interpret svojej éry. Jeho talent sa prejavil už v ranom veku, najskôr ako dvanásťročný nastúpil na konzervatórium vo Varšave na štúdium hry na klavíri, harmónie a kontrapunktu a následne tam bol angažovaný aj ako pedagóg. Varšavu čoskoro vymenil za kozmopolitný Berlín, kde sa venoval štúdiu kompozície, pohybujúc sa v kruhoch výnimočných hudobných osobností ako napr. Richard Strauss či Anton Rubinštejn a vďaka Moricovi Moszkowskému mu vyšli tlačou aj rané klavírne diela. Túžba venovať sa hre na klavíri ho v roku 1884 priviedla do Viedne, stal sa žiakom významného klaviristu a pedagóga Theodora Leschetizského, u ktorého si v priebehu troch rokov zásadne zdokonalil techniku. Následne začal vo väčšom rozsahu koncertovať po európskych krajinách a v roku 1891 zaznamenal úspešný debut aj za „Veľkou mládkou“.

V úlohe skladateľa si ale Paderewski nevyvinul skutočný individuálny kompozičný štýl. Napriek tomu, že napríklad jeho opera *Manru* z roku 1901 sa spočiatku tešila početným uvedeniam, na operných javiskách sa dlhodobejšie neudržala. Podobný osud čakal aj jeho *Symfóniu* z roku 1908. O trochu lepšie v tomto smere obišla komorná, predovšetkým však klavírna tvorba, ktorá mu vzhľadom na jeho interpretačné zameralenie bola bližšia. Literárnou predlohou poľského autora Adama Asnyka (1838 – 1897) je inšpirovaný jeho siedmy opus **Štyri piesne na poéziu Adama Asnyka** pre hlas a klavír, ktorý po prvýkrát vyšiel tlačou v roku 1888 v nakladateľstve Bote & G. Bock v Berlíne.

V neskoršom životnom období zablúdil Paderewski do politických vôd a po skončení 1. svetovej vojny bol dokonca menovaný za poľského premiéra. Politika však nepatrila k jeho prvoradým záujmom, a tak čoskoro odstúpil, radšej si udržal pozíciu skúseného štátnika a naďalej koncertoval ako klavirista.

Azda najpopulárnejším opusom z piesňovej tvorby **Klementa Slavického** (1910 – 1999) sa stal cyklus na slová moravskej ľudovej poézie *Ej, srdénko moje*. Moravské ľudové piesne spoznával skladateľ už od detstva. Jeho otec Klement Slavický st. študoval u Leoša Janáčka a bol zbormajstrom, husliarom, ale predovšetkým organistom v púťovej bazilike v moravskom Hostýne, neskôr aj v Tovačove a Přerove. Svojho syna viedol od malička k hudbe a ten sa ako žiak Josefa Suka a Václava Talicha postupne zaradil k skladateľom medzivojnovej avantgardy so samostatným hudobným zmysľaním, pričom jeho individuálny štýl sa vyznačoval energickosťou, zmyslom pre dramatický výraz, ale tiež interpretačnou náročnosťou.

K ľudovej poézii rodných končín sa začal v značnej miere prinavracieť v priebehu vojnových rokov, ako aj v povojnovom období, kedy nastal prelom v jeho živote – pre svo-

je umelecké i politické názory, ktoré nevyhovovali dobovým straníkom, prišiel v roku 1951 o zamestnanie v rozhlasе a pre odmietnutie členstva v komunistickej strane ho vylúčili aj zo Zväzu československých skladateľov. Odmietajúc komponovať angažovanú tvorbu sa radšej vrátil k inšpiráciám rodnej Moravy. Z tohto obdobia pochádza úspešný piesňový cyklus **Ej, srdénko moje** (1954), ktorý rozhodne nevykazuje tradičné črty prvoplánovo ponímaného folklóru v zmysle nariadení doktríny socialistického realizmu. Ľudovosť tu spočíva skôr v hľadaní a nachádzaní jednoduchých a pritom umných výpovedí bežných ľudí na rozmanité každodenné životné situácie. Hudobné spracovanie vychádza z typickej moravskej melodiky, ktorú skladateľ umocňuje farbistými harmóniami. Cyklus tak demonštruje pozoruhodný príklad umeleckej štylizácie ľudových textových predlôh, ktorá zhudobňované slová neprekrýva, ale ich podporuje a citlivo sprevádza.

Eva Planková

Bipolárna forma prelúdia a fúgy, ako ju poznáme v organových skladbách zo záverečného zrelého lipského obdobia (vymedzeného rokmi 1723 – 1750) života a tvorby **Johanna Sebastiana Bacha**, alebo z obidvoch cyklov jeho Dobre temperovaného klavíra, kryštalizovala postupne. **Prelúdium a fúga E dur, BWV 566** spolu s rozsahom skromnejším Prelúdiom a fúgou a mol, BWV 551 sú Bachovými skladbami z mladších rokov. Reprezentujú formovo starší typ skladieb v tzv. stylus fantasticus, aký tvorili Bachovi predchodcovia a starší súčasníci v oblasti severného a stredného Nemecka na prelome 17. a 18. storočia (Dietrich Buxtehude, Nicolaus Bruhns, Vincent Lübeck, Georg Böhm a ďalší). Hoci jednotlivé skladby týchto autorov sú formovo variabilné, najbežnejší bol tento 5-dielny model: virtuózný voľný úvod (často s rýchlymi jednohlasnými manuálovými alebo pedálovými pasážami), prvý fúgovaný diel, medzihra, druhý fúgovaný diel a virtuózný záver. K tomuto formovému riešeniu sa približuje aj skladba, ktorá zaznie na koncerte. Podobné formové riešenie, i keď s určitými modifikáciami, majú aj Bachove Toccaty pre čembalo (BWV 910 až 915). Jedným z nápadných rozdielov oproti väčšine skladieb Bachových predchodcov je u Bacha monumentálnejšia koncepcia – najmä obidve fúgy sú rozsiahlejšie, ako bolo zvyčajné. Druhá fúga plynule prechádza do gradujúceho záveru s virtuóznym pedálovým partom, čím sa skladba približuje k vyššie uvedenému päťdielnemu riešeniu (štvrtý diel plynule prechádza do piateho – záverečného). Okolo skladby je viacero nejasností. Nevieme presne, aký bol jej pôvodný názov (v niektorých prameňoch sa uvádza ako Toccata, ba dokonca Preludio ou Fantasia con Pedal) a tónina, v ktorej bola skomponovaná. Jej autograf neexistuje, zachovala sa v trinástich odpisoch. Niektoré z nich pochádzajú z okruhu Bachových žiakov. Iba päť z nich (niektoré sú neúplné) sú v tónine E dur, ostatných osem je v C dur. Domnienku, že skladba bola pôvodne skomponovaná v C dur, podporujú dva argumenty. Prvým z nich je, že tón veľké Dis a tóny smerom nahor prekračujúce c' v pedálovom parte v E dur verzii sa na väčšine organov z čias vzniku skladby nenachádzali. Druhým argumentom je, že v danom čase bola ešte väčšina organov ladená nerovnomerne a tónina E dur znela veľmi nečisto.

V priebehu 19. storočia sa zvukový charakter organa výrazne mení – na jednej strane sa preferuje plynulé dynamické a farebné stupňovanie a jemná intonácia píšťal bez počiatočných názvukov, na strane druhej je vítaná možnosť prudkých kontrastov, ako i dynamického narastania a opadávania zvuku. Skladatelia sa inšpirujú bohatstvom farieb symfonického orchestra a snažia sa ho preniesť aj na organ. Uvedené zvukovo-estetické východiská predstavujú jeden z viacerých simultánne bežiacich smerov v organovom staviteľstve aj v 20. storočí. Rafinovaná, jemná farebnosť bola vždy blízka francúzskej hudbe. Reprezentatívnou ukážkou kompozičnej čistoty a práce s organovými registrami je skladba **Variácie na tému Clementa Janequina** z pera **Jehana Alaina** (1911 – 1940). Geniálny francúzsky skladateľ vyrastal v rodinnom prostredí, ktoré ho priam predurčovalo pre umeleckú dráhu – babička bola vynikajúca amatérska klaviristka a jeho otec bol nielen organista a skladateľ, ale aj nadšený staviteľ organov – jeden z nich postavil priamo v dome, kde bývali. Mimoriadne originálnu a sľubne sa rozvíjajúcu tvorivosť skladateľa nemilosrdne zastavila smrť – ako 29-ročný manžel a otec troch detí padol v 2. svetovej vojne.

Iný zvukový potenciál organa plný kontrastov, vášnivých gradácií, ale i tichých, pokorných meditácií predstavuje veľkolepá **Sonáta c mol na 94. žalm Júliusa Reubkeho** (1834 – 1858). Skladba koncipovaná programovo v súlade s vybranými veršami z uvedeného žalmu sa vnútorne člení na štyri časti (Grave – Allegro con fuoco – Adagio – Fuga. Allegro), ktoré sa hrajú bez prerušenia. Tvorba talentovaného skladateľa,

Lisztovho žiaka, nie je rozsiahla, lebo jeho život vyhasol vo veku 24 rokov na následky tuberkulózy. Svojou jedinou veľkolepou organovou sonátou, ktorú napísal a premiérovo uviedol rok pred smrťou, sa však zaradil medzi základných autorov organovej hudby. V súlade so snahami svojho učiteľa Franza Liszta obohatil organovú štylizáciu o prvky klavírnej virtuozity. Samotnú skladbu však naplnil vlastným jedinečným originálnym hudobným obsahom. V dnešnej pohnutej dobe, v ktorej sa opäť znova zápasí o nové usporiadanie sveta, je však vhodnejšie obrátiť svoju pozornosť od dramatického textu zhudobneného žalmu (*Bože pomsty, Hospodine, Bože pomsty, zaskvej sa! Zdvihni sa, sudca zeme, pyšným odplat', čo napáchali!*) ku hľadaniu porozumenia medzi ľuďmi, národmi a náboženstvami, skrátka ku budovaniu mieru a „*pokoja ľuďom dobrej vôle na zemi*“. Nezaslúžene zriedkavejšie sa hráva Reubkeho rovnako veľkolepá, o rok skôr napísaná Klavírna sonáta b mol inšpirovaná kompaktnou formou navonok jednočastovej Lisztovej slávnej Klavírnej sonáty h mol.

Stanislav Tichý

INGRIDA GÁPOVÁ (1983)

soprán / soprano

SK: Spev študovala na Konzervatóriu v Žilíne a na Akadémii umení v Banskej Bystrici, jej ďalšie kroky viedli do Poľska – na Hudobnú akadémiu Feliksa Nowowiejského v meste Bydgoszcz, kde absolvovala v triede Hanny Michalak. To predurčilo skutočnosť, že jej doterajšia spevácka kariéra sa odohrávala viac na zahraničných, ako na slovenských pódioch.

Ingrida Gápová je v rovnakej miere aktívna ako operná aj ako komorná speváčka, jej repertoár siaha od obdobia baroka po súčasnosť: so súborom Goldberg Baroque Ensemble nahrala pre spoločnosť Sarton Records Vianočné kantáty z Gdaňska 18. storočia, Pôstne kantáty z Gdaňska 18. storočia, Passio Christi Johanna Balthasara Christiana Freisslicha a Gdaňské barokové kantáty, z ktorých posledné dve boli nominované na prestížne ocenenie Fryderyk Music Awards. V minulom roku debutovala s fínskym súborom Helsinki Baroque Ensemble Orchestra. Na poli súčasnej hudby sa predstavila v premiérových uvedeniach opery *Sud den Rain* Aleksandra Nowaka v Národnej opere vo Varšave (sezóna 2009/2010) a *Nowakovej Spoon River* na festivale *Varšavská jeseň* (2013). So španielskym súborom Ensemble Taller Atlántico Contemporáneo vystúpila na 53. Semana de Música Religiosa de Cuenca a 63. Festival Internacional de Música y Danza de Granada, kde odspievala premiéru *Cinco Guerreros* Sebastiána Mariného.

Pravidelne účinkuje na operných scénach, predovšetkým v Poľsku (Národná opera vo Varšave, Baltská opera Gdaňsk, Opera Nova Bydgoszcz) a Českej republike (Národní divadlo moravskoslezské Ostrava). Predstavila sa ako Micaela z *Carmen*, Xénia z *Borisa Godunova*, Annina z *La traviaty*, Mařenka z *Predanej nevesty*, ale napríklad aj ako Belinda v opere *Dido a Aeneas* Henryho Purcella. Značnú časť jej repertoáru tvoria mozartovské postavy (Pamina, Zuzanka, Barbarina) a za najlepšiu mozartovskú interpretáciu získala jedno z ocenení na Medzinárodnej speváckej súťaži Antonína Dvořáka v Karlových Varoch (2013),

z ktorej si okrem toho odniesla 3. miesto a ďalšie štyri ocenenia.

O dva roky neskôr prišiel Gápovej historický úspech, kedy na londýnskej Händlovej speváckej súťaži 2015 získala prestížnu Selma D and Leon Fishbach Memorial Prize. V októbri toho istého roka absolvovala európske turné s Národnou filharmóniou Varšava a dirigentom Jacekom Kaspszykom ako sólistka v Symfónii č. 4 Gustava Mahlera. Piesňovému repertoáru – najmä tomu slovanskému – sa Ingrida Gápová aktívne venuje aj v duu s poľským klaviristom Bartłomiejom Weznerom.

EN: Her music education began at the age of six with piano studies. She later continued at the Conservatory in Žilina (Slovakia) in the vocal class, and then at the Music Academy in Banská Bystrica. Afterwards she graduated at the Vocal and Acting Academy of Music F. Nowowiejskiego in Bydgoszcz. At the National Theatre Warsaw she performed the main role (SHE) in the world premiere of the opera *The Sudden Rain* by A. Nowak, Xenia from M. Mussorgsky's *Borys Godunov* and *Barbarina* from W. A. Mozart's *Le nozze di Figaro*. She performs regularly at the principal opera houses in Poland. For Opera Baltic (Gdańsk) she sings the roles of Pamina, Susanna and *Barbarina* in *Die Zauberflöte* and *Le nozze di Figaro* by W. A. Mozart, Micaela in *Carmen* by G. Bizet and Annina from *La Traviata* by G. Verdi. At Opera Nova Bydgoszcz she performs the roles of Gretel in E. Humperdinck's *Hansel und Gretel*, Hanna in S. Moniuszko's *Haunted Manor* and Belinda in H. Purcell's *Dido and Aeneas*. At Moravian-Silesian Theatre Ostrava she appears as Mařenka in B. Smetana's *The Bartered bride*. In 2013 she won 3rd prize in the opera category and five special prizes (among them the best W. A. Mozart interpretation) at the Antonín Dvořák International Competition in Karlovy Vary (Czech Republic). Winner of

the Selma D and Leon Fishbach Memorial Prize at the 2015 London Händel Singing Competition. In the contemporary music field Ingrida performed the world premiere of *Spoon River* by the composer A. Nowak and the multimedia artist A. Dudek, a work commissioned by the Warsaw Autumn Festival to open its 56th annual event in 2013. She has collaborated with the Spanish Ensemble Taller Atlántico Contemporáneo (TAC), performing at the 53 *Semana de Música Religiosa de Cuenca* and the 63 *Festival Internacional de Música y Danza de Granada*, where she sang in the world première of *Cinco Guerreros* by Sebastián Maríné. With Goldberg Baroque Ensemble Ingrida recorded the world premieres "*Christmas Cantatas of 18th century Gdansk*" (2010), *Lent Cantatas of 18th century Gdańsk* (2011), *Johann Balthasar Christian Freisslich's Passio Christi* (2012) and *The Gdańsk Baroque Cantatas* (2015) released by Sarton records. This last two works were nominated in Poland for the Fryderyk Music Awards 2013 and 2016. In October 2015 she sang in G. Mahler's 4th Symphony in a European tournée with the Warsaw National Philharmonic, conducted by Jacek Kaspszyk. In March 2016 she gave her debut in Finland with the Helsinki Baroque Ensemble Orchestra (HEBO).

BARTŁOMIEJ WEZNER (1981)

klavír / piano

SK: Wezner je v súčasnosti pokladaný za jedného z repertoárov aj žánrovo najuniverzálnejších a najflexibilnejších poľských klaviristov. Nie je však výlučne typom sólistu, jeho doménou je komorná hudba a tiež vokálna lyrika, na pôde ktorej si získal renomé ako sprievodný hráč.

Wezner sa narodil v roku 1981 do hudobníckej rodiny v dolnosliezskej Nyse. Štúdium klavírnej hry absolvoval v roku 2006 na Hudobnej akadémii Feliksa Nowowiejského v meste Bydgoszcz (Ewa Półłocka), v roku 2013 zakončil doktorandské štúdium. Popri tom sa u Urszuly Bartkiewicz venoval hre na čembale.

Pomerne zavčasu sa profiloval ako komorný hráč – s huslistkou Joannou Kreft utvorili Herbert Duo (a stali sa laureátmi majstrovských kurzov Pierra Amoyala a Anne Queffélec v Lausanne a pozbierali ocenenia zo súťaží komornej hudby v Terste či poľských Łusławiciach), neskôr rozšírené o violončelistu Dominika Płocińskiego na Herbert Piano Trio, resp. BMF Piano Trio. Jeho repertoár zahŕňa diela klasicizmu, ale aj súčasnú hudbu, a jeho koncertné programy spájajú hudbu s recitáciou poézie Zygnewia Herberta, podľa ktorého je trio pomenované. Trio získalo víťazstvá na londýnskej St Martin's Chamber Music Competition (2011) a na 19. ročníku Medzinárodnej súťaže komornej hudby v Solúne (2010), v roku 2013 sa zúčastnilo na 61. ročníku súťaže ARD Musikwettbewerb v Mníchove. Debutové CD tria Landscape of Memories s dielami Andrzeja Panufnika, Roxanny Panufnik, Zygmunta Mycielského, Hanny Kulenty a Zygnewia Bargielského vyšlo vo vydavateľstve CdAccord v roku 2012. Ako sólista získal Bartłomiej Wezner ocenenia na 7. ročníku Medzinárodnej klavírnej súťaže I. J. Paderewského v Bydgoszczy (Cena poroty, 2004) a na 15. ročníku Medzinárodnej klavírnej súťaže L. Janáčka v Brne (2008), spolupracoval s orchestrami v Poľsku a na Ukrajine. Ako čembalista spolupracuje so súborom starej hudby illo tempore a s komorným orchestrom Capella Bydgostiensis. Dokladom

jeho žánrovej prispôsobivosti je účinkovanie v zostavách, akými sú „rodinný“ Wezner Ensemble: kvarteto, v ktorom hrá spolu s otcom (klarinet, saxofón), bratom (marimba, vibrafón, bicie nástroje) a sestrou (husle), alebo trio Open Panufnik, projekt venovaný interpretácii diel Andrzeja a Roxanny Panufnikovcov s jazzovými presahmi.

Osobitnou oblasťou aktivít Bartłomieja Weznera je vokálna lyrika. S mezzosopranistkou Agatou Schmidt sa stal laureátom Medzinárodnej speváckej súťaže v holandskom meste Hertogenbosch v piesňovej kategórii (2014), na 17. ročníku Medzinárodnej súťaže komornej hudby G. Bacewiczovej získal 3. miesto (2010). Opakovane účinkoval ako sprievodný klavirista na vokálnych majstrovských kurzoch, speváckych súťažiach v Poľsku. So slovenskou sopranistkou Ingridou Gápovou tvorí duo Gápová – Wezner s repertoárom zameraným na piesňovú tvorbu Karłowicza, Szymanowského, Dvořáka či Schneidera-Trnavského.

„Hudba je skvelé dobrodružstvo. Ak k nej človek pristupuje s pokorou, môže sa po celý život tešiť z toho, že čosi nevie a že môže vidieť tie isté veci v inom svetle. Ak takto pristupuje k svojomu povolaniu, ale aj k svojej vášni, môže sa cítiť veľmi šťastný a naplnený – ako umelec aj ako človek,“ uviedol Wezner v rozhovore pre Poľský rozhlas v minulom roku.

EN: Wezner was born in 1981 in Nysa (Poland). In 2006 he graduated from Feliks Nowowiejski Academy of Music with the degree of Master of Music in instrumental music, under the supervision of Ewa Pobłocka. At the same time he studied harpsichord in Urszula Bartkiewicz's class. In 2013 he obtained the title of Doctor of Arts in Music. He has successfully accomplished his goals in various fields of piano music. As a chamber musician, together with violinist Joanna Kreft with whom he forms the Herbert Duo, he is a laureate of The Violin and Piano Masterclasses in Lausanne led by Pierre Amoyal and Anne Queffelec. He has also received 3rd prize in the 16th Premio Trio di Trieste International Chamber Music Competition in Trieste and a special award in Beethoven Chamber Music Competition in Łusławice (all in 2015). Since 2013 he has been playing in the Herbert Piano Trio with Joanna Kreft/violin and Dominik Płociński/cello.

Together with the BMF Piano Trio he won the St. Martin's Chamber Music Competition in London (2011) and the 19th International Chamber Music Competition in Thessaloniki (2010, Greece). In 2013 the BMF Piano Trio participated in the 61st ARD Musikwettbewerb in Munich (Germany). With mezzo-soprano Agata Schmidt, he was a Laureate of the 50th International Vocal Competition in the Hertogenbosch – Lied Duo Category (2014, Netherlands) and won the 3rd prize at the 17th Bacewicz International Chamber Music Competition in Łódź (2010, Poland). He was official pianist of the Master Classes with Maestra Teresa Żylis - Gara (2008), Helena Łazarska and Zofia Kilanowicz (2012) and Maestro Thomas Hampson (2014). He was also competition accompanist of the 14th, 15th and 16th Ada Sari International Vocal Artistry Competition (Nowy Sącz, Poland, 2011, 2013, 2015), as well as the 9th International Stanisław Moniuszko Vocal Competition in Warsaw (2016). As a soloist he was awarded the Jury Prize during the 7th I. J. Paderewski International Piano Competition in Bydgoszcz (2004) and received an award in the 15th L. Janáček International Piano Competition in Brno (2008, Czech Republic). As a harpsichord player he regularly gives concerts with the illo tempore early music group and Capella Bydgosciensis chamber orchestra. He has performed in Poland, Belgium, Czech Republic, Sweden, Greece, Italy, Serbia and Montenegro, Switzerland, Great Britain and the United States. As a soloist he has performed with the Capella Bydgosciensis, Toruń Symphony Orchestra, Lviv National Chamber Orchestra, Bydgoszcz Philharmonics and Opole Philharmonic Orchestra. In 2012 CdAccord company released a BMF Piano Trio debut Cd – Landscape of Memories with piano trios by Andrzej and Roxanna Panufnik, Zygmunt Mycielski, Hanna Kulenty and Zbigniew Bargielski.

MICHAŁ KOCOT (1990)

organ / organ

SK: „Čo sa týka fúgy, jej neobyčajná téma, rozvedená v niekoľkých hlasoch, ukázala, akými zručnosťami v polyfonickej hre sa môže pochváliť Michał Kocot,“ napísal kritik magazínu Polska muza o interpretácii Prelúdia a fúgy e mol BWV 548 J. S. Bacha v podaní mladého študenta Hudobnej akadémie v Krakove v júli 2012.

Michał Kocot svoje štúdium v triede Józefa Serafina a Arkadiusza Bialica ukončil s vyznamenaním o dva roky neskôr. Popritom absolvoval tiež štúdium hry na čembale (Magdalena Myczka a Andrzej Zawisza) a svoje vzdelanie v oboch odboroch si doplnil vďaka programu Erasmus na Hochschule für Musik und darstellende Kunst v Stuttgarte u Ludgera Lohmanna (organ) a Jörga Halubeka (čembalo). V roku 2014 nastúpil na postgraduálne štúdium (opäť u Józefa Serafina) a navštevoval tiež triedu Martina Schmedinga na Hochschule für Musik vo Freiburgu. V súčasnosti pôsobí ako odborný asistent na Hudobnom ústave Fakulty umení Univerzity v Zielonej Górze.

Popri štúdiu absolvoval rad interpretačných majstrovských kurzov u osobností, akými sú Julian Gembalski, Gerhard Gnann, Lorenzo Ghielmi, Martin Rost, Krzysztof Urbaniak, Mark Kroll, Zsigmond Szathmáry, Hans-Jürgen Kaiser, Jaroslav Tůma a Wolfgang Zerer. Na konte má množstvo ocenení z organových súťaží v Poľsku a ďalších európskych krajinách. Získal prvé miesta na organových súťažiach vo Vroclave a Krakove, podobne ako na Medzinárodnej súťaži Leoša Janáčka v Brne (v organovej kategórii, 2012), kde, okrem iného dostal tiež ocenenie za najlepšiu interpretáciu skladby Miloša Štědroňa. K jeho významným zahraničným úspechom patria aj 2. miesto na 8. ročníku Medzinárodnej organovej súťaže M. Tariverdieva v Kaliningrade a 1. miesto (tzv. Bachpreis) na Medzinárodnej organovej súťaži vo Wiesbadene (2016) v rámci wiesbadenského Bachovho

festivalu. S hudbou nemeckého majstra je interpretačná dráha Michała Kocota nerozlučne spätá od čias jeho štúdií a inak tomu nebude ani počas umelcovho žilinského debutu.

EN: In 2014 he graduated with honours from the Academy of Music in Cracow in the organ class of Józef Serafin and Arkadiusz Bialic, and also in the harpsichord class of Magdalena Myczka and Andrzej Zawisza. In 2016 he completed postgraduate studies at Musikhochschule in Freiburg in the organ class of Martin Schmeding. During the academic year 2012/2013 he studied (Erasmus programme) in Hochschule für Musik und darstellende Kunst in Stuttgart (organ class - Ludger Lohmann, harpsichord class – Jörg Halubek).

His greatest achievements are 1st prize at the Polish Organ Music Competition in Wrocław, finalist at the 2nd J. Kucharski International Organ Music Competition in Łódź, 1st prize at the Polish Organ Music of Jehan Alain Competition in Kraków, 1st prize at the 18th L. Janáček International Organ Music Competition in Brno and Special prize for the best interpretation of music of M. Štědroň,

2nd prize at the 8th M. Tariverdiev International Organ Music Competition in Kaliningrad and Special prize for the best interpretation of music of M. Tariverdiev. He is the finalist at the 28th International Organ Music Competition in St. Albans, he was awarded the 2nd prize of the 12th Gottfried Silbermann International Organ Music Competition in Freiberg, 1st prize (Bach prize) at the 20th International Organ Music Competition in Wiesbaden and 3rd prize at the International Organ Music Competition in Nürnberg.

He has taken part in master classes taught by such famous artists as: Julian Gembalski, Gerhard

Gnann, Lorenzo Ghielmi, Martin Rost, Krzysztof Urbaniak, Mark Kroll, Zsigmond Szathmáry, Hans-Jürgen Kaiser, Jaroslav Tuma, Wolfgang Zerer.

In 2012 and 2013 he received a scholarship from the Polish Ministry of Culture and National Heritage. Currently he works as an assistant at the Institute of Music at the Faculty of Arts of the University of Zielona Góra.

ŠTVRTOK

6. 4. – 19:00

Janáčkova filharmónia Ostrava

Gabriel Bebeșelea, *dirigent (Rumunsko)*

Aleksey Semenenko, *husle (Ukrajina)*

Ján Levoslav Bella (1843 – 1936)

Predohra k opere Kováč Wieland

5´

Jean Sibelius (1865 – 1957)

Koncert pre husle a orchester d mol op. 47

31´

Allegro moderato

Adagio di molto

Allegro ma non tanto

Dmitrij Šostakovič (1906 – 1975)

Symfónia č. 9 Es dur op. 70

26´

Moderato

Allegretto

Largo

Allegro non troppo

THURSDAY

6TH APRIL, 7 P. M.

Janáček Philharmonic Ostrava
Gabriel Bebeșelea, *conductor (Romania)*
Aleksey Semenenko, *violin (Ukraine)*

Ján Levoslav Bella (1843 – 1936)

Overture to the opera Kováč Wieland

5´

Jean Sibelius (1865 – 1957)

Violin Concerto in D minor Op. 47

31´

Allegro moderato

Adagio di molto

Allegro ma non tanto

Dmitri Shostakovich (1906 – 1975)

Symphony No. 9 in E-flat major Op. 70

26´

Moderato

Allegretto

Largo

Allegro non troppo

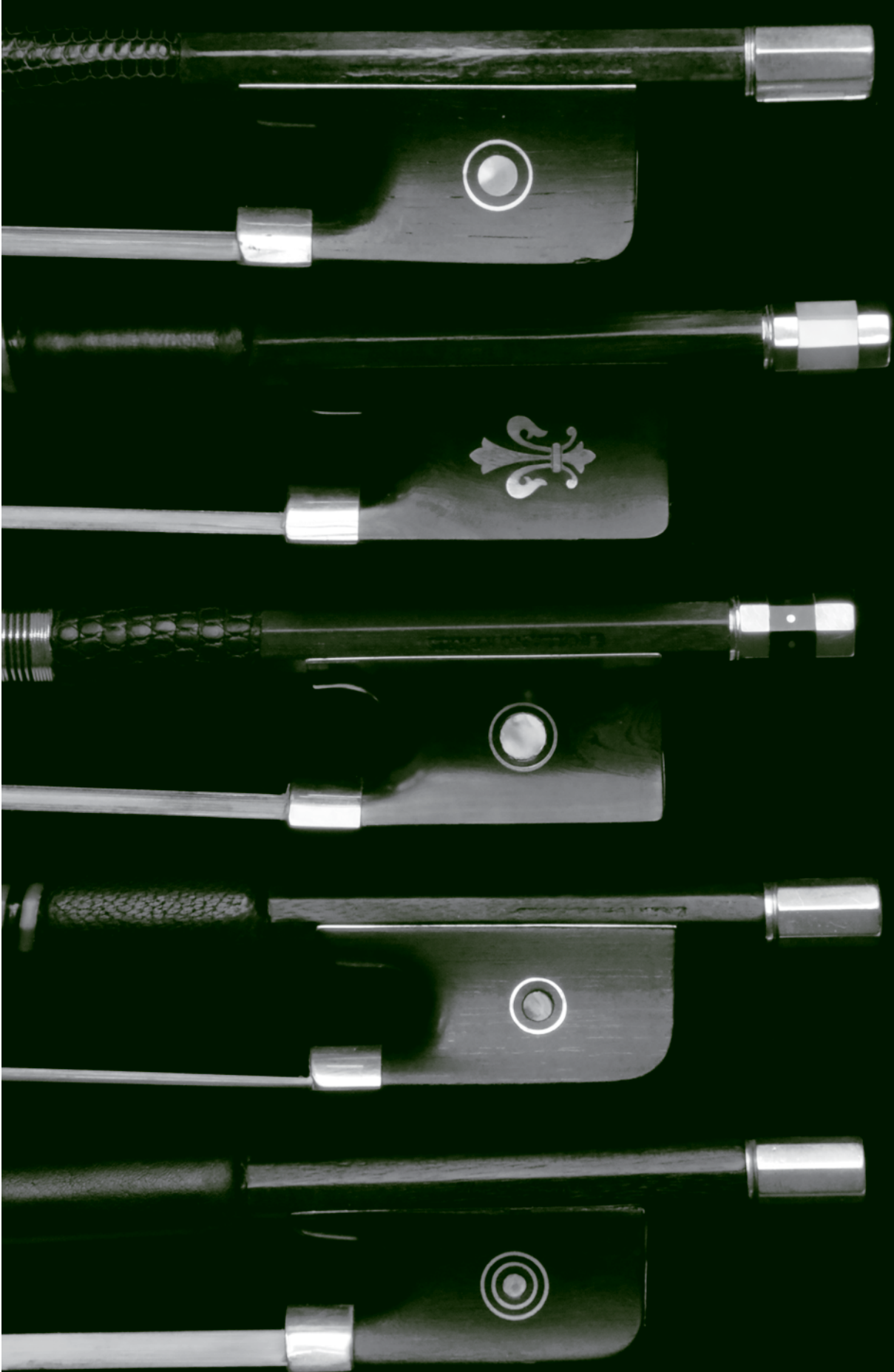
„Bella počas svojho bohatého a pohnutého života pôsobil predovšetkým v chrámoch a školách habsburskej monarchie, no snívaj skôr o koncertných sálach a operných domoch, do ktorých jeho diela prenikali len veľmi ťažko a sporadicky. Človeka však definuje tak jeho každodenná práca ako aj jeho sny, preto Bellovo dielo pokrýva celú paletu hudobných žánrov a druhov hudobného romantizmu,“ napísal v úvode ku kritickému vydaniu Bellovho diela, ktoré vychádza v Hudobnom centre, jeho editor Vladimír Godár. Medzi sny **Jána Levoslava Bellu** (1843 – 1936), ktoré narážali na kontexty jeho pôsobenia, patrilo aj vytvorenie opery (prvým pokusom bolo dielo Jaroslav a Laura). Hoci sa v súvislosti s Kováčom Wielandom najčastejšie ako tvorivý impulz či inšpiračný zdroj zmieňuje Wagner (o. i. aj vďaka použitiu techniky príznačných motívov), skladateľ podľa vlastných slov dobre poznal opernú tradíciu ako celok. Nestor hudobnej vedy na Slovensku Dobroslav Orel v úvode textu k slovenskej premiére diela (1926) píše: „Bella jako rozený umělec učil se bezprostředně a přímo na dílech svých předchůdců, z operních partitur představitelů školy italské, francouzské a německé. Umělecké cesty po význačných německých divadlech, přímé styky s vynikajícími umělci, německými i pražskými, hlavně se Smetanou, poskytli mu příležitost slyšeti a vnímati opery starého i nového slohu. Bella ještě dnes vzpomíná, že mu znám byl dobře Bellini, Rossini, Verdi, Auber, Meyerbeer, Mozart, Beethoven a zvláště Wagner.“ Práca na opere **Kováč Wieland** trvala skladateľovi celé desaťročie (1880 – 1890), začiatky kompozície teda siahajú do čias skladateľovho pôsobenia vo funkcii regenschoriho v Kremnici (1. dejstvo a prvý obraz 2. dejstva), no opera bola dokončená až v Sibíri (Hermannstadt, dnešné Rumunsko), kde Bella žil a pracoval v nemeckom prostredí až do roku 1921, kedy sa presťahoval k dcére do Viedne. Libreto diela pochádza od Oskara Schlemma a vzniklo na starší Wagnerov námet spracovávajúci nordickú ságu. Kováč Wieland kuje zbrane vo svojej vyhní. Raz pri kúpaní v mori zbadá labutiu vílu, ktorá okolo letí so sestrami. Wieland sa zmocní jej krídel a urobí z nej svoju manželku. Víla mu dá čarovný prsteň a zaprisahá ho, aby jej ho nikdy nevrátil, akokoľvek by oň žiadala. Kováč preto vyrobí niekoľko podobných prsteňov dúfajúc, že jeho žena ten svoj medzi nimi nespozná. Jedného dňa po návrate domov však nachádza svoj dom zničený a bez manželky. Wielanda sa zmocní kráľ Nei-ding, ktorý ho prinúti vyrábať pre neho zbrane. Kováč si však ukuje krídla, pomocou ktorých unikne z väzenia, zabije Neidinga a stretáva sa s manželkou. Každé z dejstiev obsahuje predohru, pričom prvá z nich predstavuje hudobný portrét samotného Wielanda – kováča, ktorý vyrába zbrane, no je tiež umelcom. Bella v roku 1899 ponúkol operu Richardovi Straussovi do Charlottenburgu, v roku 1912 sa ju snažil presadiť v Pešti (s podporou R. Straussa) a o jej uvedenie sa uchádzal aj v Prahe a Berlíne, všade však bez úspechu. Dielo sa tak dostalo na scénu až po polstoročí, keď pod taktovkou Oskara Nedbala napokon zaznelo 26. 4. 1926 v Bratislave a odvtedy bolo sporadicky oživované. Už zmienený Dobroslav Orel v texte k slovenskému libretu (preklad Vladimír Roy) píše, že Bella vo Wielandovi videl paralelu s Wagnerovou myšlienkou „*Můj lid si musí ukováť krídla, Wieland, to je můj národ.*“ Autor doposiaľ najrozsiahlejšej monografie o skladateľovi, Ernest Zavorský dopĺňa, že v príbehu mohol spoznať aj „*seba samečho a svoj boj za slobodu umeleckú i osobnú.*“ Žiaľ s takýmto odstupom mohlo byť uvedenie opery na germánsky mytologický námet a v duchu estetiky novoromantizmu v medzivojnovom Československu nanajvýš poctou jej tvorcovi a symbolickým zdôraznením kultúrnej kontinuity. Hudobné centrum v spolupráci so Slovenským ochranným zväzom autorským v súčasnosti pripravuje kritické vydanie partitúry opery Kováč Wieland v rámci súborného vydania diel J. L. Bellu.

„Sibelius je jediný škandinávsky skladateľ, ktorého hudba má skutočnú hĺbku. Hoci mu chýba vrcholné majstrovstvo v inštrumentácii, jeho hudba je svieža a vyznačuje sa takmer nevyčerpateľnou melodickou invenciou,“ napísal o severskom skladateľovi Richard Strauss (1864 – 1949). Svoj jediný koncert **Jean Sibelius** (1865 – 1957) dokončil v roku 1903, o dva roky neskôr ho podrobil revízií a medzi prvých interpretov novej verzie patrila práve Strauss, ktorý bol v tom čase nielen skladateľskou ikonou, ale tiež slávnym dirigentom. Recepčia diel fínskeho skladateľa považovaného za národnú ikonu, so symfóniami a symfonickými básňami evokujúcimi severské scenérie, prešla v 20. storočí viacerými zmenami. Sibelius nebol vyhraneným novátorom, medzi jeho idoly patrila Brahms, s ktorým sa v roku 1890 stretol vo Viedni (kde študoval u Roberta Fuchsa a Karla Goldmarka), napriek tomu si dokázal vytvoriť hudobný jazyk, ktorý je považovaný za osobitú súčasť „dlhej kódy romantizmu“. Sibeliov **Koncert pre husle a orchester d mol op. 47** patrí k najuvádzanejším i najnahrávaným koncertantným dielam 20. storočia. „V žiadnom inom husľovom koncerte nie je prvý tón sólistu – delikátne disonančný a mimo doby – pôsobivejší,“ píše o začiatku skladby známy popularizátor klasickej hudby Michael Steinberg. Sibelius, ktorý v mladosti študoval hru na husliach a mal ambíciu stať sa virtuózom, bol dobre oboznámený s klasickými dielami pre tento nástroj, ako boli Mendelssohnov či Čajkovského husľový koncert a existujúcu tradíciu „solistických“ koncertov (nevýdal sa teda v stopách Brahmsa) obohatil o zvláštnu severskú melanchóliu. Sibelius v diele tiež zásadným spôsobom pozmenil úlohu kadencie (pôvodne boli v 1. časti až dve), ktorá je viac než priestorom na demonštrovanie techniky sólistu a z významového hľadiska i umiestnením sa stáva ťažiskom kompozície, celkovo nejde prvoplánovo o virtuózne dielo. O premiéru koncertu sa uchádzal nemecký virtuóz Carl Adolf Wilhelm Burmester (1869 – 1933), ktorého však Sibelius pri predstavení prvej verzie diela obišiel a skladbu zveril Viktorovi Nováčkovi (1873 – 1914), ktorý na jej predvedenie nemal dostatočné dispozície. Hovorí sa, že išlo o sebaďuštrúchný akt skladateľa, ktorý svoje pochybnosti a depresie často utápal v alkohole. Burmester sa snažil aj o uvedenie revidovanej verzie (s už zmienaným Richardom Straussom), no skladateľ ho opäť obišiel a dielo v Berlíne napokon predstavil člen známeho Joachimovho kvarteta Karl Haliř (1859 – 1909). Po ambicióznej 1. časti, v ktorej skladateľ nezvyčajným spôsobom štrukturuje a skúma možnosti použitého hudobného materiálu, pričom úspešne spája koncertantnosť sólového partu s výrazovou hĺbkou, prichádzajú kontemplatívne Adagio „sonoro ed espressivo“ a výrazne rytmické finále. „Zjavne ide o polonézu pre polárnych medvedov,“ napísal o ňom položartom David Francis Tovey. Osudy Bellu a Sibelia ponúkajú zaujímavé paralely a možnosti na zamyslenie. Obidvaja boli príslušníkmi „malých národov“ existujúcich v tom čase v rámci európskych mocností (Uhorsko, Rusko), inšpirovali sa nemeckou hudobnou tradíciou, no súčasne sa snažili prispieť k etablovaniu národnej hudby, prešli kompozičnou i osobnou krízou (Sibelius posledných 30 rokov svojho života netvoril), úplne bezproblémová nebola ani recepčia ich diela. Sibelius sa však z „národného hrdinu“ stal „globálnou celebritou“, no Bella na svoju chvíľu na Slovensku akoby stále čaká.

„Hudobníci ju budú hrať s pôžitkom, no kritika ju zatratí,“ povedal o svojej 9. symfónii **Dmitrij Šostakovič** (1906 – 1975). **Symfónia č. 9 op. 70** (1945) sa spolu so Siedmou a Ôsmou zaraďuje do trilógie takzvaných „vojnových symfónií“. Keď sa skladateľ v januári roku 1945 začal zaoberať konceptom nového diela, uvažoval o skladbe, ktorá by v duchu symboliky asociovanej v symfonickej hudbe s číslom deväť oslávila sovietske víťazstvo nad nacizmom spojením vokálnej a inštrumentálnej zložky. Túto myšlienku však spolu s fragmentom kompozície opustil v júni toho istého roku a napokon v prie-

behu krátkeho času (počas niekoľkých dní medzi júlom a augustom) vznikla úplne iná hudba. V súvislosti so skladbou, najmä jej prvou časťou (Allegro), sa často zmieňuje jej neoklasický charakter a haydnovská ľahkosť či rossiniovský vtip. Tieto charakteristiky však možno jednoznačne prisúdiť len inštrumentácii a spôsobu tvarovania hudobného materiálu, s obsahom diela je to zložitejšie. Ľudia zo skladateľovho okolia spomínajú, ako Šostakovič symfóniu označil za „pseudokomédiu“ a „cirkus“, pričom ironickosť, skepsu a groteskný podtón diela zaregistrovala aj kritika, ktorá sa k skladbe postavila presne tak, ako to jej tvorca očakával. Premiéra sa uskutočnila v Leningrade 3. 11. 1945 pod taktovkou Jevgenija Mravinského, ktorý dielo uviedol aj v hlavnom meste s Moskovskou filharmóniou o sedemnást dní neskôr. Recepcia 9. symfónie odráža rozporuplný vzťah režimu k Šostakovičovi: v roku 1946 kompozícia získala Stalinovu cenu, v roku 1948 sa v dôsledku „ždanovovských“ téz o sovietskom umení dostala ako „ideologicky slabá“ na index zakázaných diel a nemohla byť uvedená až do roku 1955. V tom čase už bola dobre známa na Západe, kde ju do svojho repertoáru zaradili Sergej Kusevickij (USA), Malcolm Sargent (Veľká Británia), Josef Krips (Rakúsko) či Rafael Kubelík (Československo). Zaujímavé je, že dielo, ktoré môže pôsobiť aj ako smutný a trpký úškrn nad tým, že jeden diktátor síce odišiel, no druhý ostáva, sa s pochopením pri prvých uvedeniach stretla len v Československu a Rakúsku.

Andrej Šuba

GABRIEL BEBEȘELEA (1987)

dirigent / conductor

SK: „Už je zrelým dirigentom, dokonale sa vyjadruje taktovkou, veľmi dobre komunikuje s ľuďmi a, samozrejme, má neobyčajnú schopnosť porozumenia hudbe a jej stvárňovania,“ vyjadril sa o Gabrielovi Bebeșeleovi šéf Rumunského národného symfonického orchestra Cristian Mandeal. Bebeșelea bol už pred svojou tridsiatkou považovaný za jeden z najväčších rumunských dirigentských talentov súčasnosti. Dnes zastáva post prvého dirigenta niekoľkých rumunských orchestrov: od roku 2011 v Rumunskej národnej opere v Iași, od roku 2014 je prvým dirigentom Filharmonického orchestra v Sibiu a od sezóny 2015-2016 aj v Rumunskej národnej opere Cluj-Napoca. V aktuálnej sezóne k nim pribudol ešte post prvého dirigenta Transylvánskeho štátneho filharmonického orchestra v Cluji.

Dirigovanie študoval na Hudobnej akadémii Cluj-Napoca (Petre Zbarcea), kde absolvoval

s vyznamenaním v roku 2010. O dva roky neskôr ukončil magisterský program v triede orchestrálného dirigovania (Horia Andreescu) na Hudobnej univerzite v Bukurešti a v súčasnosti na tejto škole pokračuje v doktorandskom štúdiu a jeho školiťelom je známy rumunský skladateľ Dan Dediu. Už počas štúdií precestoval Európu ako dirigent jedenásťčlenného ansámbľu ICon Arts Ensemble zameraného na interpretáciu súčasnej hudby. Bol taktiež dirigentom mládežníckych orchestrov v Moldavsku a v Sibiu. V roku 2011 získal štipendium, vďaka ktorému mohol absolvovať stáž v Royal Concertgebouw Orchestra Amsterdam a zbližka pozorovať prácu dirigentov, akými sú Mariss Jansons, Bernard Haitink, Herbert Blomstedt, Cristoph von Dohnányi, Philippe Herreweghe, David Zinman či Eliahu Inbal. Osobitný vplyv na jeho formovanie však mali najmä dve dirigentské osobnosti: Kurt Masur, u ktorého absolvoval majstrovský kurz v rámci Aurora Classic Festival vo švédskom Trollhättane (2015), a Bernard Haitink, ktorého majstrovský kurz v rámci Lucerne Easter Festival 2015 Bebeșelea navštívil ako jeden zo siedmich mladých dirigentov, vybraných z vyše 300 uchádzačov. Gabriel Bebeșelea má za sebou rad dirigentských súťaží. Získal víťazstvá na Jeunesses Musicales (2010) a Medzinárodnej dirigentskej súťaži Lovra von Matačiča v Záhrebe (2015), na Donatella Flick Conducting Competition v Londýne a Dirigentskej súťaži Gustava Mahlera v Bambergu sa prebojoval do semifinále.

K jeho angažmánom v aktuálnej sezóne patria vystúpenia s orchestrami Ruskej národnej filharmónie, Záhrebskej filharmónie, Záhrebskými sólistami, filharmonickými orchestrami v Rostove a Jaslavli či s Kazašskou filharmóniou. Na žilinskom pódiu sa premiérovou predstaví na čele Janáčkovej filharmónie Ostrava.

O sľubnom talente mladého Rumuna sa po majstrovských kurzoch s nadšením vyjadril Bernard Haitink: „Napriek mladému veku je to dirigent so značnými schopnosťami aj skúsenos-

ťami. Disponuje skvelou technikou a muzikalitou. Okrem toho je horlivý učiť sa a ďalej rozvíjať svoje zručnosti a nemá pochybnosti, že v tom bude pokračovať.“

EN: At 28 years of age, Gabriel Bebeșelea is already recognized as “one of the most gifted conductors born in the last decades in Romania” (George Enescu Festival Journal, September 7th 2011).

Admired for his enthusiasm and musicality, his reputation has grown substantially and rapidly over the last years, with his appointments as Principal Conductor of the Romanian National Opera House Iași in 2011, Principal Conductor of the Sibiu/Hermannstadt Philharmonic Orchestra in 2014. In the 2015-2016 concert season he began his tenure as Principal Conductor of the National Romanian Opera House Cluj-Napoca. He has been voted to become the next Principal Conductor of one of the most renowned Romanian orchestras, the Transylvania Philharmonic Orchestra, beginning his tenure in the 2016-2017 season.

Apart from these posts, he performs regularly with orchestras such as the George Enescu Philharmonic Orchestra, the Romanian National Radio Orchestra, the Bucharest National Opera House, the Romanian Radio Chamber Orchestra, the Hungarian Opera House Cluj-Napoca, just to name a few.

Gabriel is winner of the Lovro von Matačić Conducting Competition (2015) and the Jeunesses Musicales Conducting Competition (2010). In 2015 Gabriel Bebeșelea was selected to study as an active participant with Bernard Haitink at the Lucerne Festival at Easter and with Kurt Masur at the Aurora Classical Festival.

His future engagements include: National Philharmonic of Russia, Zagreb Philharmonic Orchestra, Janáček Philharmonic Ostrava, Rostov Philharmonic Orchestra, Yaroslavl Philharmonic Orchestra, Zagreb Soloists, Kazakh State Philharmonic Orchestra.

A notable opera conductor, Bebeșelea was presented with the Best Conductor award by the Romanian National Opera Houses Awards in 2014. In the same year he was semifinalist of the Donatella Flick London Symphony Conducting Competition.

In 2011 Gabriel Bebeșelea was offered an internship at the world-renowned Royal Concertgebouw Orchestra Amsterdam, as part of a scholarship presented by the National University of Music Bucharest. As an intern with the Royal Concertgebouw Orchestra, he was enabled to attend the rehearsals and learn from some of the most distinguished conductors nowadays: Mariss Jansons, Bernard Haitink, Herbert Blomstedt, Cristoph von Dohnanyi, Philippe Herreweghe, David Zinman and Eliahu Inbal.

One of Gabriel Bebeșelea's passions is working with young musicians. Since 2011 he has been Principal Conductor of the Moldavian National Youth Orchestra, while maintaining his commitment to his position as Principal Conductor of the Sibiu/Hermannstadt Youth Orchestra, an ensemble where he held the position of Music Director from 2006 to 2009.

In 2009 he was appointed Chief Conductor of the Icon Arts Ensemble – one of the best-appreciated ensembles dedicated to contemporary music, enjoying success on stages throughout Europe.

In 2010 he graduated with Summa cum laude from the Cluj Napoca Music Academy with a Bachelor's Degree in Orchestral Conducting, as a pupil of Petre Sbarcea. Two years later he graduated in the Master's Degree Program of the National University of Music Bucharest as a student of Horia Andreescu's Orchestra Conducting Class. Currently he is a PhD candidate at the National University of Music Bucharest, under the guidance of Dan Dediu.

He currently resides in Vienna, where he has completed postgraduate studies at the

University of Music and Performing Arts Vienna, in the class of Mark Stringer.

ALEKSEY SEMENENKO (1988)

husle / violin

SK: „Hral s neochvejnou čistotou tónu, ale aj s úžasnou spontánnosťou a humorom,“ napísali o predvedení Mozartovho Husľového koncertu č. 5 v podaní mladého ukrajinského huslistu Alekseja Semenena New York Times. Krása tónu, čistota intonácie, delikátnosť frázovania, zmysel pre humor či neprehliadnuteľné osobnostné vyžarovanie sú kvality, ktoré kritika na vystúpeniach tohto umelca oceňuje pravidelne.

Podobne ako David Oistrach, aj Semenenko pochádza z Odessy, kde ako šesťročný nastúpil na Stolárského školu pre nadané deti a už po roku štúdia v triede Zoje Mercalovovej stál na pódiu ako sólista Vivaldiho Husľového koncertu a mol v sprievode miestnej filharmónie. Jeho ďalšie kroky viedli do Nemecka, na Hochschule für Musik v Kolíne nad Rýnom, kde sa stal žiakom Zakhara Brona, u ktorého študovali napríklad aj Vadim Repin, Maxim Vengerov alebo Vadim Gluzman. Medzinárodné úspechy na seba nenechali dlho čakať: Semenenko sa stal víťazom Young Concert Artists International Auditions, čo mu otvorilo cestu na americké pódium – odohral recitály v newyorskej Merkin Concert Hall, Kennedyho centre či Isabella Stewart Gardner Museum v Bostone. Mimoriadne úspešným bol pre Semenenka rok 2015: získal prvé miesto na Medzinárodnej husľovej súťaži Borisa Goldsteina, Cenu publika na medzinárodnom festivale Muzykalnyj Olimp v Petrohrade a svoj najcennejší doterajší triumf – druhú cenu na prestížnej Súťaži kráľovnej Alžbety v Belgicku, po ktorej nasledovalo jeho koncertné turné po belgických mestách s Orchestre Philharmonique Royal de Liège a Bruselskou filharmóniou. V minulom roku sa spolu s klaviristkou Innou Firsovou stal držiteľom Orlando Award na Letnom festivale v Dubrovniku. Ako sólista účinkoval s orchestrami ako Moskovskí virtuózi, Kyjevský národný orchester či Royal Concertgebouw Orchestra Amsterdam. V aktuálnej sezóne ho čakajú vystúpenia so Seattle Symphony, Národným orchestrom Ukrajiny a Plevenskou filharmóniou a tiež jeho berlínsky debut s Deutsches Symphonie-Orchester.

Aleksey Semenenko je aktívny aj ako komorný hráč; s violončelistom Garym Hoffmanom a klaviristkou Sabine Weyerovou sa predstaví na festivaloch vo viacerých európskych krajinách (Fínsko, Luxembursko, Chorvátsko, Francúzsko, Nemecko a i.) a odohrá niekoľko recitálov na americkej pôde.

Aleksey Semenenko hrá na nástroji zo Stradivariho dielne z roku 1699, ktorý zapožičala nadácia Deutsche Stiftung Musikleben v Hamburgu.

EN: The Ukrainian violinist Aleksey Semenko has been praised for his passionate performances replete with *“stunning technique and intonation, verve, wit, delicatessen, and beautiful phrasing”* (The Boston Musical Intelligencer), as well as consistently demonstrating *“an unparalleled level of refined musicianship and stage presence”* (The Strad). This was evidenced in his triumph at the 2015 Queen Elisabeth Competition in Belgium, where he captured Second Prize and went on to perform Laureate concerts throughout Belgium with the Orchestre Philharmonique Royal de Liège and the Brussels Philharmonic. Most recently, Aleksey Semenko & Inna Firsova became prize-winners of the 2016 Orlando Award of the Dubrovnik Summer Festival for “the best achievement in music”. In 2016-2017 his recitals include appearances in the U.S. at the Morgan Library and Museum, the Buffalo Chamber Music Society, and the Jewish Community Alliance in Florida, as well as concertos with the Seattle Symphony. In Europe he has appearances in Finland at the Korsholm Music Festival, in Croatia at the Dubrovnik Festival, in Luxembourg, performing chamber music with cellist Gary Hoffman and pianist Sabine Weyer, in France at Artepiano and MUSICAcité Festival, in Germany at Schloss Elmau, and as soloist with the National Orchestra of Ukraine, Berlin debut with the Deutsches Symphonie-Orchester, and the Pleven Philharmonic. Mr. Semenko has appeared in recital at the Musée du Louvre in Paris and as

soloist with orchestras abroad, including the Moscow Virtuosi, the Kiev National Orchestra, the Royal Concertgebouw Orchestra under Manfred Honeck, and the National Orchestra of Brussels under Hans Graff, as well as with U.S. orchestras including the Orchestra of St. Luke’s at Alice Tully Hall. Of his performance with the Orchestra of St. Luke’s, The New York Times wrote: *“Aleksey Semenko opened the concert with an elegant account of Mozart’s Concerto No. 5. He played with unfailing purity of tone, but also with wonderful spontaneity and humor.”* He appeared at the Interlaken Classics Festival in Switzerland as soloist with the Zakhar Bron Chamber Orchestra and toured Germany, performing recitals in the Best of NRW Series. At the 2011 Musik:Land-schaft Westfalen Festival he performed Paganini’s Concerto No. 2 with the National Philharmonic of Russia under Vladimir Spivakov, and was subsequently invited by the Spivakov Foundation to perform at the Kremlin in Moscow and at the Moscow International Performing Arts Center. Semenko’s other honors include First Prize in the 2015 Boris Goldstein International Violin Competition, Musical America’s New Artist of the Month (March 2015), and the Audience Prize at the 2015 Musical Olympus International Festival in St. Petersburg. Winner of the 2012 Young Concert Artists International Auditions, he was presented in debut recitals at Merkin Concert Hall and the Kennedy Center. He has also appeared in recital at the Isabella Stewart Gardner Museum. Born in Odessa, Mr. Semenko began his violin studies at the age of six with Zoya Mertsalova at the Stolyarsky School, and only a year later performed Vivaldi’s Violin Concerto in A Minor with the Odessa Philharmonic Orchestra. He currently studies with Zakhar Bron at the Hochschule für Musik in Cologne. Mr. Semenko plays a Stradivarius violin made in 1699, loaned to him by the Deutsche Stiftung Musikleben Fund of Hamburg, Germany.

JANÁČKOVA FILHARMÓNIA OSTRAVA JANÁČEK PHILHARMONIC OSTRAVA

SK: Janáčková filharmónia Ostrava sa za krátky čas od vzniku roku 1954 zaradila k popredným českým symfonickým telesám. Od prvého zahraničného turné v roku 1956 navštívila takmer celú Európu, USA, Japonsko, Juhokórejskú republiku, Taiwan a vďaka finančnej podpore mesta Ostravy a spoločnosti Arcelor Mittal sa v roku 2006 stala druhým českým orchestrom po Českej filharmónii, ktorý sa predstavil v Austrálii. V januári a februári 2009 absolvoval orchester tiež s podporou Ostravy úspešné turné po USA s 19 koncertmi v 19 mestách. Janáčková filharmónia Ostrava sa pravidelne zúčastňuje na prestížnych domácich festivaloch ako Pražská jar, Janáčkův máj, Smetanova Litomyšl a pod.

Umelecký profil orchestra, charakterizovaný plným, sýtym zvukom, muzikálnym prejavom i technickou vyspelosťou, formovali stáli dirigenti aj hostia – Václav Neumann, Václav Smetáček, Jiří Bělohlávek, Libor Pešek, Zdeněk Mácal, Sir Charles Mackerras, Serge Baudo, Helmuth Rilling, Christian Arming, Petr Vronský, David Porcelijn, Mariss Jansons, Theodore Kuchar a v nedávnej dobe aj Antoni Wit, Mikhail Jurowski, Jakub Hrůša alebo Juraj Valčuha. Spolupracoval tiež so sólistami zvučných mien, ako J. Carreras, P. Domingo, D. Ross, M. Caballé, J. Calleja, T. Lisnic, P. Burchuladze, D. Pecková, E. Urbanová, N. Kennedy, J. Suk, A. Navarra, nedávno L. Vondráček, J. Boušková, P. Šporcl, J. Buswell, S. Babayan či D. Ishizaka. Z čerstvých úspechov možno spomenúť spoluprácu s Annou Netrebko, Jonasom Kaufmannom, vystúpenia v rámci Varšavskej jesene, podujatia v Arts Centre Seoul, Konzerthaus Wien, Tonhalle Zürich či v Théâtre des Champs-Élysées v Paríži.

Od 90. rokov sa JFO pravidelne venuje aj interpretácii súčasnej hudby, na čom má hlavnú zásluhu dirigent a skladateľ Petr Kotík. Spolu s Ostravským centrom novej hudby usporadúva letné festivaly a workshopy pre mladých skladateľov s účasťou popredných svetových autorov a interpretov. V tejto oblasti dosiahol orchester úspe-

chy na svetových festivaloch avantgardnej hudby v Prahe, Varšave a v Berlíne.

Šírku repertoárového záberu telesa dokazuje i jeho bohatá diskografia. Teleso má na konte nahrávky pre spoločnosti ako Naxos, Brilliant Classics, Joan Records, Cybelle Records, CPO Records, Phaedra, Centaur, New World Records, Stradivari Classics, Supraphon a i. V roku 2014 úspešne spustili 4-ročný projekt živého nahrávania koncertov kompletnej Janáčkovej symfonickej tvorby na piatich CD.

V súčasnosti je šéfdirigentom Janáčkovej filharmónie Ostrava Heiko Mathias Förster, ktorý s orchestrom spolupracuje vyše 10 rokov. V úvode svojho účinkovania na tomto poste sa o telese vyjadril takto: „*Janáčkova filharmónia má enormný hudobný potenciál a som presvedčený, že spoločnými silami môžeme dosiahnuť najvyššie méty*“.

V sezóne 2016/2017 je hlavným hosťujúcim dirigentom Michail Jurowski a rezidenčným skladateľom Pēteris Vasks, hosťami Janáčkovej filharmónie Ostrava budú Lisa Batiashvili, Midori, Vadim Gluzman, Gábor Boldoczki, Narek Haknazaryan, Joseph Moog či Alessandro Taverna.

„*Úžasný výkon s vnútorným porozumením a krásnou ľahkosťou v jemných detailoch*.“ (Steve Smith, The New York Times)

EN: Janáček Philharmonic Ostrava became one of the leading Czech symphony orchestras shortly after its foundation in 1954. Since its first tour in 1956, the orchestra toured almost all Europe, USA, Japan, South Korea, Taiwan, and thanks to the financial support of the town of Ostrava and the ArcelorMittal company, it became in 2006 the second Czech orchestra after Czech Philharmonic to perform in Australia. Also with the support of the town of Ostrava, the orchestra accomplished a successful tour comprising 19 concerts in 19 towns in the U. S. In 2009, Janáček Philharmonic regularly performs at prominent Czech music festivals (The Prague Spring, Janáček's May, Smetana's Litomyšl et al.) The artistic profile of the orchestra, characterized by a rich and full-bodied sound, musicality and technical prowess, was formed by conductors Václav Neumann, Václav Smetáček, Jiří Bělohlávek, Libor Pešek, Zdeněk Mácal, Sir Charles Mackerras, Serge Bau-do, Helmuth Rilling, Christian Arming, Petr Vron-

ský, David Porcelijn, Mariss Jansons, Theodore Kuchar a most recently also by Antoni Wit, Mikhail Jurowski, Jakub Hrůša and Juraj Valčuha.

The orchestra also collaborated with renowned soloists, among others with J. Carreras, P. Domingo, D. Ross, M. Caballé, J. Calleja, T. Lisnic, P. Burchuladze, D. Pecková, E. Urbanová, N. Kennedy, J. Suk, A. Navarra, L. Vondráček, J. Boušková, P. Šporcl, J. Buswell, S. Babayan and D. Ishizaka. Recently, the orchestra also accompanied Anna Netrebko and Jonas Kaufmann, it appeared at the Warsaw Autumn festival, Arts Centre Seoul, Konzerthaus Wien, Tonhalle Zürich or in Théâtre des Champs-Élysées in Paris.

Since 1990s, the Janáček Philharmonic regularly performs contemporary music as well, due to the activities of composer and conductor Petr Kotík. The orchestra gained reputation as a medium for contemporary music at new music festivals in Ostrava, Prague, Warsaw and Berlin.

The wide range of the orchestra's repertoire is reflected in its abundant discography. It has recorded for numerous labels, e. g. Naxos, Brilliant Classics, Joan Records, Cybelle Records, CPO Records, Phaedra, Centaur, New World Records, Stradivari Classics and Supraphon. In 2014, the orchestra started a four-year project of live recordings of the complete works by Leoš Janáček.

Heiko Mathias Förster is currently the chief conductor of Janáček Philharmonic; his collaboration with the orchestra dates back to 2004. At his inauguration, he stated, '*Janáček Philharmonic Ostrava has enormous musical potential, and I believe that together, we can reach the heights.*'

In the current season, the main guest conductor of the orchestra is Mikhail Jurowski, the composer in residence is Pēteris Vasks, the visiting soloists will be Lisa Batiashvili, Midori, Vadim Gluzman, Gábor Boldoczki, Narek Haknazaryan, Joseph Moog and Alessandro Taverna.

'An amazing performance with inner understanding and beautiful lightness for nuances.'

(Steve Smith, The New York Times)

PIATOK

7. 4. – 19:00

Slovenský mládežnícky orchester

Martin Majkút, *dirigent (Slovenská republika)*

Jakub Čižmarovič, *klavír (Slovenská republika)*

Mikuláš Moyzes (1872 – 1944)

Naše Slovensko, slávnostná predohra

8´

Piotr Iljič Čajkovskij (1840 – 1893)

Koncert pre klavír a orchester č. 1 b mol op. 23

35´

Allegro non troppo e molto maestoso.

Allegro con spirito

Andantino semplice. Prestissimo

Allegro con fuoco

Antonín Dvořák (1841 – 1904)

Symfónia č. 9 e mol „Z nového sveta“ op. 95

42´

Adagio. Allegro molto

Largo

Molto vivace

Allegro con fuoco

FRIDAY

7TH APRIL, 7 P. M.

Slovak Youth Orchestra

Martin Majkút, *conductor* (Slovak Republic)

Jakub Čížmarovič, *piano* (Slovak Republic)

Mikuláš Moyzes (1872 – 1944)

Our Slovakia, Festive Overture

8'

Pyotr Ilyich Tchaikovsky (1840 – 1893)

Piano Concerto No. 1 in B-flat minor Op. 23

35'

Allegro non troppo e molto maestoso.

Allegro con spirito

Andantino semplice. Prestissimo

Allegro con fuoco

Antonín Dvořák (1841 – 1904)

Symphony No. 9 in E minor

"From the New World" Op. 95

42'

Adagio. Allegro molto

Largo

Molto vivace

Allegro con fuoco

Mikuláš Moyzes (1872 – 1944) patrí k slovenským hudobným skladateľom aktívnym na sklonku 19. a začiatkom 20. storočia, teda v prostredí predurčovanom ešte stavom kultúrneho a spoločenského života v rakúsko-uhorskej monarchii. Hudobné vzdelanie získal na učiteľskom ústave v Kláštore pod Znievom. Jeho pedagóg Albert Štepanka sa mu intenzívne venoval aj v čase mimo školského vyučovania a odovzdal mu hudobné vedomosti i zručnosti v takom rozsahu, že súčasne s absolutóriom učiteľského ústavu mohol zložiť i kantorskú skúšku. Ako učiteľ potom pôsobil v rôznych častiach Uhorska (Berehovo, Szentes), jeho túžbou však bolo venovať sa primárne hudbe. V roku 1895 prijal miesto organistu kláštora minoritov v Jágri (Eger). Tu sa dostal do kontaktu s maďarským skladateľom Ernő Lányim. Vďaka nemu sa zdokonalil v kompozičnom remese, predovšetkým v oblasti kontrapunktu. Moyzesovým ďalším pôsobiskom bol Veľký Varadín (Oradea v dnešnom Rumunsku), kde sa stal katedrálnym organistom a neskôr i profesorom hudby na učiteľskom ústave. Pomerne čulé hudobné dianie mesta musel po štyroch rokoch opustiť, keď ho v roku 1901 preložili do malého maďarského mesta Curgó. V roku 1904 sa vrátil naspäť do dobre známeho kraja – do Kláštora pod Znievom – a začal vyučovať na učiteľskom ústave, ktorý v minulosti sám absolvoval. Tu prišiel na svet i jeho syn Alexander. Už po niekoľkých rokoch však opäť využil možnosti zmeny prostredia a odišiel do umelecky rozvinutejšieho a prajnejšieho Prešova. Až do odchodu do dôchodku pôsobil na dievčenskom učiteľskom ústave, po roku 1918 už ako riadny profesor na základe aprobácie Maďarskej kráľovej akadémie v Budapešti. Ako skladateľ bol dovtedy pomerne neznámy, jeho skladby neprekročili lokálne prostredie. Prvým výraznejším úspechom bolo, keď sa jeho orchestrálne Scherzo dostalo na program historického koncertu slovenskej hudby v marci 1920 v Prahe. Do širšieho povedomia sa dostal až vďaka aktivitám svojho syna. Po odchode na pražské konzervatórium v roku 1925 sa mu darilo otcove partitúry rozširovať medzi českými hudobníkmi. Významným momentom bolo, keď sa jeho organového diela ujal renomovaný virtuóz Bedřich Wiedermann. Alexander neskôr pripravil viaceré úpravy, inštrumentácie a revidované verzie otcových diel. Prakticky všetky najznámejšie spomedzi nich (orchestrálna predohra Naše Slovensko, balada Ctibor, Malá vrchovská symfónia, klavírna Sonatina) dnes poznáme už len v tejto podobe. Základom slávnostnej predohry **Naše Slovensko** (1938) sa stalo organové prelúdiu Mikuláša Moyzesa z roku 1911. Alexander Moyzes skladbu obdivoval a od raného detstva ju mal uloženú v pamäti. Keďže v rámci inštrumentácie zásadne zasiahol aj do celkového kompozičného riešenia a formového usporiadania, úpravu zaradil do vlastného autorského zoznamu pod opusovým číslom 36, z úcty k otcovi si však želal, aby sa uvádzala pod jeho menom.

Málokteré dielo sa stane „vizitkou“ skladateľa, najznámejšou skladbou aj medzi najširšou laickou verejnosťou do tej miery, ako sa to podarilo **Koncertu pre klavír a orchester č. 1 b mol Piotra Iljiča Čajkovského** (1840 – 1893). Svetoznámy sa stal už v čase premiéry v októbri 1985, ktorá sa po odmietnutí pôvodného nositeľa dedikácie Nikolaja Rubinsteinu uskutočnila mimo cárskeho Ruska, v americkom Bostone (sólisťom bol Hans von Bülow, dirigoval Benjamin Johnson Lang). Neskôr, po odchode z postu pedagóga na konzervatóriu v Moskve, skladateľ koncert viackrát prepracoval a rozhodol sa skomponovať aj ďalšie inštrumentálne koncerty (slávny Husľový koncert D dur op. 35, v tieni svojho staršieho „brata“ stojaci 2. klavírny koncert G dur op. 44 a posthumne premiérový 3. klavírny koncert Es dur). Formové riešenie Čajkovského Koncertu pre klavír a orchester b mol op. 23 (dokončený bol vo februári 1875), kladie dôraz – podobne ako aj ďalšie koncerty skladateľa, ale tiež Beethovena či Brahmsa – na prvú časť, naplnenú najväčším hudobným dianím. Svojím rozsahom úvodná časť dokonca

zaberá väčšiu plochu, než druhá a tretia časť dokopy. Je paradoxné, že napriek tomu sa najpríznačnejšou pre celú skladbu stala otváracia 3-minútová orchestrálna introdukcia (v paralelnej tónine Des dur). Jej obľúbenosť však nie je výlučne záležitosť laikov. Napriek tomu, že samotná vstupná téma sa už v koncerte neskôr vôbec neobjaví, viacerým muzikológom sa podarilo dokázať, že ďalšie témy a melodické motívy sú s ňou prepojené či dokonca v nej do väčšej či menšej miery v podobe motivicko-tematických jadier priamo ukryté. Skladateľ na viacerých miestach pracuje s citáciami (predovšetkým) folklórnych melódií. Materiál pre samotnú hlavnú tému 1. časti mu poskytla ukrajinská ľudová pieseň *Ой крияче, крияче*, pomalá 2. časť cituje francúzsku canzonettu *Il faut s'amuser, danser et rire* a živé finále zase ukrajinskú pieseň *Вийди, вийди, Іванку* a ruskú *Подойди, Подойди во Царь-город*.

V čase narastajúcej svetovej slávy, po koncertných úspechoch v celej Európe, prijal 55-ročný **Antonín Dvořák** (1841 – 1904) ponuku stať sa od školského roku 1892-1893 riaditeľom Národného hudobného konzervatória v New Yorku. Škola mala už v danej dobe nemalú prestíž a svoj kredit chcela ešte zvýšiť práve tým, že vedúci post ponúkne renomovanému európskemu skladateľovi. Antonín Dvořák strávil sa oceánom s jednou prestávkou spolu dva a pol roka. Jeho nanajvýš pozitívne dojmy zo života v „novom svete“ začali hneď začiatkom roka 1893 nachádzať odraz pri práci na **Symfónii g e mol op. 95**, ktorej dal prívlastok **Z Nového sveta**. Skladateľ ju dokončil v máji 1893 a ešte v to leto stihol vytvoriť svoje ďalšie známe diela – Sláčikové kvarteto č. 12 F dur „Americké“ a Sláčikové kvinteto č. 3 Es dur. Premiéra symfónie sa s veľkým úspechom uskutočnila v decembri v newyorskej Carnegie Hall. Pred definitívnym návratom do vlasti v apríli 1885 Dvořák vytvoril tiež svoje *Biblické piesne* a začal pracovať na Koncerte pre violončelo a orchester h mol. Po formovej stránke vychádza Dvořákova g. symfónia z klasických vzorov európskej tradície. Prvú časť charakterizuje sonátová forma s pomalou introdukciou (v nej začujeme typický motív, ktorý sa objavuje vo viacerých skladateľových dielach z tohto obdobia). Zaujímavé je tiež to, že hlavy prvej a tretej témy majú zhodnú rytmickú štruktúru, i keď opačné melodické smerovanie. Medzi nimi stojí „indiánska“ téma, ktorá sa tiež bude objavovať aj v ďalších častiach symfónie. Známej tklivej hlavnej téme druhej časti (Largo), prednášanej anglickým rohom, predchádza orchestrálna introdukcia so zvláštnymi harmonickými postupmi, na ktorých si Dvořák dal obzvlášť záležať (skice autografu prezrádzajú množstvo pracovných verzií). Plocha stredného dielu (v cis mol) ešte viac umocňuje skladateľov smútok za rodným krajom. Po zrkadlovom návrate k úvodu nasleduje tretia časť (Molto vivace), ktorá rovnako prebieha v trojdielnej forme. Jej kolorit autor podľa vlastných slov odvodil zo svojej predstavy o indiánskom tanci podľa Piesne o Hiawathovi, básne Henryho Wadswortha Longfellowa. V zhode s klasickou symfóniou časť obsahuje aj trio, majúce kontrastný „český“ nádych. Finále, koncipované opäť na pôdoryse sonátovej formy, je najmä počnúc evolučným dielom silne reminiscenčnou časťou symfónie. Prakticky všetky tematické myšlienky symfónie sa napokon po repríze rekapitulujú v grandióznej kóde.

Juraj Bubnáš

MARTIN MAJKÚT (1975)

dirigent / conductor

SK: „Dôležité je nepodliezať latku, chcem svojmu publiku ponúknuť rovnaké programy ako v San Franciscu alebo New Yorku. Nevidím žiadny dôvod, prečo by som ich mal ,riediť“, povedal v USA pôsobiaci slovenský dirigent Martin Majkút v rozhovore pre časopis Hudobný život v októbri minulého roka.

Martin Majkút je hudobným riaditeľom a šéfdirigentom Rogue Valley Symphony Orchestra v americkom štáte Oregon. Pozíciu získal v roku 2010 na základe dvojročného konkurzu, do ktorého sa prihlásilo 160 dirigentov. Majkút revitalizoval orchester, ktorý sa dnes teší bezprecedentnej podpore a vypredáva mnohé koncerty s veľkým časovým predstihom. V januári minulého roka bol ocenený Ligou amerických orchestrov ako Emerging Artist 2016.

V sezóne 2000 – 2001 zastával Majkút post asistenta dirigenta v Slovenskej filharmónii.

Na Slovensku dirigoval okrem Slovenskej filharmónie aj ďalšie renomované orchestre (Štátny komorný orchester Žilina, Symfonický orchester Slovenského rozhlasu, Štátnu filharmóniu Košice) a viedol tiež súbory starej hudby Solamente naturali a Musica aeterna. V minulom roku sa taktiež postavil pred Slovenský mládežnícky orchester, naštudoval a uviedol program jeho premiérového koncertu.

V USA pôvodne pôsobil v štáte Arizona, okrem iného ako dirigent Southern Arizona Symphony Orchestra a asistent dirigenta v Arizonskej opere. Jeho aktuálne angažmány zahŕňajú

Queens Symphony Orchestra v New Yorku a uvedenie Into the Woods Stephena Sondheimu na Oregon Shakespeare Festival, ako aj vo Wallis Annenberg Center v Beverly Hills, Kalifornia.

Majkút premiérovito uviedol diela viacerých slovenských skladateľov (Godár, Hatrík, Kolkovič, Lejava, Parík, Piaček, Zeljenka). Jeho diskografia zahŕňa v roku 2001 vydané CD s kompozíciami Vladimíra Godára s ŠKO Žilina a huslistom Jurajom Čížmarovičom a živú nahrávku Bachovho Magnificatu so Solamente naturali a Chorus Marianum Trnava

z roku 2007. Majkút nahral aj CD so stredovekou hudbou a CD s hudbou renesancie s vlastným súborom pre starú hudbu Voci Festose. Martin Majkút je držiteľom doktorátov z odboru dirigovania z Vysokej školy múzických umení v Bratislave (2007) a z University of Arizona v Tucsoe (2008), získal tiež prestížne Fulbrightovo štipendium. Študoval aj u Gianluigiho Gelmettiho na Accademia Musicale Chigiana v talianskej Siene a u Salvadora Mas Condeho na Wiener Meisterkurse. Martin Majkút je oceňovaný nielen ako dirigent, ale aj ako zbormajster a pravidelne koncertujúci komorný klavirista.

EN: Named a 2016 Emerging Artist by the League of American Orchestras, Martin Majkút has served as Music Director of the Rogue Valley Symphony Orchestra (RVSO) in Ashland, Oregon since 2010. Majkút was born in Bratislava, Czechoslovakia (now Slovakia). He graduated from the State Conservatory in orchestral conducting and piano performance and served as Assistant Conductor of the Slovak Philharmonic while earning his Ph.D. in conducting at the Academy of Performing Arts. Majkút's relationship with the Slovak Philharmonic opened doors for him to additional Slovak orchestras – the Slovak Radio Symphony Orchestra, State Philharmony Košice and the Slovak Sinfonietta, among others. Under the leadership of Dr. Majkút, the RVSO has experienced a remarkable renewal. Majkút has attracted new talent to leadership positions and developed the ensemble. The orchestra is enjoying an unprecedented level of support and enthusiasm in the community. Its educational offerings have significantly expanded and currently include four different programs. The RVSO budget has remained balanced while increasing by 78% between 2010 and 2015. Majkút's ability to inspire the orchestra and deliver exciting, polished and powerful performances results in enthusiastic audiences

and many sold-out concerts. He has been called “amazing, supremely gifted” and “an incomparable, unique and perhaps irreplaceable asset” by the press. Majkút came to the University of Arizona as a Fulbright scholar in 2003. He earned a D.M.A., his second doctorate, in 2008, along with the Distinguished Graduate Student Award. While in Tucson, he served as the Resident Conductor of the Southern Arizona Symphony Orchestra and the Arizona Opera Studio Artist in Conducting. Dr. Majkút studied with Gianluigi Gelmetti at the Accademia Musicale Chigiana in Siena, Italy and Salvador Mas Conde at the Wiener Meisterkurse in Vienna, Austria. Recent guest conducting engagements include Into the Woods at the Wallis Annenberg Center in Beverly Hills, CA and at the Oregon Shakespeare Festival in Ashland, and a return to the Slovak Sinfonietta.

JAKUB ČIŽMAROVIČ (1985)

klavír / piano

SK: Narodil sa v roku 1985 v známej hudobníckej rodine na Slovensku. Žije v Kolíne nad Rýnom. Hre na klavíri sa začal venovať ako deväťročný. Vďaka výnimočnému talentu dosiahol svoje prvé úspechy už v jedenástich rokoch. Získal 1. ceny na klavírných súťažiach v Kolíne nad Rýnom a v Münsteri. Jeho razantný vývoj pokračoval ďalšími oceneniami v roku 1998. Bol finalistom Steinway Piano Competition v Berlíne, ako i Medzinárodnej klavírnej súťaže Carl Czerny v Prahe. V roku 1999 získal opäť 1. cenu na najvýznamnejšej celonemeckej súťaži pre mládež Jugend musiziert. Ďalším ocenením bolo udelenie 1. ceny na Grotrian-Steinweg Wettbewerb v Braunschweigu, kde mu ako prvému účastníkovi vôbec bola udelená i špeciálna cena významného klavírneho pedagóga – Cena Karla-Heinza Kämmerlinga. Rad úspechov mladého klaviristu pokračoval aj na medzinárodných klavírných súťažiach: 1. cena v kategórii klavír a titul absolútneho víťaza medzinárodnej hudobnej súťaže na International Music Festival Ueda v japonskom Nagane (2001), 1. cena na medzinárodnej klavírnej súťaži 5. Premio internazionale di interpretazione pianistica „Giuliano Pecar“ (Taliansko, 2005), prestížna cena ministerského predsedu spolkovej krajiny Severné Porýnie-Vestfálsko, udeľovaná mladým umelcom (2007), 3. cena a Cena publika na International Piano Competition „Città di Pinerolo“ (Taliansko, 2012). Prvou učiteľkou Jakuba Čižmaroviča bola jeho matka. Od roku 1998 bol žiakom renomovaného pedagóga prof. Karla-Heinza Kämmerlinga v Hannoveri a od roku 2001 študoval na vysokej škole v Kolíne nad Rýnom v majstrovskej triede Pavla Gililova. Okrem toho sa mladý interpret zúčastnil na viacerých majstrovských kurzoch u osobností, akými sú Lazar Berman, Eugen Indjić, Dmitri Bashkirev, Robert Levin či Andrea Bonatta. Stretnutia s osobnosťami takého formátu, akými sú Vladimir Ashkenazy, Cyprien Katsaris, Ádám Fischer, Zoltán Kocsis a Gerd Albrecht, boli takisto pre mladého klaviristu veľkým umeleckým im-

pulzom. Po dosiahnutí najvyššieho stupňa vzdelania v nemeckých spolkových krajinách (tzv. Konzertexamen) sa rozhodol Jakub Čižmarovič zdokonaľiť svoje interpretačné umenie postgraduálnym štúdiom na Universität Mozarteum v Salzburgu u významného francúzskeho pedagóga Jacquesa Rouviera. Prvý výstup s orchestrom absolvoval Jakub Čižmarovič už ako trinásťročný. V šiestnástich rokoch debutoval v Kolínskej filharmonii s Gürzenich-Orchester Köln pod taktovkou Jamesa Conlona, kde predviedol v rámci abonementného cyklu Chopinov Klavírny koncert č. 1 e mol. Napriek svojmu mladému veku koncertoval ako sólista s mnohými orchestrami: Gürzenich-Orchester Köln, WDR Rundfunkorchester, Staatskapelle Halle, Westdeutsche Sinfonia, Norddeutsche Philharmonie Rostock, Kölner Kammerorchester, Bergische Symphoniker, Sinfonieorchester Aachen, Neubrandenburger Philharmonie, Neue Philharmonie Westfalen, Nordwestdeutsche Philharmonie, Slovenská filharmonia, Štátna filharmonia Košice, Štátny komorný orchester Žilina, Symfonický orchester Slovenského rozhlasu, Sinfonia Varsovia, Orchestre Philharmonique de Liège, Korean Symphony Orchestra, Sung Hwan Lee Orchestra, Korean Chamber Orchestra, Rotterdam Philharmonic Orchestra ako i svetoznámy Chicago Symphony Orchestra. Spolupracoval s radom dirigentov: James Conlon, Markus Stenz, Dirk Joeres, Marcus Bosch, Matthias Foremny, David Geringas, Pascal Rophé, Stefan Soltesz, Helmut Müller-Brühl, Oliver Leo Schmidt, Jarosław Lipke, Romely Pfund, Martin Studer-Müller, Peter Kuhn, Johannes Wildner, Min Kim, Toshiyuki Kamioka, András Ligeti, Jerzy Swoboda, Leoš Svárovský, Bystrík Režucha, Rastislav Štúr a Mario Košík. Jakub Čižmarovič vystúpil na mnohých významných festivaloch: Ravinia Festival (USA), Nagano Music Festival (Japonsko), Music Festival Biarritz (Francúzsko), Orpheo Festival (Holandsko), Bratislavské hudobné slávnosti (Slovensko), Klavierfestival Ruhr, Festspiele Mecklenburg-Vorpommern, Braunschweig Classix Festival, Best of NRW, Sommerclassics (Nemecko) a absolvoval rad koncertných turné v Ázii (Kórea, Čína) s orchestrom, ako aj so sólovými recitálmi. Jakub Čižmarovič uskutočnil viacero nahrávok pre Nemecký rozhlas – WDR. CD so živými nahrávkami diel S. Prokofieva (Récital Prokofiev de Jakub Cizmarovic) vyšlo vo Francúzsku. Jeho de-

butový album s dielami R. Schumanna a F. Liszta (BMG – Arte Nova Classics) vzbudil pozornosť odbornej kritiky, ktorá Čižmaroviča zaradila medzi najväčšie talenty jeho generácie. V roku 2006 nahral so Štátnym komorným orchestrom Žilina pod vedením svojho otca, Juraja Čižmaroviča, v rámci Mozartovho roka CD Mozart: Piano Concertos (Diskant).

EN: Jakub Čižmarovič was born in Slovakia in 1985 into a family of musicians and lives in Cologne today. At the age of nine he discovered his passion for the piano and immediately embarked on a breathtaking progress on his instrument, accompanied by considerable successes at various competitions. He was a finalist of the Steinway-Competition in Berlin as well as of the Carl Czerny International Piano Competition in Prague. Already in 1999 he won the 1st prize at the federal Jugend musiziert Competition, as well as the 1st prize of the Grottrian-Steinweg-Competition in Braunschweig, where he was presented with the Karl-Heinz Kämmerling Special Award, the first participant ever to receive this. The highlight of his accomplishments so far is his 1st prize in the piano category and the Grand Prix of the Overall Competition International Music Festa Ueda organised by the Nagano International Music Festa Japan in 2001.

In 2005 Jakub Čižmarovič won the 1st prize at the International Piano Competition 5. Premio Internazionale di interpretazione pianistica Giuliano Pecar. In 2012 he won third prize and audience prize at the International Piano Competition Città di Pinerolo.

A year later he was granted the award for the most promising young artist of the state of North Rhine-Westphalia.

Jakub Čižmarovič received his first piano lessons from his mother. Thereafter he became a pupil of Prof. Kämmerling in Hannover. From 2001 he studied with Prof. Gililov. From 2003 he furthered his studies at Gililov's master class at the Cologne University of Music, where he graduated in 2012. At present he is a postgraduate student at the Mozearteum University Salzburg under Prof. Jacques Rouvier. Frequent participations at master classes, including with Lazar Berman and Dmitri

Bashkirov, present an essential artistic enrichment for Jakub Čižmarovič.

At the age of sixteen, Jakub Čižmarovič made his début at the Kölner Philharmonie, playing Chopin's first piano concerto with the Gürzenich Orchestra Köln under the baton of James Conlon. Jakub Čižmarovič reunited with the Gürzenich Orchestra in 2005 and 2008 conducted by musical director Markus Stenz. A public performance at the Festival Best of NRW followed in 2002. In the same year he debuted as the youngest artist at the Ruhr Piano Festival, where he enthused his audience and critics alike. Following this success, in 2004 he was invited once more to the Ruhr Piano Festival to play two piano concertos with the Cologne Chamber Orchestra, under the musical direction of Helmut Müller-Brühl. This was intended as an opening to the complete Mozart cycle of the festival. He has given a number of guest performances with recitals, amongst them in the Essen Philharmonics, at the Music Festival Biarritz in France and the Dutch Orpheo Festival. Jakub Čižmarovič continues to give concerts in Germany, Slovakia and numerous other European countries. With the Slovakian Philharmonic Orchestra Jakub Čižmarovič returned to the Kölner Philharmonie twice, in 2003 and 2006. In 2004 he was invited as soloist of the Korean Symphony Orchestra on a tour to South Korea. Shortly afterwards he played with the Norddeutsche Philharmonie Rostock, under the baton of David Geringas.

His debut in the United States at the famous Ravinia Festival was much acclaimed. In addition to two Mozart piano concertos, accompanied by the Chicago Symphony Orchestra and conducted by James Conlon, Jakub Čižmarovič also played a solo performance enthusiastically received by the audience. His co-operation with James Conlon continued in May 2007, when Jakub Čižmarovič played with the Rotterdam Philharmonic Orchestra.

In 2007 Jakub Čižmarovič performed both piano concertos by Johannes Brahms several times, amongst others with the Staatskapelle Halle as a guest performance at the Konzerthaus Berlin. On tour with the Philharmonique de Liège, he played Prokofiev's 2nd piano concerto in March 2008.

The highlights in 2009 included concerts with the Korean Chamber Orchestra and a tour through China, with more than 20 performances. In December 2009 he appeared as a soloist at the Bratislava Music Festival with Gershwin's Piano Concerto in F, accompanied by the WDR Radio-orchestra Cologne. In 2010 he had concerts at the Classic young stars Festival in Hamburg and Berlin. He also returned to South Korea to perform Beethoven's Triple Concerto with the Hwan Orchestra.

A live recording with the works of Prokofiev has been released in France. Jakub Čižmarovič's recording of works by Schumann and Liszt appeared in October 2004 on the "BMG Arte Nova Classics" Label, receiving the highest rating of the journal "FONO FORUM" in the field of performance. As a contribution to the Mozart-year 2006, Jakub Čižmarovič played three of the master's concertos in Slovakia (Diskant Label).

SLOVENSKÝ MLÁDEŽNÍCKY ORCHESTER

SLOVAK YOUTH ORCHESTRA

Slovenský mládežnícky orchester vznikol z iniciatívy Hudobného centra v nadväznosti na niekdajšiu Hudobnú mládež Slovenska. Cieľom projektu je podporovanie prípravy mladej generácie hudobníkov na pôsobenie v profesionálnej praxi, ako aj celkové pozdvihnutie úrovne slovenského mládežníckeho interpretačného umenia. Orchester ponúka príležitosť študentom a mladým umelcom nadobudnúť prostredníctvom štýlovo rôznorodej dramaturgie cenné skúsenosti v oblasti orchestrálnej, ale tiež komornej hry, práce s dirigentom či sólovými hráčmi.

Základ Slovenského mládežníckeho orchestra tvorí viac než 50 hudobníkov vo veku 16 až 29 rokov, ktorí úspešne absolvovali konkurzy na pôde štátnych konzervatórií v Banskej Bystrici, Žiline, Košiciach a Bratislave.

Na príprave dnešného koncertného programu sa intenzívne podieľali pedagógovia nástrojových skupín: Jozef Horváth (sláčikové nástroje, Slovenská filharmónia), Ronald Šebesta (drevené dychové nástroje, Symfonický orchester Slovenského rozhlasu), Albert Hrubovčák (plechové dychové nástroje, Slovenská filharmónia) a Kiril Stoyanov (bicie nástroje, Slovenská filharmónia).

V roku 2017 absolvuje Slovenský mládežnícky orchester 10-dňové letné sústredenie v Nitre, ktoré bude zakončené koncertom na 62. ročníku Piešťanského festivalu pod taktovkou renomovaného holandského dirigenta Davida Porcelijna. Súčasťou letného sústredenia budú aj workshopy komornej hudby.

The Slovak Youth Orchestra was initiated by the Music Centre Slovakia with regard to the tradition of the Jeunesses Musicales of Slovakia in order to support education of the young generation of professional musicians and to develop level of performing art in Slovakia. Helping them to gain new experiences, the orchestra offers to students of Slovak music schools and young musicians opportunities to study and perform symphonic repertoire with renowned conductors and soloists, as well as to attend workshops of chamber music by various composers under professional tuition.

The Slovak Youth Orchestra is currently based on more than 50 young musicians aged between 16 and 29, who succeeded at auditions at the state conservatories in Banská Bystrica, Žilina, Košice and Bratislava.

Rehearsals of tonight's programme were realized in close co-operation with renowned musicians as tutors of the instrumental sections: Jozef Horváth (strings, Slovak Philharmonic), Ronald Šebesta (woodwinds, Slovak Radio Symphony Orchestra), Albert Hrubovčák (brass instruments, Slovak Philharmonic) and Kiril Stoyanov (percussions, Slovak Philharmonic).

In 2017 members of the Slovak Youth Orchestra will attend a summer music campus in Nitra, concluded by a concert at the 62nd edition of the Piešťany International Music Festival under the baton of the Dutch conductor David Porcelijn. Along with orchestra workshops also chamber music master classes will be part of the orchestra's summer session.

SLOVENSKÝ MLÁDEŽNÍCKY ORCHESTER

SLOVAK YOUTH ORCHESTRA

1. husle / 1st violin

<i>Radomír Cikatricis</i>	<i>Slovenská filharmónia / Slovak Philharmonic</i>
Petra Pálková	Konzervatórium v Bratislave / Conservatory in Bratislava
Karolína Krigovská	Konzervatórium v Bratislave / Conservatory in Bratislava
Kamila Dujavová	Konzervatórium v Bratislave / Conservatory in Bratislava
Zuzana Klimantová	Konzervatórium v Bratislave / Conservatory in Bratislava
Stanislava Vozárová	Fakulta múzických umení AKU, Banská Bystrica / Faculty of Performing Arts of the Academy of Arts, Banská Bystrica
Milan Plavucha	Konzervatórium Jána Levoslava Bellu, Banská Bystrica / Ján Levoslav Bella Conservatory, Banská Bystrica
Olívia Kriváňová	Konzervatórium v Bratislave / Conservatory in Bratislava
Jana Macíková	Hudobná a tanečná fakulta VŠMU, Bratislava / Music and Dance Faculty of the Academy of Performing Arts, Bratislava
Leoš Farkaš	a. h.

2. husle / 2nd violin

Marek Juráš	Universität für Musik und darstellende Kunst Wien
Alžbeta Godovičová	Konzervatórium v Bratislave / Conservatory in Bratislava
Viktória Strelcová	Konzervatórium v Bratislave / Conservatory in Bratislava
Tatiana Onderíková	Konzervatórium v Bratislave / Conservatory in Bratislava
Pavla Pisárová	Konzervatórium v Bratislave / Conservatory in Bratislava
Ivana Kaličiaková	Konzervatórium v Bratislave / Conservatory in Bratislava
Andrej Turčín	a. h.
Susanne Isenberg	a. h.

Viola / Viola

<i>Bálint Kovács</i>	<i>Slovenská filharmónia / Slovak Philharmonic</i>
Jaroslava Hakeľová	Fakulta múzických umení AKU, Banská Bystrica / Faculty of Performing Arts of the Academy of Arts, Banská Bystrica
Ondrej Briš	Konzervatórium Žilina / Conservatory Žilina
Mária Ščerbáková	Konzervatórium v Košiciach / Conservatory in Košice
Júlia Urdová	a. h.

Violončelo / Cello

<i>Andrej Gál</i>	<i>Slovenský komorný orchester / Slovak Chamber Orchestra</i>
Mikuláš Tuhý	Hudobná a tanečná fakulta VŠMU, Bratislava / Music and Dance Faculty of the Academy of Performing Arts, Bratislava

Alexandra Kubinová	Hudobná a tanečná fakulta VŠMU, Bratislava / Music and Dance Faculty of the Academy of Performing Arts, Bratislava
Patrik Zastko	Konzervatórium v Košiciach / Conservatory in Košice

Kontrabas / Double Bass

Petra Červenková	Konzervatórium v Bratislave / Conservatory in Bratislava
Adam Bíro	Konzervatórium Jána Levoslava Bellu, Banská Bystrica / Ján Levoslav Bella Conservatory, Banská Bystrica
Matúš Bučko	Konzervatórium Jána Levoslava Bellu, Banská Bystrica / Ján Levoslav Bella Conservatory, Banská Bystrica

Flauta / Flute

Radka Kolcúnová	Hudobná a tanečná fakulta VŠMU, Bratislava / Music and Dance Faculty of the Academy of Performing Arts, Bratislava
Ivana Klesniaková	Konzervatórium Jána Levoslava Bellu, Banská Bystrica / Ján Levoslav Bella Conservatory, Banská Bystrica
Lucia Verčimáková	Cirkevné konzervatórium v Bratislave / Church Conservatory, Bratislava

Hoboj / Oboe

Alžbeta Struňáková	Konzervatórium v Bratislave / Conservatory in Bratislava
Michaela Philippi	Fakulta múzických umení AKU, Banská Bystrica / Faculty of Performing Arts of the Academy of Arts, Banská Bystrica

Klarinet / Clarinet

Matej Veselka	Konzervatórium v Bratislave / Conservatory in Bratislava
Sára Juriková	Fakulta múzických umení AKU, Banská Bystrica / Faculty of Performing Arts of the Academy of Arts, Banská Bystrica

Anglický roh / English horn

Peter Ulmann	Hudobná a tanečná fakulta VŠMU, Bratislava / Music and Dance Faculty of the Academy of Performing Arts, Bratislava
--------------	---

Fagot / Bassoon

Samuel Berčík	Pražské konzervatórium / Prague Conservatory
Jozef Rotter	a. h.

Lesný roh / French horn

Dominika Gúberová	Konzervatórium Žilina / Conservatory Žilina
Šimon Pajtinka	Konzervatórium Žilina / Conservatory Žilina
Juraj Ofúkaný	a. h.
Stanislav Ryban	a. h.

Trúbka / Trumpet

Dominik Gura	Konzervatórium v Košiciach / Conservatory in Košice
Jozef Čapák	Konzervatórium v Bratislave / Conservatory in Bratislava
Ondrej Kadlečík	Konzervatórium v Bratislave / Conservatory in Bratislava
Lada Demová	Konzervatórium v Bratislave / Conservatory in Bratislava

Trombón / Trombone

František Vincúr	Konzervatórium Žilina / Conservatory Žilina
Matúš Krpelan	Konzervatórium Žilina / Conservatory Žilina
Roman Toman	Konzervatórium Žilina / Conservatory Žilina
Martin Panák	Konzervatórium Žilina / Conservatory Žilina

Tuba / Tuba

Tomáš Bachan	Súkromné konzervatórium v Nitre / Private Conservatory in Nitra
--------------	---

Harfa / Harp

Alica Mitková	a. h.
---------------	-------

Tympany & bicie nástroje / Timpani & percussion

Filip Kúdela	Konzervatórium v Bratislave / Conservatory in Bratislava
Adrián Polovka	Konzervatórium Jozefa Adamoviča, Košice / Jozef Adamovič Conservatory, Košice
Adam Druga	Konzervatórium Jána Levoslava Bellu Banská Bystrica / Ján Levoslav Bella Conservatory, Banská Bystrica
Christopher Geci	Konzervatórium Jozefa Adamoviča, Košice / Jozef Adamovič Conservatory, Košice

Slovenský mládežnícky orchester, sólista Dalibor Karvay,
dirigent Martin Majkút, Bratislava, august 2016 /
*Slovak Youth Orchestra, soloist Dalibor Karvay,
conductor Martin Majkút, Bratislava, August 2016*

SOBOTA

8. 4. – 19:00

ZÁVEREČNÝ KONCERT

Symfonický orchester Slovenského rozhlasu

Jiří Rožeň, *dirigent* (Česká republika)

Sergey Malov, *viola* (Rusko)

György Ligeti (1923 – 2006)

Rumunský koncert

15´

Andantino

Allegro vivace

Adagio ma non troppo

Molto vivace. Presto

Béla Bartók (1881 – 1945)

Koncert pre violu a orchester Sz. 120 / BB 128

25´

Moderato

Adagio religioso

Allegro vivace

Ladislav Burlas (1927)

Planctus pre sláčikový orchester

10´

Miloslav Kabeláč (1908 – 1979)

Symfónia č. 4 A dur „Camerata“ op. 36

30´

Grave

Presto

Lento

Allegro

SATURDAY

8TH APRIL, 7 P. M.

CLOSING CONCERT

Slovak Radio Symphony Orchestra

Jiří Rožeň, *conductor* (Czech Republic)

Sergey Malov, *viola* (Russia)

György Ligeti (1923 – 2006)

Concert Românesc

15'

Andantino

Allegro vivace

Adagio ma non troppo

Molto vivace. Presto

Béla Bartók (1881 – 1945)

Concerto for Viola and Orchestra Sz. 120 / BB 128 25'

Moderato

Adagio religioso

Allegro vivace

Ladislav Burlas (1927)

Planctus for string orchestra

10'

Miloslav Kabeláč (1908 – 1979)

Symphony No. 4 in A major „Camerata“ Op. 36 30'

Grave

Presto

Lento

Allegro

Pohnuté dejiny strednej Európy s dvomi svetovými vojnami a nasledujúcimi totalitnými režimami poznačili v 20. storočí osudy viacerých hudobných tvorcov, ktorí kvôli tomu museli opustiť svoju domovinu (Bartók, Ligeti), boli vystavení prezekúciám i ostrakizovaniu (Kabeláč) a žili a tvorili pod vplyvom spoločenských tráum (Burlas) – napriek tomu skomponovali diela, v ktorých sa ich skúsenosť javí ako univerzálna aj desaťročia po vzniku týchto skladieb. Keď **György Ligeti** (1923 – 2006) – jeden z trojice maďarských géniov hudby 20. storočia (Bartók, Ligeti, Kurtág) – protestoval proti tomu, že jeho dnes už ikonické diela *Atmosphères*, *Rekviem*, *Lux aeterna* a *Aventures* boli použité v kultovom sci-fi filme známeho amerického režiséra Stanleyho Kubricka 2001: *Vesmírna odysea* (1968) bez jeho vedomia, dostal od tvorcov arogantnú odpoveď, že za podobnú propagáciu svojej hudby by mal byť vlastne vďačný. Faktom je, že tento pirátsky počin mal napokon v istom zmysle pozitívny dopad na širšiu recepciu hudby tohto originálneho predstaviteľa hudobnej avantgardy, ktorý sa nikdy nestal príslušníkom žiadnej školy ani vyznávačom jedného štýlového smerovania. „*Keď sa človek stane členom nejakého klubu, začne bez toho, aby si to prial či uvedomoval, preberať určité zvyklosti, čo sa má a čo nie. (...) Musíme nájsť spôsob, ako sa nevracať, ale ani nepokračovať v avantgarde. Som vo väzení: jedným múrom je avantgarda, druhým minulosť a ja chcem uniknúť,*“ charakterizoval skladateľ svoju pozíciu začiatkom 90. rokov minulého storočia. Tento únik pripomína slobodou prístupu k rozmanitým inšpiračným zdrojom Stravinského: Ligeti sa bez predsudkov inšpiroval renesančnými omšami, Lisztovou virtuozitou, karibskou hudbou či africkou polyfóniou. Zmienенý únik však možno tiež považovať za opojenie slobodou, o ktorú musel Ligeti ako maďarský Žid narodený v Sedmohradsku až do svojej emigrácie na Západ bojovať – s nacionalistami, fašistami (veľká časť jeho rodiny zomrela v koncentračných táboroch) i s komunistami. Po skončení štúdia na Hudobnej akadémii Ferenca Liszta sa skladateľ vybral podobne ako mnohí jeho kolegovia najskôr po stopách Bartóka a Kodálya. Nielen symbolicky, ale i doslovne. V roku 1949 podnikol dlhšiu cestu po Transylvánii, počas ktorej zozbieral niekoľko stovák ľudových nápevov. Výsledkom bola rozsiahla teoretická práca o improvizovanej polyfónii a harmonických princípoch v rumunskej hudbe a viacero diel, ktoré vznikli ako inšpirácia prejavmi tejto ľudovej kultúry. Patrí medzi ne aj **Rumunský koncert** (1951). Začiatkom 50. rokov 20. storočia však už bolo Ligetimu jasné, že folklorizmus nemôže byť jeho cestou. Onedlho vtrhli do Maďarska Rusi (1956) a na skladateľa čakala úplne iná odysea – ľudská i umelecká. V rámci nej zavítal v roku 1969 ako hosť aj na legendárne Smolenické semináre a na Slovensko sa symbolicky vrátil po roku 1989 na prvý ročník Medzinárodného festivalu súčasnej hudby Melos-Étos.

Kým Ligeti bol na Slovensku hosťom, **Béla Bartók** (1881 – 1945) tu bol v istom zmysle doma. Jeho pôsobenie v dnešnej Bratislave pripomínajú dve pamätné tabule. Tá na Špitálskej ulici je na dome, v ktorom v rokoch 1894 až 1908 žil. Bartók prišiel do Bratislavy ako trinásťročný, keď jeho matka Paula, rodáčka z Turčianskeho Svätého Martina, získala v meste miesto učiteľky. Na Kráľovskom maďarskom katolíckom gymnáziu stretol priateľov a budúcich kolegov Ernő Dohnányiho (1877 – 1960) a Alexandra Albrechta (1885 – 1958). S Albrechtom, skladateľom a dirigentom Cirkevného hudobného spolku pri Dóme sv. Martina, ktorý fungoval pri Dóme svätého Martina, spájalo Bartóka priateľstvo, ktoré pretrvalo až do atmosférou v horthyovskom Maďarsku vynúteného odchodu skladateľa do USA. „*Ku gymnáziu, ktoré sme navštevovali, patrila malá kaplnka. Na nedeľnej omši hrával na organe vždy niektorý zo študentov (...) Béla Bartók bol jedným z nich, pred ním to bol Ernő Dohnányi; jeho nasledovníkom som bol zase ja,*“ píše v spomienkach na Bartóka Albrecht, ktorý sa po škole stal jeho žiakom na Hudobnej akadé-

mii Ferenc Liszt v Budapešti. Miesto, ktoré opisuje, je kostol Klarisiek. Na budove priliehajú kláštor, kde vtedy sídlilo katolícke gymnázium, je druhá z pamätných tabúl pripomínajúcich skladateľa. Na jeho osobitý jazyk mal zásadný vplyv kontakt so slovenskou ľudovou hudbou (Bartók zapísal a analyzoval veľké množstvo ľudových piesní, ktoré ponúkol na vydanie Matici slovenskej), ako to sám napísal v liste rumunskému muzikológovi Octavianovi Beauovi: „*Moje dielo, vyrastajúce z troch zdrojov (maďarskej, rumunskej a slovenskej hudby), možno chápať ako stelesnenie konceptu jednoty, ktorá je v dnešnom Maďarsku taká zdôrazňovaná. No môj vlastný postoj, ktorého som si vedomý, odkedy som sa začal považovať za skladateľa, je bratstvo všetkých ľudí, bratstvo napriek vojnám a konfliktom. A tejto myšlienke sa snažím slúžiť svojou hudbou ako len najlepšie viem.*“ Bartókov Koncert pre violu a orchester (1945) patrí k posledným dielam skladateľa. „*Váš violový koncert je už v skici, takže treba napísať len partitúru, a to, takpovediac znamená iba mechanickú prácu. Ak mi do toho nič nepríde, v priebehu piatich-šiestich týždňov to môžem dokončiť,*“ napísal Bartók v liste, ktorého adresátom bol známy americký violista William Primerose, objednávatel' kompozície. V rovnakom čase Bartók pracoval aj na 3. *klavírnom koncerte*, ktorý pred týmto dielom pri zhoršujúcom sa zdravotnom stave upredostnil (komponoval ho na narodeniny svojej manželky Dity) a skladbu napokon inštrumentoval na základe skice jeho priateľ Tibor Serly. Bartók pred definitívnym dokončením obidvoch koncertov zomrel v septembri roku 1945 v New Yorku na leukémiu. Dielo, o ktorého autentickosti vedú znalci diskusie (T. Tallián píše, že ho ako celok nemožno pokladať za Bartókov výtvor), neskôr revidoval skladateľov syn Péter spolu s Primeroseovým žiakom Paulom Neubauerom (1995), autorom ďalšej verzie je Csaba Erdélyi. Skladba mala premiéru v roku 1949, Minneapolský symfonický orchester dirigoval Antal Doráti.

Jubilujúci **Ladislav Burlas** (1927) patrí spolu s nestorom modernej slovenskej muzikológie Jozefom Kresánkom (1913 – 1986) a svojimi generačnými súpútnikmi Ivanom Hrušovským (1927 – 2001) a Otom Ferenczym (1921 – 2000) k všestranným tvorivým osobnostiam, ktoré zanechali v slovenskej hudobnej kultúre stopu ako skladatelia, teoretici i pedagógovia. Burlasovým prvým učiteľom hudby bol Mikuláš Schneider-Trnavský, po absolvovaní trnavského gymnázia študoval estetiku a hudobnú vedu na Univerzite Komenského a kompozíciu na konzervatóriu a VŠMU v triede Alexandra Moyzesa (1906 – 1984). Pôsobil na Filozofickej fakulte UK, VŠMU, Ústave hudobnej vedy, na Akadémii umení v Banskej Bystrici a v mnohých verejných funkciách. Záujem o aktuálne hudobné dianie doma i v zahraničí ho v roku 1957 priviedol k napísaniu polemického článku *Myšlienky o vývine národnej hudby* (Slovenská hudba 2/1957), v ktorom ako teoretik obhajuje orientáciu svojej generácie na vtedajšie moderné smerovanie európskej hudby. Vo vlastnej tvorbe však Burlas v rovnakom čase zotrval pri rozvíjaní domácej tradície. Impulzy k novej expresivite, ako aj prehodnotenie narábania s folklórnymi inšpiračnými zdrojmi, predstavoval pre skladateľa okrem techník Novej hudby i kontakt s tvorbou Bélu Bartóka, ktorou sa vo viacerých svojich textoch zaoberal aj ako teoretik. Ľudovými plačkami (ale i historickými topoi lamentácií) inšpirovaný **Plancus** (1968), v ktorom sa modálne štruktúry spájajú s klastami, patrí do okruhu týchto inšpiračných zdrojov. Skladbu, ktorá získala cenu Zväzu slovenských skladateľov a Slovenského hudobného fondu (1969), možno spolu s Moyzesovou 8. symfóniou zaradiť k najvýraznejším reakciám domácich tvorcov na tragické udalosti z augusta 1968 (hoci to jej autor po nástupe normalizácie poprel). Vladimír Čížik v Slovenskej hudbe (2/1969) po premiére kompozície Slovenským komorným orchestrom napísal, že je „...*zatiaľ prvou slovenskou koncertnou skladbou, ktorá vznikla*

v bezprostrednej blízkosti tragických augustových dní, ... hudobná reč je líčením ponurej tragiky, beznádeje, ale i tvrdého vzopretia sa realite a hrdého vzdoru...“ Posolstvo obidvoch diel bolo v dobe ich vzniku také zjavné, že sa napriek spoločenskému statusu svojich tvorcov dostali na index a ich nahrávky vznikli až po roku 1989. Planctus nahral Slovenský komorný orchester pod vedením Bohdana Warchala, Moyzesovu symfóniu Symfonický orchester Slovenského rozhlasu pod taktovkou Ladislava Slováka.

Český skladateľ a dirigent **Miloslav Kabeláč** (1908 – 1979) je vo svojej domovine spolu s Dvořákom a Martinů považovaný za popredného symfonika. Ako študent bol na Pražskom konzervatóriu žiakom Karla Boleslava Jiráka, Erwina Schulhoffa i experimentálnejšie zameraného Aloisa Hábu, neskôr sa stal na tejto škole pedagógom (do roku 1968). Pôsobil tiež v Českom rozhlase a ako dirigent sa zaslúžil v Česku o uvádzanie diel Schönberga, Hindemitha a Stravinského. V roku 1939 skomponoval na protest proti obsadeniu Československa kantátu Neustupujte, ktorej premiéra zaznela až v roku 1945, symbolicky pri rozhlasovom prenose voľby Edvarda Beneša za československého prezidenta. Podobne ako Ligetiho i českého skladateľa sa počas vojny dotkli rasové zákony (jeho manželka bola Židovka, odmietol sa s ňou rozviesť a musel opustiť prácu v rozhlase), tvoril pod pseudonymom a musel sa skrývať. Hudobník, ktorého zaujímal gregoriánsky chorál, mimoeurópske hudobné kultúry i dianie mimo socialistických krajín, bol opäť umlčaný po roku 1968 (Kabeláčova 8. symfónia je reakciou na vpád vojsk Varšavskej zmluvy) a jeho diela zneli viac v zahraničí než doma. Ťažiskom Kabeláčovej tvorby je osem symfónií, každá pre iné obsadenie. **Symfónia č. 4 A dur „Camerata“** mala premiéru v roku 1959 a patrí medzi jeho najhranejšie diela. Miloslav Kabeláč o svojom diele povedal, že až „čas prípadne nečas“ ukáže jeho hodnotu. V prípade všetkých štyroch diel, ktoré zaznejú na koncerte, možno povedať, že podobne ako ich tvorcovia neľahký test „času i nečasu“ prežili so ctou.

Andrej Šuba

JIŘÍ ROŽEŇ (1991) dirigent / conductor

SK: Jiří Rožeň sa narodil v roku 1991 v Prahe. Ako štrnásťročný bol prijatý na Pražské konzervatórium v odbore dirigovanie (M. Němcová, M. Košler, H. Farkač), ktoré absolvoval v roku 2012. O rok neskôr ukončil bakalárske štúdium orchestrálneho a zborového dirigovania na Universität Mozarteum Salzburg (D. Russell Davies, J. Rotter, H. Drewanz, K. Kamper). V akademickom roku 2014-2015 absolvoval stáž na Zürcher Hochschule der Künste u prof. J. Schlaefliho. V roku 2015 ukončil magisterské štúdium na Hochschule für Musik und Theater Hamburg (U. Windfuhr). Je štipendistom nemeckého programu Dirigentenforum na podporu špičkových dirigentov nastupujúcej generácie. Dirigentské vzdelanie si dopĺňal na majstrovských kurzoch u B. Haitinka, P. Eötvösa, E. de Waarta, D. Robertsona, B. Lubmana, J. Panulu, J. Schlaefliho, M. Poschnera a na dirigentskom seminári Jiřího Bělohávkna na Pražskom konzervatóriu. V súčasnosti je jeho mentorom škótsky dirigent Garry Walker. Jiří Rožeň sa od šiestich rokov venuje tak tiež hre na klavíri, ktorú rozvíjal na gymnáziu Jana Neruda s hudobným zameraním (M. Ballý), neskôr na salzburskom Mozarteu (C. Tanski) a v Hambur-

gu u E. Koroliova. V roku 2006 zvíťazil na súťaži Prague Junior Note, získal Cenu Českého rozhlasu a bol účastníkom kurzu u I. Klánskeho. Je finalistom prestížnej dirigentskej súťaže Donatella Flick LSO Conducting Competition 2014, v rámci ktorej vystúpil v londýnskej Barbican Hall s London Symphony Orchestra, a prebojoval sa do finále súťaže Nestlé and Salzburg Festival Young Conductors Award 2015, vďaka ktorej debutoval na Salzburger Festspiele s orchestrom Camerata Salzburg. V auguste 2016 asistoval Thomasovi Dausgaardovi na festivale BBC PROMS v Londýne a Donaldovi Runniclesovi na Edinburskom festivale, ktorého asistentom bol aj rok predtým pri príprave otváracích koncertov sezóny BBC Scottish Symphony Orchestra v Glasgowe, Edinburhu a Aberdeene. V roku 2016 tiež úspešne debutoval na 71. ročníku festivalu Pražská jar s PKF-Prague Philharmonia a flautistom Yubeenom Kimom a v Glasgowe uviedol operu The Bear Williama Waltona a Mavru Igora Stravinského. Spolupracoval tiež so škótskym súborom súčasnej hudby Red Note Ensemble. V roku 2014 vystúpil na festivale Klangspuren v Innsbrucku v rámci International Ensemble Modern Academy, na Festival Manifeste v Paríži a zaznamenal svoj operný debut s Ravelovou operou Dietä a čary v spolupráci s Hamburgskými symfonikmi. Rok predtým mal jedinečnú možnosť dirigovať Turangalila Symphonie Oliviera Messiaena na Lucerne Festival v rámci Lucerne Festival Academy. V roku 2012 naštudoval a uviedol premiéru opery súčasného nemeckého autora Svena Daiggera Eine Kluge Else na Brücken – Festival für Neue Musik v Rostocku. K špecialitám Jiřího Rožňa patrí súčasná hudba a repertoárové rarity, medzi ktorými majú významné postavenie práve kompozície Miloslava Kabeláča. Jeho štvrtú symfóniu si vybral aj pre svoje finálové vystúpenie v salzburskej súťaži a tiež pre debut na Pražskej jari v minulom roku. Svoj vzťah k tomuto dielu ko-

mentoval pre Český rozhlas takto: „... táto symfónia ma sprevádza už dlhšiu dobu. Jej partitúru som získal už v roku 2012 a hovoril som si, že by som ju niekedy rád uviedol. Uvažoval som o tom, že by som ju dirigoval už na svojom absolventskom koncerte na Pražskom konzervatóriu. Keď som sa dozvedel, že v Salzburgu postupujem do finále dirigentskej súťaže, prvé, čo mi napadlo, bol Kabeláč. Navrhol som to festivalu, ktorý sa mi to snažil vyhovoriť, pretože ostatní finalisti si zvolili Schuberta a Beethovena. A tu zrazu Kabeláč – toto meno tam nikto nepoznal. Snažili sa ma presvedčiť, že by bola predsa len lepšia nejaká klasika, Mozart, Beethoven..., na čo som povedal: nie, ja chcem Kabeláča!“

EN: Jiří Rožeň was born in Prague in 1991. At the age of 14 he was accepted in the Prague Conservatory in the department of conducting, where he studied with M. Němcová, M. Košler and H. Farkač, in whose class he graduated in 2012. A year later he concluded his baccalaureate studies of orchestral and choral conducting at the Universität Mozarteum Salzburg, where he studied with D. Russell Davis, J. Rotter, H. Drewanz and K. Kamper. In the academic year 2014-2015 he completed a placement at the Zürcher Hochschule der Künste with J. Schlaefli. In 2015 he concluded his Master's Study at the Hochschule für Musik und Theater Hamburg in the class of U. Windfuhr. He is a stipendiary of Dirigentenforum, the German programme for the support of top-ranking conductors of the rising generation.

He has extended his education with active participation in master classes with B. Haitink, P. Eötvös, E. de Waart, D. Robertson, B. Lubman, J. Panuly, J. Schlaefli, M. Poschner, and at the conducting seminar of J. Bělohlávek at the Prague Conservatory.

Jiří Rožeň has been engaged in playing the piano from the age of six, gradually developing his skills during secondary school study at the Jan Neruda Gymnázium with musical guidance by M. Ballý, then at the Salzburg Mozarteum with Prof. C. Tansky and in Hamburg with E. Koroliov. In 2006 he won the Prague Junior Note Competition and the Czech Radio Prize and he took part in a course with I. Klánský.

He was a finalist of the prestigious conducting competition Donatella Flick LSO Conducting Competition 2014, where he appeared in London's Barbican Hall with the London Symphony Orchestra. He likewise went on to the final of the Nestlé Competition and the Salzburg Festival Young Conductors Award 2015, thanks to which in August 2015 he made his debut at the Salzburger Festspiele with the Camerata Salzburg Orchestra.

From September 2015 he will hold the position of assistant to the Chief Conductor of the BBC Scottish Symphony Orchestra D. Runniclese and his successor T. Dausgaard and Leverhulme Conducting Fellow at the Royal Conservatoire of Scotland. This prestigious position will enable him to collaborate with G. Walker, Royal Scottish National Orchestra, Red Note Ensemble, Scottish Opera and all ensembles of the Royal Conservatoire of Scotland.

Orchestras which he has conducted at concerts, master courses and competitions include, among others: London Symphony Orchestra, Orchestre Philharmonique de Radio France, Royal Flemish Philharmonic, Musikkollegium Winterthur, Hamburger Symphoniker, Lucerne Festival Academy Orchestra, Österreichisches Ensemble für Neue Musik, Bremer Philharmoniker, Philharmonie Südwestfalen, Nürnberger Symphoniker, Bad Reichenhaller Philharmonie, Orchestre plovdivské opery, Philharmonisches Kammerorchester Berlin, Royal Conservatoire of Scotland Symphony Orchestra, Guildhall Symphony Orchestra.

His great interest is contemporary music and the rediscovery of little-performed works. In 2014 he appeared at the International Klangspuren Ensemble Modern Academy Festival in Innsbruck and was selected for the Festival Manifest in Paris, and also had his opera debut in Ravel's work *L'enfant et les sortilèges*, accompanied by the Hamburger Symphoniker. In 2013 he had a unique opportunity to conduct the *Turangalila* Symphonie by Olivier Messiaen at the Lucerne Festival.

SERGEY MALOV (1983)

viola / *viola*

SK: Tridsaťtriročný petrohradský rodák je pozoruhodný tým, že sa plnohodnotne venuje trom nástrojom, a to v celej šírke ich repertoáru, tak v sólistickej, ako i komornej oblasti. Popri husliach hrá na viole a na päťstrunovom barokovom nástroji violoncello da spalla (ktorý má rozsah violončela, no pri hre sa drží pod bradou, podobne ako husle a viola) z dielne husliara Dmitrija Badiarova. Ten pre Malova postavil tiež niekoľko barokových huslí, keďže historicky poučená interpretácia tvorí jeden z významných okruhov jeho záujmov. Výborne to dokazuje Malovov album *Hommage à Paganini* (PAN, 2014), kde Malov predstavuje sólové skladby pre všetky tri spomenuté nástroje a popri Paganinim sa tu bok po boku objavujú mená ako Pietro Locatelli, Domenico Gabrielli, ale aj John Corigliano, Garth Knox, Jörg Widmann či Alfred Schnittke. A popritom sa Malov nevyhýba ani zvyčajnej koncertantnej literatúre pre husle resp. violu, v jeho repertoári figurujú koncerty Mozarta, Mendelssohna Bartholdyho, Brahmsa, Sibelia, Bartóka či Prokofieva. Sergey Malov študoval na Univerzite Mozarteum Salzburg a na berlínskej Hochschule für Musik Hanns Eisler (Thomas Riebl, Antje Weithaas, Eberhard Feltz, Andreas Schreiber). Získal víťazstvá na husľových súťažiach Jaschu Heifetza vo Vilniuse (2008), Leopolda Mozarta v Augsburgu (2010) a Michaela Hilila v Aucklande (2011) a na Medzinárodnej violovej súťaži v Tokiu (2010). Ako sólista vystupoval s London Philharmonic, BBC Symphony, Symfonickým orchestrom Bavorského rozhlasu a filharmóniami v Helsinkách, Petrohrade, Moskve a Tokiu a tak tiež so súborom starej hudby Akamus Berlin. Ako komorný hráč bol hosťom na festivaloch komornej hudby vo švajčiarskom Verbieri, Gstaade a fínskom Kuhme.

Okrem nástrojov z dielne Dmitrija Badiarova má Sergey Malov vo svojej zbierke husle Ferdinanda Gagliana (18. stor.), barokové husle Giofreda

Cappu (1678, zapožičané od Jumpstart Jr. Foundation) a violu Pietra Gagginiho (1958, zapožičanú od nadácie Carlo van Neste).

„Po prestávke prišiel Malov s ďalším sólovým kúskom – Ysaïovou Sonátou e mol – a z jej potenciálnych technických úskalí vzišla skutočná hudba. Tranquillo pasáže prvej časti boli čistou poéziou...“, napísal kritik William Dart pre NZ Herald o umelcovom vystúpení v Town Hall v novozélandskom Aucklande v roku 2012.

EN: After receiving degrees from the University of Mozarteum in Salzburg and the Hanns Eisler Hochschule in Berlin, Sergey Malov went on to win major competitions on two instruments: the violin (Heifetz 2008, Mozart 2010, Michael Hill 2011) and the viola (Tokyo 2010). His interest in historically informed performance practices led him to study the baroque violin and more recently the violoncello da spalla. Today he successfully combines all these instruments in recitals, concerts, and recordings. As a concerto soloist he has performed with orchestras including the London Philharmonic, BBC Symphony, Bavarian Radio Symphony, Helsinki Philharmonic, St. Petersburg Philharmonic, Moscow Philharmonic, Tokyo Philharmonic, and the period instrument ensemble Akamus Berlin. A passionate chamber musician, Mr. Malov has been invited to the festivals of Verbier, Gstaad, and Kuhmo, and performs solo recitals on his four instruments. His instrument collection includes a violin by Ferdinando Gagliano, a viola by Pietro Gaggini (1958) on loan from the Foundation Carlo van Neste, a baroque violin by Giofredo Cappa, on loan from the Jump-start Jr. Foundation and a violoncello da spalla built especially for him by Dmitry Badiarov (2011, 2013). On all the modern instruments he uses the most recent strings of Thomastik-Infeld

Vienna. Mr. Malov's repertoire is unusually rich, including solo instrumental works of Gabrieli, Bach, Locatelli, Paganini, Vieuxtemps, Ysaïe, Bartók, Ligeti, Schnittke, and Corigliano, as well as the concertos of Mozart, Beethoven, Mendelssohn, Brahms, Sibelius, Prokofiev, and Bartók. His recent recordings include chamber music by J. Ducros, and an album of solo works by Bach and Bartók. Sergey Malov speaks six languages fluently: his mother tongues Russian and Hungarian, as well as English, German, French and Spanish.

SYMFONICKÝ ORCHESTER SLOVENSKEHO ROZHLASU THE SLOVAK RADIO SYMPHONY ORCHESTRA

SK: Symfonický orchester Slovenského rozhlasu vznikol v roku 1929 ako prvý profesionálny symfonický orchester na Slovensku. Oficiálnym šéfom nového rozhlasového orchestra sa vtedy stal český dirigent František Dyk. Začiatky činnosti orchestra sú spojené s mimoriadnou aktivitou Alexandra Moyzesa, ktorý sa zaslúžil o jeho postupné skvalitňovanie a rozširovanie.

Za dirigentským pultom orchestra sa vystriedali Kornel Schimpl, František Babušek, Krešimir Baranović, Ľudovít Rajter, Richard Týnský, Ladislav Slovák, Bystrík Režucha, Otakar Trhlík, Ondrej Lenárd, Róbert Stankovský, Charles Olivieri-Munroe a Oliver Dohnányi. Súčasným dirigentom orchestra je Mario Košík. S telesom od januára 2015 úzko spolupracuje aj druhý dirigent orchestra Adrian Kokoš.

Prvé slovenské profesionálne symfonické teleso má za sebou takmer deväťdesiat rokov aktívnej činnosti na koncertných pódioch aj v nahrávacích štúdiách. Pravidelne účinkuje na domácej pôde vo Veľkom koncertnom štúdiu Slovenského rozhlasu, odkiaľ sa väčšina jeho koncertov vysiela v priamom rozhlasovom prenose. Orchester realizoval nespočetné množstvo nahrávok pre Opus, Supraphon, Naxos, Marco Polo, Arte Nova a i. Orchester premiérovito uviedol mnohé diela slovenských aj zahraničných skladateľov a často nahráva hudbu k filmom. SOSR spolupracoval s poprednými dirigentmi (Ch. Mackerras, N. Järvi, K. Trevor, A. Paris, F. Haider, A. Mogrelia, D. Porcelijn, V. Spivakov, Y. Kamdzhalov a i.) a vynikajúcimi domácimi aj zahraničnými sólistami, medzi ktorých patria napríklad Anna Netrebko, Yusif Eyvazov, Boris Berezovskij, Daniel Ottensamer, Dana Ciocarlie, Alena Baeva, Andrey Yaroshinsky, Edita Gruberová, Jiří Barta, Dalibor Karvay, Milan Paľa a ďalší.

Okrem pravidelných domácich koncertov sa orchester predstavil aj na významných koncertoch v zahraničí. Hostoval napríklad v Rakúsku, Nemecku, Maďarsku, Španielsku či Japonsku, viackrát vystúpil v prestížnom Musikvereine vo Viedni,

vo Filharmónii Essen, v Klagenfurte aj Japonsku. Nedávno orchester prijal pozvanie na turné v Nemecku, Číne, Španielsku i na prestížny festival Printemps des Arts v Monaku. Od roku 2016 participuje na produkcii operných predstavení v kameňolome St. Margarethen. Orchester má na konte aj niekoľko crossover projektov, ako napr. Korben Dallas Symphony. Výraznou udalosťou v aktivitách orchestra je napríklad aj premiérová nahrávka opery Ermanna Wolfa-Ferrariho Šperky Madony.

EN: The Slovak Radio Symphony Orchestra (SOSR) was established in 1929 as the first professional symphony orchestra in Slovakia. The Czech conductor František Dyk was then appointed to be the official leader of the orchestra. Over the years the Orchestra was led by many outstanding personalities as chief conductors or main conductors including Kornel Schimpl, František Babušek, Krešimir Baranović, Ľudovít Rajter, Richard Týnský, Ladislav Slovák, Bystrík Režucha, Ondrej Lenárd, Róbert Stankovský, Charles Olivieri Munroe and Oliver Dohnányi. The Orchestra is currently led by chief conductor Mario Košík. Since January 2015 Adrian Kokoš has cooperated with the Orchestra as second conductor. Nowadays SOSR has a history of almost ninety years of intensive activity in concert halls as well as recording studios. It performs regularly at home, in the Large Concert Studio of the Slovak Radio and most of the concerts are broadcast live. In the past the ensemble has also successfully recorded for publishers such as Opus, Supraphon, Naxos, Marco Polo, Arte Nova and others. The Orchestra premiered many works of Slovak as well as foreign composers and often engages in recording music for movies. SOSR performs with important guest conductors such as Charles Mackerras, Neeme Järvi, Kirk Trevor, Alain Paris, Friedrich Haider, Andrew Mogrelia, David Porcelijn, Valentin Spivakov, Yordan Kamdzhaliyov and others. Many excellent

soloists from Slovakia and abroad have already performed with the Orchestra such as Anna Netrebko, Yusif Eyvazov, Boris Berezovskij, Daniel Ottensamer, Dana Ciocarlie, Alena Baeva, Andrey Yaroshinsky, Edita Gruberová, Jiří Báša, Dalibor Karvay, Milan Pala and others. The Orchestra regularly performs at music festivals in Slovakia, such as the Bratislava Music Festival, New Slovak Music Festival, Melos-Ethos, Allegretto Žilina or Radio_Head Awards Festival. SOSR is also welcome at concert stages abroad and gave concerts for instance in Austria, Germany, Hungary, Spain or Japan. It performed several times at the prestigious Viennese Musikverein, in the Philharmonie in Essen, in Klagenfurt as well as in Japan. Recently the Orchestra accepted an invitation to stage concert tours in Germany, China, Spain as well as at the reputable Printemps des Arts Festival in Monaco. Since 2016 SOSR has participated in opera productions at the St. Margarethen Opera Festival staged in the St. Margarethen quarry. The Orchestra co-operated also in several crossover projects such as the Korben Dallas Symphony. One of the important activities of SOSR includes for instance also the premiere recording of the opera by Ermanno Wolf-Ferrari: The Jewels of the Madonna (I gioielli della Madonna).

OLIVIER MESSIAEN

TECHNIKA MÔJHO
HUDOBNÉHO JAZYKA

Text s hudobnými príkladmi

Nájdete vo vybraných kníhkupectvách
alebo na **www.hc.sk**

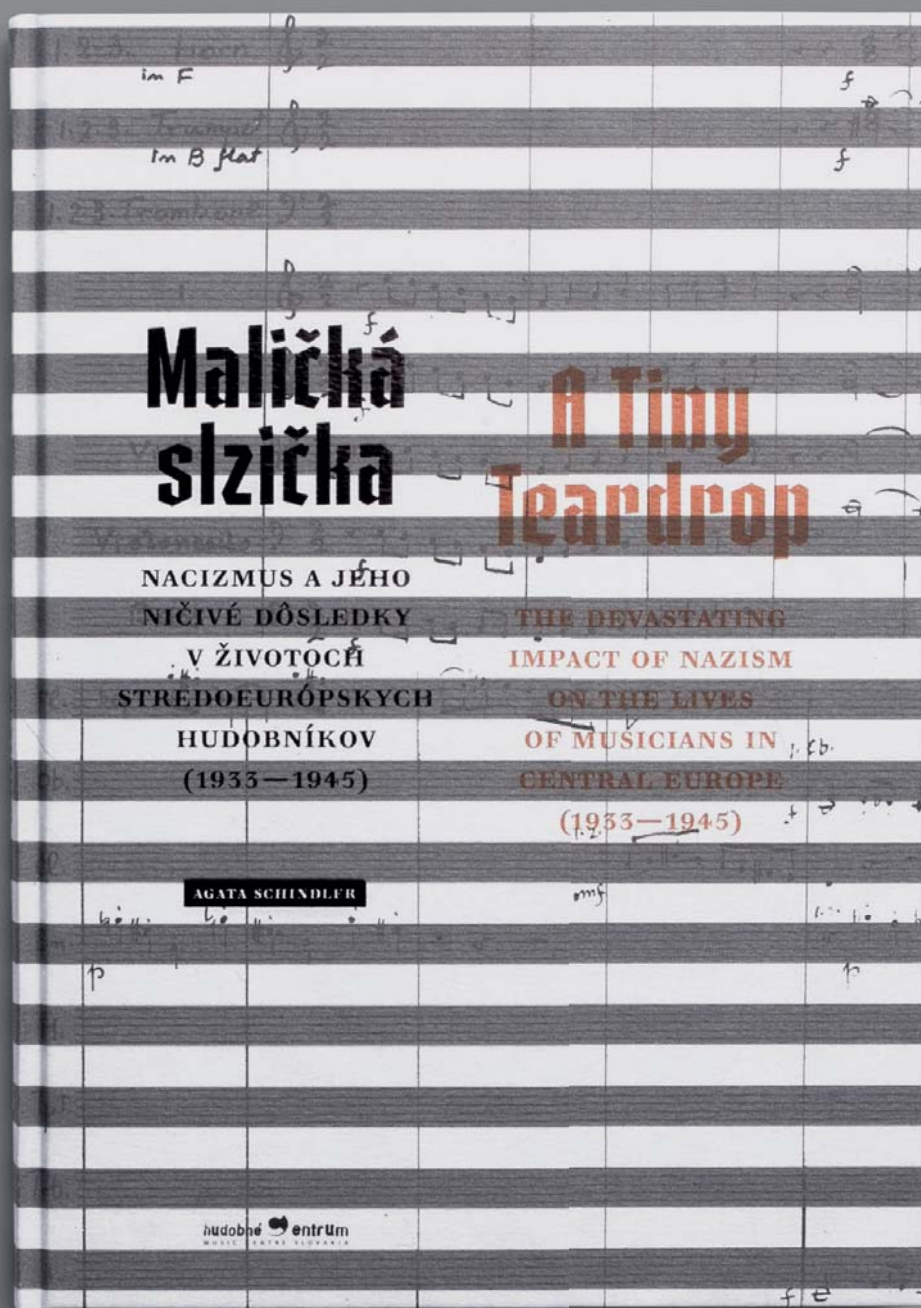
EDÍCIA PREKLADY

*Naša pozornosť sa od začiatku upriami
na jeden bod: na čaro nemožného.*

(O. Messiaen)

hudobné **entrum**
MUSIC CENTRE SLOVAKIA

ISBN 978-80-89427-25-3

AGATA SCHINDLER

BRATISLAVA 2016

ISBN 978-80-89427-26-0

hudobné centrum
MUSIC CENTRE SLOVAKIA

www.hc.sk

Pamiatka na nás tak nezahynie...

- Erika Blumgrund: Rozprávaj...

**Thus we shall live on in the memory
of humanity...**

- Erika Blumgrund, *You Shall Narrate...*

Ars musica

Každý pracovný deň

15.00

Exkluzívne koncerty zo sveta

Pondelok

19.00

Operné Rádio Devín

Sobota

19.00

RÁDIO DEVÍN – KAŽDÝ DEŇ JEDINEČNÉ

Príjemné kultúrne zážitky vám želá

vlmedia
REKLAMA A PROPAGÁCIA

www.vlmedia.sk

Vydalo / Published by

HUDOBNÉ CENTRUM

Štátna príspevková organizácia Ministerstva kultúry Slovenskej republiky

MUSIC CENTRE SLOVAKIA

Subsidiary organisation of the Ministry of Culture of the Slovak Republic

Michalská 10, 815 36 Bratislava

www.hc.sk

Manažérka festivalu / Manager of the Festival

Ivana MACARÍKOVÁ

Redakcia a preklady / Edited and translated by

Slávka FERENCOVÁ, Ivana MACARÍKOVÁ, John MINAHANE

Autori textov k dielam / Commentaries on works

Juraj BUBNÁŠ, Eva PLANKOVÁ, Martin KRAJČO,

Andrej ŠUBA, Stanislav TICHÝ

Robert KOLÁŘ – životopisy účinkujúcich

Layout

PERGAMEN s. r. o.

Tlač / Print

DOLIS

Printing company, Bratislava

Cena / Price

2,00 €

Predpredaj vstupeniek / Tickets

Informačná kancelária Štátneho komorného orchestra Žilina, Dolný Val 47

Po – pia od 7:00 do 18:00

Tel.: +421 (0)41 24 51 111

www.navstevnik.sk

www.skozilina.sk

HUDOBNÉ CENTRUM

MUSIC CENTRE SLOVAKIA

Michalská 10, 815 36 Bratislava

www.hc.sk